

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., ORSZÁGHÁZ UTCA 30. SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő.

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A tegeződés.

Az osztrák-magyar hadseregnek hagyományos és legalább az európai hadseregek között egyedülálló specialitása — az idegenek szemében érdekessége — volt tagjainak általános tegeződése, amely a bajtársi, baráti szellemnek mindenkire egyaránt kiterjedő és kötelező voltát dokumentálta és erősítette. Régi hadseregünknek ezt a tradícióját mai magyar honvédségünk is teljes egészében átvette és a szokásjog alapján iratlan szabályai közé sorolta. Céltalan és csak elméleti értékű lenne tehát a tegeződés elvi helyessége vagy helytelensége fölött vitatkozni. Csak annyit jegyzünk meg, hogy mi a tegeződés barátai közé tartozunk, de csak addig a határig, amíg az hibává és visszássággá nem fajul. Mert ez bizony gyakran megtörténik. Talán jó szolgálatot teszünk vele altiszt bajtársainknak, ha ezekre rámutatunk, annál inkább, mert több, hozzánk intézett levélből látjuk, hogy ebben a kérdésben a felfogások meglehetősen eltérnek egymástól.

A természet rendje hozza magával, hogy a szó százszázalékos értelmében vett bajtársiasság, az egyenlő jogokkal és egyenlő kötelezettségekkel járó, korkülönbség és szolgálati függőség által nem befolyásolt barátság hasonló korú bajtársak között jöhet létre a legkönnyebben. Miután pedig mi a kort általában nem az évek számával, hanem a rendfokozattal mérjük, elfogadhatjuk elv gyanánt, hogy az egyenlő rendfokozatú bajtársak egymást tegezzék.

Magasabb és alacsonyabb rendfokozatúak között, de olyan nagyobb korkülönbség esetén, amilyen pl. a tiszthelyettesek között adódhatik, még a rangban idősebbek és fiatalabbak között is, a tegezésnek mindig a feljebbvalótól vagy az idősebb bajtárstól kell kiindulnia, azt a fiatalabbnak kezdeményezni illetlenség. Az sem kérdéses, hogy az alantosnak a feljebbvalóját nem mindig illik visszategeznie, az előljáróját még kevésbé. Az előljáró vagy feljebbvaló részéről kezdeményezett tegezést megtiszteltetésnek kell tekinteni, amelyben benne van ugyan a visszategezésre való felhatalmazás is, a fiatalabb azonban csak jólneveltségének adja bizonyosságát, ha az előljáró vagy feljebbvaló baráti megszólítását kitüntetésnek tekintve, tiszteletének azzal ad kifejezést, hogy a maga részéről nem él az idősebb bajtárs által adott felhatalmazással.

Természetes, hogy ez alól is lehet kivétel, főleg, ha az előljáró vagy feljebbvaló arra a fiatalabbat egyenesen felkéri. Ez főleg olyankor fordulhat elő, ha az

idősebb és a fiatalabb között a magánéletben is személyes és bizalmas barátság áll fenn, amelynek fokát persze mindig az idősebb liivatott meghatározni. Magasabb rendfokozatba előlépett bajtársakkal szemben is legjobb erre az álláspontra helyezkedni s csak akkor kell őket tovább tegezni, ha erre előléptetésük után is kifejezetten felkérnek.

Az előljáró vagy feljebbvaló nem köteles kivétel nélkül mindegyik fiatalabb bajtársát tegezni, különösen, ha köztük nagyobb korkülönbség van. A fiatal csendőr tehát ne ridegségnek vagy barátságtalan elzárkózásnak tekintse, hanem egyedül a korkülönbségnek tulajdonítsa, ha szakasz- vagy örsparancsnoka őt nem tegezi, sőt még abban sem látnánk kivetnivalót, ha pl. az örsparancsnok a maga különleges és sokszor nehéz szolgálati helyzetéből folyóan alárendeltjeit elvből egyáltalán nem tegezné.

Sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy a kölcsönös tegeződés sem jogositja fel a fiatalabbat az idősebbel szemben a pajtáskodásra vagy éppen a tiszteletlenségre s hogy attól, akinél ez mégis előfordul, az idősebb joggal tagadhatja meg a további barátságát. Megóvhatja magát ettől a fiatalabb, ha visszategezés esetén is az idősebbet megillető megszólítást használja, például: »Kérlek, tiszthelyettes úr!«

Szolgálati érintkezésnél, parancs kiadásánál vagy jelentéstételnél még a legjobb barátoknak sem szabad tegeződniök, nemcsak azért, mert ezt a Szolgálati Szabályzat tiltja, hanem, mert ez úgy az előljáró, mint az alárendelt szempontjából veszélyeket rejt magában. Sok függelemsértés nem történhetett volna meg, ha ezt mindenki szem előtt tartotta volna.

Arra való tekintettel, hogy a honvédség, illetve a katonailag szervezett testületek és a csendőrség altisztjei között az elhelyezési viszonyok miatt a magánérintkezés nem mindenütt lehet elég intenzív, úgy gondoljuk leghelyesebbnek, ha a honvédség, illetve a katonai testületek és a csendőrség altisztjei közül — személyes barátság esetét kivéve — csak az azonos rendfokozatúak tegezik egymást, mert így aztán minden félreértést, érzékenykedést a legkönnyebben lehet elkerülni. Természetes, hogy az idősebb a fiatalabbat akkor is tegezheti, ha nem tartoznak is egy katonai testület kebelébe.

A tapintat és a kölcsönös személyes körülmények döntik el, hogy leszerelt volt bajtársakkal szemben a tegeződést illetően milyen álláspontra helyezkedjünk. A tényleges szolgálat alatt kifejlődött bajtársi barátságra csak annak a leszerelt csendőrnek van igénye, aki arra polgári életében is méltónak bizonyul.

Természetes, hogy mindezek, amiket mi itt elmondottunk, nem szabályok vagy törvények, hanem csak bajtársi tanácsok. De önmagának használ, aki megfogadja.

A kémkedésről.

Irta: Dr. CZIÁKY FERENC őrnagy hadbíró.

A kémkedés azon bűncselekmények csoportjába tartozik, amelyek az állam védelmi szervezetének tönkretételét célozzák, így végső elemzésben az állam léte ellen irányulnak.

Miután a csendőrség hivatása az államon belül a közbiztonság fentartása, így a kémkedések elhárítása és üldözése a csendőrség hatáskörébe is eső feladat.

Miután minden államnak számolnia kell azzal a lehetőséggel, hogy ellene s vele ellenséges politikai érdekű államok kémkedési támadásokat fognak indítani, saját érdekéből is gondoskodni kell a megfelelő preventív és megtorló intézkedésekről.

A preventív intézkedések és intézmények a következőkből szoktak állani:

Miután a kémkedés elsősorban és főként a katonai és nemzetvédelmi — háboru esetén pedig az állam hadviselési érdeke ellen irányul, azért az államok katonai testületei szakképzett védelmi szervezetet szoktak kiépíteni, melynek célja a külső államok részéről várható kémtámadások leleplezése, megakadályozása és az üldözés irányítása.

Ez a védelmi rendszer legtöbbszörre legyezőszerű szervezeti tagozódásban van kiépítve és központja az államok fővárosában szokott lenni.

Ezen védelmi szervezet szoros kontaktusban kell, hogy álljon az állam közbiztonsági szolgálatát ellátó intézményekkel és közegekkel: határrendőrség-, államrendőrség-, vámőrség- és csendőrséggel.

E ponton kapcsolódik bele a csendőrségünk köz-

biztonsági szolgálata is az állami szervek kémelhárító, az állam biztonságát védő szolgálatába.

Az idegenek, a vándorlók, a koldusok és koborló cigányok ellenőrzése, a külállamokból hozzánk jövő katonaszökevények, az utlevélnélküli határátlépők és csempészek üldözése és őrizetbevétele, a fontos közlekedési pontok, vasuti csomópontok, folyami hidak, alagutak ellenőrzése és megsejmlélése a portyázások közben, mindezek a közbiztonsági szolgálatnak olyan részletei, amik szorosán belevágnak a kémkedés elleni preventív szolgálat érdekkörébe.

Ezek nagy vonásokban a *defenzív* kémszolgálat feladatai.

A kémszolgálatnak a második része az *offenzív*, támadó szellemű kémszolgálat.

Ennek központi szervei rendszerint az egyes államok legmagasabb hadvezetőségében vannak elhelyezve. Innen lesznek kiküldve az egyes különleges vagy általános természetű feladatokkal megbízott kémek hamis utlevelekkel és hamisított személyazonossági okmányokkal ellátva.

A »kém« szót gyűjtőfogalomnak lehet tekintenünk, mely mögött a hirszerzők, adatgyűjtők, bizalmi egyének és a szoros értelemben vett kémek különféle kategóriája huzódik meg.

Gyakran hallhattuk a kémkedési perekben felvetődni azt a kérdést: kik lehetnek kémek és miféle személyi képességekkel kell a kémeknek rendelkezniök.

Az első kérdésre könnyen megfelelhetünk. Mindenki: saját állampolgár éppen úgy, mint a külföldi, lehet kém és a kémkedések történetéből tudjuk, hogy az *offenzív* kémszolgálatra az államok nemcsak a saját kiképzett kémeiket küldik ki az idegen országokba,

*Mindent felírunk: mindent ami érték:
Gazdag aranyát és szegény fillérjét.*

*Egy jó szót tőlük megtanulunk végre,
S majd: »Cine mintye« — megfizetünk érte!*

Végyári.

Kopognak az ajtón...

Irta: BEÖTHY KÁLMÁN százados.

...Elhagytam a szélső házakat s nekivágtam a Görög-dűlön fel, a hegnek. Nagy — egyedül a bevágott úton, hátam mögött aranyos emlékei ifjúságomnak, előttem a következő félóra, talán éjszaka terve s a holnapi napból még csak szörnyű kérdőjelek... Szöktem hazulról, az Apám meleg társaságából, szöktem, mert más lett az úr a váradi utcákon. Az új gazdának csahos, vicsorgó szolgálai keserűvé marták minden percemet, megguzsolták a tenni akarásomat... Megyek. Az éjszakát majd csak meghúdom valamelyik vincellérről s a hajnal majd előreségit át a püspöki határba s onnan a borsi mezőre s majd azután barátról-barátra, tanyáról-tanyára, mint akit idegenben ver az Ember és a Sors...

Hogy nagy egyedül lépegettem felfelé, még megállottam a kanyarodónál s lenéztem a városra. Teletüzdelt, ékszeres, szép asszony volt lent az, de néma, ijedtre dermedt arcu. Vértelen és alélt. Csak percekkel utóbb, hogy meleg fesztette szemem héját, éledt, mozdult, mosolygott... Feltámasztották emlékeim, vágyakozásom... Lábam alatt galy szakadt ketté, levelek susogtak s az elmulás fölé oda-

Mindent felírunk!

*Mindent felírunk: a gúnyszót, a szitkot
És hordozzuk, mint fájó, büszke titkot.*

*Mindent felírunk: az elorzott kincset,
A szöveget, tövist, a börtönt, bilincset.*

*Mindent felírunk: sebet, lelkit, testit,
A szégyen bélyegét, mely rajt' vereslik.*

*Mindent felírunk: a keservek kelyhét
És lobogóink tiprott, tépelt selymét.*

*Mindent felírunk: a nekünk fent baltát
És álmunk megbolygatott nyugodalmát.*

*Mindent felírunk: a megfojtott szót
És egyenkint a sok-sok bujdosót.*

*Mindent felírunk: féltett asszonynépünk,
Könnyünk és mindennapos rettegésünk.*

hanem igen gyakran — főként a főfeladathoz vezető mellékfeladatok elvégzésénél — a sértett állam polgárait is felhasználják. Utóbbiak rendszeren a minden erkölcsi alap nélküli, kétségbeesett existenciák sorából rekrutálódnak s olyan egyének, akiknek erkölcsi tekintetben nincs vesztenivalójuk.

Ezek nemcsak férfiak lehetnek, mert igen gyakran nők: artistanők, táncosnők, kéjnők és előkelő családi származású, de laza erkölcsi felfogású nők is vállalkoznak erre a kockázatos, sok veszéllyel járó feladatra.

A feladatot rendszerint a kiküldött kémek előképzettségéhez és szellemi felkészültségéhez mértan osztják ki. Így például egészen más feladatot kap egy több nyelvet beszélő olyan hölgy, aki a kiküldetése tárgyát képező országban esetleg előkelő társadalmi összeköttetésekkel rendelkezik, mint például egy műszerész vagy egy elektrotechnikus. Előbbi működési köréül az előkelő szalonok társaséletét fogja kiválasztani; míg utóbbiak a csapszékek vörös abroszai mellett gyűjtögetik az ott szerzett katonai ismerőseik és borközi barátaik szájából szerzett adatokat.

Gyakran előfordulhat az is, hogy egy és ugyanazon feladat megoldására több, különböző szellemi képességű kém lesz kiküldve.

Az előkelő dáma szerepét betöltő — rendszerint feltűnő szépségű — nő meglegszik annyival, hogy rajongói táborából annyit tudjon meg, vajjon az állítólagos új messzehordó ágyu milyen hordképességű és hol folytatják vele a löpróbákat, avagy hogy az állítólagos új gáz milyen hatású és összetételű.

Az előkelő dáma lakosztályába azután beoson a villanyszerelő személyében jelentkező, műszaki tudással

rendelkező másik kém, hogy a lögyakorlatok helyére kiutazzon, mint kereskedelmi utazó, esetleg mint esernyőcsináló vagy mint a kázinóban felvételt kereső csaposlegény, hogy ott a további adatokat megszerezze.

Avagy ha új harcászati célokra felhasználható kémiai szerek kikémleléséről van szó, az előkelő társasági dámától a pincérleányon és a gyári portás leányának udvarló »műszerész ur«-on keresztül a megukat munkásként a gyárba felvételű munkásokon át egész nagy, hosszú láncolatot munka indul meg. Es mindez olyan feltűnés nélkül megy végbe, hogy még igen sokszor azok sem veszik észre, akik az ilyen vállalatok vezetésében helyt foglalnak.

A világháborút megelőző évek történetéből tudjuk, hogy az európai kontinens nagyhatalmainak vezérkara előre elkészítette minden eshetőségre számítva a mozgósítási, felvonulási és hadművelési terveket, úgy offenzív, mint defenzív irányban mindazon államokkal szemben, amelyekkel a diplomácia számítások szerint háborúba keveredhetek. A napilapok nyomán azt is megtudhattuk, hogy ezen államok közül egyesek hatalmas kémkedési szervezettel igyekeztek ezeknek a nagyértékű mozgósítási, felvonulási és hadművelési terveknek a birtokába jutni. Es sok esetben siker is koronázta ezeket a törekvéseket. Természetes, hogy amilyen óriási horderejű következményekkel járt egy ilyen tervnek elárulása a tervet kidolgozó állam szempontjából, olyan beláthatatlan horderejű siker volt annak megszerzése az érdekelt másik állam szempontjából.

Mi — akik többnyire vidéki helyőrségekben töltöttük a mindennapi szolgálat szürke napjait — békében alig kerültünk abba a helyzetbe, hogy egy kémkedési ügyben nyomozhassunk, avagy a leleplezett

hullott szaporán az én fiatal lelkem forró gyöngysora is...
Otthagytam: legyen miért majd visszatérem...

*

Az öreg Vass bácsi, a premonstreiek hűséges vincellérje, megismert. Ő tudja, hányszor kergetett meg bennünket, kamasz diákokat, mikor a dús gerezdeket próbáltuk érés idején megkopasztani... Megismert s nagy szemekkel meg-hökkent.

— Nem birom, Vass bácsi, — ezeket. Megyek!

— Szökne?

Bólintottam, majd hozzátettem később:

— Itt aludhatnék ma éjjel?

— Ha míg élek is, Isten hozta!... De ágy?

— Vass bácsi, hát a harctéren?...

— Igaz... — ingatta kóchajas, ezerbarázdás arcát, fejét.

— E' meg rosszabb a harctérenél...

— Rosszabb... Becstelenebb...

Szénát nyalábolt, elnyújtotta azt a fagaly-ágyon s el-köszönt:

— Nekem is azóta megnőtt a munkám. Szüntelen itt lopakodnak s lentebb a Novotny-részen a tőkék szétverték már. A borpincék ajtaja már hiába vasalt tölgy... Megyek, Istennek ajánlom, főhadnagy úr!... Csupa kéreg volt a tenyere, de meleg.

*

Rádöltem a szénára. Úgy ruhástul. Csákányos hegyi botom mellett, revolverem zsebemben, nagy sötét és mély csönd köröttem.

Dübörgött a bensöm: omlottak össze a tervek, sirt a tehetetlenség és mint a szilaj tenger, háborgott az elmúlt s jövődjö keserűségek teméntelen sokasága. Rámszakadt az első kényszerű elszakadás gyötrése és mélységesen messze

volt a holnap betevő falatom... Hát idejutottam: menekülni kell a háztól, amit mi raktunk és tetőztünk!?...
...Egy koppanás az ajtón...

Hogy megretten az ember ily csendben, így üdözötten egy faág vagy gyümölcs leesésétől... De már a következő percben valami újból az ajtóhoz ér. Mi az?... Odafordul a fejem is, mert a zajt galyrecsegés kíséri. A galy töredezik odakint... valaki jár itt! A fülem hallotta a szívem ütemét s ekkor a kis fatáblán, az ablakon, újabb zaj vágott visszatartott lélegzetemhez. A zaj alig tartott, rövid volt, határozott s mégse tudtam: milyen is az, mitől eredhet? Kopogás, koppanás, kaparás, zörgetés-e?...

Óvatosan tettem fülem mögé a tenyeremet s ekkor egy másik, új hang szűrődött be hozzám. Szuszogás... Most már tudtam, hogy élő valaki van kint. Kicsoda?... Az öreg Vass?... Hisz most ment el!... Akkor csak idegen!... De ki? Barát? Hozzám hasonlító, keserű kenyeremet osztó vagy azt irigylő valaki?... Vagy ezernyi ellenségem egyik csahosa?...

...A koppanás ismétlődött az ajtón s mintha valaki a zárt is keresné, motoszkál... A revolveremet elővettem, mert már tudtam, hogy idegen az, aki keres... Nesztelenül fordultam le az ágyról s úgy figyeltem égő, kimeredt szemmel... Az a valaki nem kérdez s csak a bejövettel keresi, mást nem. Tehát lud. Biztos a dolgában. Tehát engem keres. De ki az?...

Hirtelen egy erős lökést kapott az ajtó, hogy a kilincs is hangosan csattant. Már talpon voltam s mikor a lökés hamarosan ismétlődött, az ajtó mellé húzódtam s a revolver biztosító csapját lenyomtam. A fülem odatapadt a kis házikó paticsfalához, izzott a kezem s a teméntelen keserűség újból összeszaladt a torkomra...

kém felett ítélkezessünk. Nem pedig már azért sem, mert a kémkedési esetek nálunk majdnem kizárólag Wienben, a vezérkar működési körlete körül játszódtak le és az ellenséges kémek majdnem kizárólag mind Wien felé lettek irányítva. Eppen azért azt mondhatjuk, hogy e téren sem elméleti, sem gyakorlati szempontból kiképezve nem voltunk és előismereteink nem voltak.

A világháború kitörése pillanatában azonban egy csapásra megváltozott a helyzet. A mozgósítás pillanatában ugyanis az egész volt monarchiánk területén egyszerre megindult a kémek lázas adatgyűjtő munkája. Ez természetes velejárója minden mozgósításnak, mert az ellenség részéről nagy jelentőséggel bír olyan adatok megszerzése is, amelyek a laikus szemében katonai szempontból jelentékteleneknek látszanak. Így pl. az állam polgársága milyen érzelmekkel fogadja a mozgósítást? Milyen viszonyban állnak egymással szemben, milyen arányban bontakoznak ki a hazafias és az antimilitarista erők? Vajjon a nép nagy rétegei bizalommal vannak-e eltelve kormányuk iránt, avagy nem bizva a háború kimenetelében, megindul-e az országban az arany- és ezüstpénz elrejtése, az áruk indokolatlan felhalmozása és ezek következménye gyanánt a papírpénz vásárló erejének csökkenése stb., stb.

A vasutakon bevonuló katonaság körében ilyenkor bőségesen és nyugodtan elvégezhetők a kémek apró mozaikszerű megfigyeléseiket, amely jelenségek összerakásából rendkívül fontos képet kaphatott az ellenség arról, hogy a mozgósított haderőnket miféle erkölcsi erők tartják össze: vajjon csak a büntetéstől való félelemből vonultak-e be, vajjon az állampolgári hűség-érzet vezette-e a polgárt a mozgósítási állomására,

— Eszrevették a szökésemet! Tele a hegy csahosokkal, kell az életem! Mert most már biztos, hogy belepusztulok... Hát jó... De... s az ablakra hatalmasat ütött valami ököl!...

Mintha mellbe löktek volna a faltól: hát nem is egy csahos!... Persze: többen! Jó... Nyolc golyó a revolverben, egy, az utolsó azonban az enyém... Egy járőr... Méteres szuronyokkal... Harminc-harminc tölténnyel... Nagyszerű... Odajutok, hová a többi váradiak...

A zaj, galyrecsegés tompán jött be hozzám, mintha a puha fűvön járna valaki. Minden idegem együtt volt: láttam a zajt szinte. Az a valaki hirtelen az ajtó előtt termett megint, szuszogást, lélegzést fogott fel megkínzott fülem, valami roppant s utána az ajtót újra meglökték. Az reccsent, döngött, csattant s én nyúltam a kilincs után. De mielőtt odaért volna kezem, az úgy maradt a levegőben nyitott ujjakkal, meredten. Szemem, éreztem, óriásira tágult, ajkaim leestek, forró levegő száritotta a torkomat, mert kintről morgás hallatszott. Kutyamorgás... Mély, hörgő, marásra készülő... Egy percre mintha kiszakadt volna szívem a mellemből... de aztán... aztán nyugodtan oda mentem az ajtóhoz. Vérebekkel jöttem nyomomon utánam, itt leszámolásnak kell lenni!... Lenyomtam a kilincset, kivágtam az ajtót s hirtelen a fal mellé lapulva vártam az első lövést vagy torkonragadást. Semmi... egy rettentő hosszú percig!... S aztán valami meleg lehellet ért felém, az arcom elé s két tüzes szem meredt rám... A vizslám ugrott a nyakamba...

*

Reggel az öreg Vass bácsi csodálkozva jegyezte meg: — Sokat vesződhett az Élettel, főhadnagy úr, hogy így megöszült!

avagy a hazafias érzéstől átfűtött harcvágy az a lendítő erő, amely a tegnapi békés polgárból mára már harcra vágyó katonát teremtett.

A vasutaink, hajóink és egyéb közlekedési eszközeink helyzeti állapota és működése, a hadiszolgáltatási törvény alapján igénybevett tárgyak beszolgáltatásának tempója, gyáraink hadicélokra átalakulása; iparosságunk munkateljesítésének emelkedése, a békében internationális elvektől fűtött lakosság aktív vagy passzív magatartása, esetleg nemzeti érzésének feléléde, stb. stb., apró, önmagukban jelentéktelennek látszó momentumok, a maguk összességében azonban úgy jelentkeznek, mint amikből államunkra hadviselési szempontból rendkívül fontos következtetések vonhatók le. És mindezek az ellenséges államot elsőrendűen érdekelvén, bőséges működési anyagot nyújtottak a hozzánk kiküldött vagy monarchiánk területén azelőtt is titkosan működött kémeknek.

A közbiztonsági szolgálatot ellátó csendőrségre a mozgósítás ideje anélkül is a békés viszonylatok többszörösét kitevő feladatot hárított. Ezek között a mozgósítás pillanatától kezdődően elsőrendű jelentőségüvé lett a fent vázolt körben a megfigyelés, a kémkedés elhárítása, a gyanus idegen egyének fokozott ellenőrzése stb. Mindezekhez hozzá kell számítanunk a tömeghangulatot is. Ez mindenütt kémkedést szimatolt, a fantázia megnövelte a szürke tényeket: a háború fellobbant fénye kivetköztette szürkeségéből az élet megszokott, szintelenné fakult jelenségeit. A rendkívüliség gyanuvá nőtt, hogy a gyanu váddá erősöd-jék. A csendőröket a feljelentések tömegeivel, a besugások rajával árasztották el. Miután pedig az akkori idők egymást rohamosan követő eseményei a nyugodt nyomozást lehetlenné tették, az állambiztonsági szempontok pedig a »salus rei publicae« elvét mindenek fölé emelték, nem volt még a nyugodt lehetősége annak, hogy az igazi kémek és az alaptalanul meggyanusítottak közt a lényegbeli különbség mindig felismerhető legyen.

Ennek a folyamán kettős irányban mutatkozott: egyrészt a katonai bíróságok fogházai pár nap alatt zsufolásig megteltek, másfelől internáló táborok létesítése vált szükségessé olyan egyének részére, akik — bár kémkedés rájuk bizonyítható nem volt — nemzetvédelmi és állambiztonsági szempontból veszélyeseknek mutatkoztak.

Mi — akik a világháborút átéltük és abban hol aktíve, hol passzíve résztvettünk — saját tapasztalataink nyomán leszögezhetjük a tényt, hogy a most vázolt helyzet lényegében az egész világháború folyamán fennállott.

Amint jól tudhatjuk, csendőrségünk közbiztonsági szolgálata a világháború folyamán három irányban tagozódott szét: a mögöttes ország részben, a hadtápkörletben és végül a harcoló csapatok körletében végzendő szolgálatra.

Mind a három kör más és más életviszonyokat tárt fel és egymástól sok tekintetben eltérő feltételeket állított csendőrségünk elé. Abban az egy tekintetben azonban mindenütt megegyezett, hogy mind a három körben egyaránt fontos feladata volt a csendőrségünknek: a kémelhárítás és kémüldözés. Vagyis a kémkedésnek megelőző eszközökkel megakadályozása, illetőleg másfelől az elkövetett kémkedések tetteseinek kiderítése és üldözése.

Hogy a háború előkészítésén hogyan dolgoztak az ellenséges kémek a mi országunk területén, e tekin-

tetben szabad legyen olvasóim emlékezetébe idéznem a maguk egymásutánjában néhány eseményt.

A világháboru előtti években — ha jól emlékszem — 1912-ben Máramarosmegyében megindult egy Oroszországból pénzelt mozgalom, mely — bár első tekintetre a gör. kath. vallásu ruthéneknek a gör. keleti vallásra áttérítését célozta — lényegében a magyar állam ellen irányuló pravoszláv, helyesebben nagy- orosz célokat szolgáló pánszláv-mozgalom volt. Ennek birói folyományát képezte az ugynevezett máramarosszigeti schizma-pör. Ebben rendkívüli fontos szerepet töltött be egy, diplomáciai menlevéllel a tárgyaláson is megjelent gróf Bobrinszky nevű orosz államférfi is.

Emlékezetem szerint a máramarosszigeti kir. törvényszéken folytatott pör folyamán gróf Bobrinszky azt igyekezett bizonyítani, hogy a mozgalomnak semmi államellenes jelentősége nincs s az nem egyéb, mint egy jámbor vallásos érzületből táplálkozó áttérési mozgalom.

Azonban mi derült ki a világháboru során? Az, hogy e jámbornak látszó hittérítés háttérében hatalmas arányu kémkedési és hazaárulási akció folyt. Ez készítette elő a talajt az orosz hadsereg részére egyrészt a lakosság érzületének megnyerésében, másfelől kiderült, hogy a pravoszláv hittérítők köperiyege alatt orosz tisztek helyezkedtek el az egyik máramarosi faipari vállalat munkásai közt, abból a célból, hogy a Kárpátok e részének utjait és terepviszonyait tanulmányozzák és térképezzék. Mindezeket a világháboru folyamán szolgálati beosztásomból kifolyólag pár hónapon át Stanislauban és környékén töltött szolgálati időm alatt a lengyel birákkal és erdészekkel folytatott beszélgetéseim során tudtam meg. Es hogy az utóbbiak információi megbízható alapokon nyugodtak, arra nézve kellő és kétségtelen bizonyítékot szolgáltatott az a tény, hogy Kelet-Galiciának 1914 őszétől 1915. év tavaszáig tartott orosz megszállása alatt gróf Bobrinszky lett ezen vidék teljhatalmu kormányzójává kinevezve. Maguk az orosz tisztek és hivatalnokok beszélték, sőt az orosz lapok is eldicsekedtek vele, hogy a háborut megelőző években a Kárpátok északkeleti részét hogyan kémlelték ki és mikép készítették elő a hadviselésük érdekeinek megfelelően a talajt az orosz kémkedést végző tisztek.

A béke éveiben Kelet-Galiciára és Bukovina délnyugati részére kiterjedő kémkedésre vonatkozólag még a következő háborus tapasztalataimat adhatom elő: 1914 október vagy november havában hadosztályunk egy K.....w nevű kis városkába vonult be, mely városka Galícia és Bukovina határán feküdt. E városkában a béke éveiben egy orvos szanatóriumot rendezett be, ahová sűrűn jöttek Oroszországból üdülést kereső »betegek«. Ezek — az ottani lakosok bemondata szerint — nagy és az üdüléssel összefüggésbe semmiképen sem hozható kirándulásokat végeztek a Kárpátoknak Kelet-Galícia és Bukovina felé nyuló hegységeibe. Az 1914. év őszén Kolomeába bevonult orosz csapatnak egyik magasrangu tisztjében — állítólag — felismerték az éveken át fenti szanatóriumban üdült egyik vendéget. Bár arra nézve nem sikerült a házkutatás során bizonyítékot szerezni, hogy a kérdéses orvos tudatosan nyújtott volna az orosz tisztek kémkedéseikhez segítséget, vagy hogy a mi haderőnk ellen kémkedett volna, mégis — a hadviselés érdekében — internáltatása szükségesnek mutatkozott.

Háboru esetén a kémek elhelyezésének egyik módja

abban áll, hogy a visszavonuló haderő a maga bizalmi egyéneit, főként öreg embereket és nőket hagy hátra abban a városban, ahová az őt követő ellenség csapatai be fognak vonulni. Ezeket rendszerint olyan állapotban hagyja vissza, hogy az ellenség velük szemben gyanút ne támasszon, hanem inkább szánalmat érezzen. Az ilyen egyének tehát vagy idős, vagy annak látszó, hófehérre festett haju és szakállu egyének, vagy pedig mesterségesen előidézett lázas állapotban fekszenek lakásukon akkor, amikor az új csapatok megszállják a kiürített várost.

Már most a bevonuló csapatok — ha számolnak is azzal a lehetőséggel, hogy esetleg hátrahagyott bizalmi (confidens)-val állanak is szemben — bizonyíték hiányában csak internálhatják az ilyen egyéneket. Ha azonban a beteg iránt érzeni szokott részvétet vagy az aggkor külső jelenségei megtették a megtévesztő hatásukat, úgy az ilyen egyének visszamaradva a harcoló csapatok körletében, a hadosztályok, hadtestek hadműveleti irodájának működését, a csapatok átvonulását, a csapatok kinézését, élelmezését, ruházatát és hangulatát megfigyelve, azokról értékes adatokat gyűjthetnek s ezeket adandó alkalmakkor a megbízóikhoz juttatják.

Az ilyen confidens nők — betegsükből felépülve — igyekeznek valamelyik tiszttel ismeretségbe jutni. Rendszerint azt mesélik, hogy ők az ellenség brutalitásának estek áldozatul, vagy hogy az ellenség elől menekülőben rekedtek a kérdéses helységben. Szóval először a részvétre, majd az azt sokszor követni szokott érzékiségre építve számításukat, igyekeznek jóhiszemű tisztek bizalmába férközni.

Ilyen hátrahagyott confidensek ellen is volt alkalmam a világháboru folyamán kémkedés gyanúja miatt nyomozást folytatnom.

Hogy ezek milyen — a rendes emberi mértékkel nem mérhető és rendes emberi tulajdonságoktól sokban eltérő mentalitású egyének, arra nézve felhozom az alábbi, előttem lélektanilag különösnek látszó esetet:

Egy tarnopoli kereskedő leánya — aki egy orosz ezredesnek, Stanislaunak volt orosz városparancsnokának volt hosszú időn át a barátnője — az oroszok visszavonulása után visszamaradt Stanislauban. Azonban ott tartózkodását csak a mi bevonulásunk után hónapok múlva vették a tábori rendészeti szervek észre. Érdekesek azok a körülmények, ahogyan a figyelmet magára vonta és letartóztatását előidézte. Állandóan az ott berendezett hadikórházakat járta, ahol főként a magyar ezredbeli, magyarul beszélő beteg és sebesült katonákkal kereste az ismeretséget és az utóbbiakat édességekkel kínálta. Mivel különösnek tűnt fel a viselkedése és tört magyar beszéde, másfelől pedig rendes kereseti forrást igazolni nem tudott, kémkedés gyanúja miatt letartóztatták. Védekezése során azt adta elő, hogy ő egy magyar honvédhuszár szakaszvezetőtől tanult meg magyarul, akit tarnopoli lakásukon 1914. év őszén súlyos sebesülésével a hadifogságba jutás elől elrejtve, hónapokon keresztül ápolt, közben egymást kölcsönösen megszerették és jegyet is váltottak egymással.

Közben meg két más, orosz fogságból megszökött magyar katonánkat is elrejtette házuk pincéjében. Utóbbi ténykedésére azonban az oroszok rájöttek és a honvédhuszár szakaszvezetőt, valamint a két magyar katonát hadifogolyként elszállították. Őt ekkor letartóztatják. Fogságából egy orosz ezredes szabadította

ki, de ennek az lett az ára, hogy utóbbinak barátnőjévé kellett lennie, ily módon volt képes csak magát és családját a Szibériába elhurcolás elől megmenteni.

A nála tartott házkutatás során elég kezdetleges írásu feljegyzéseket találtunk, amik a Stanislau körüli frontunkon lévő magyar ezredek számával és az ezredek legénységének nemzetiségi viszonyaival foglalkoztak. Bár ezen adatok a mi megítélésünk szerint nem tartalmaztak olyan adatokat, amiket a csapatainkkal szemben állott oroszok enélkül is meg ne tudhattak volna és bár arra nézve sem nyertünk támpontot, vajjon ezen adatokat mi módon tudta volna frontunkon át az ellenséghez eljuttatni, mégis nyilvánvalónak látszott, hogy az általa feljegyzett adatokkal különös és gyanús céljai lehettek és jogosultnak látszott a feltevés, hogy kémnővel és pedig annak egy válfajával: egy visszahagyott confidenssel állunk szemben.

Védekezése során az adatgyűjtését azzal igyekezett magyarázni, hogy azért kereste a magyar katonákkal a találkozást és a tőlük nyert adatokat azért jegyezte fel, mert remélte, hogy ily módon egyszer véglegényéről, a fentebb írt honvédhuszár szakaszvezetőről megtudhat esetleg valamit, mert azzal a lehetőséggel számolt, hogy e szakaszvezető a hadifogságból megszökve, a mi csapatunknál fog jelentkezni.

Erdekes a dologban, hogy védekezésének azon részét, mely a honvédhuszár szakaszvezető megmentését és rejtegetését tartalmazta, hitelt érdemlő tanúk megnyugtató módon igazolták.

Vagyis ez eset nyomán az a kép alakult ki bennem e nőről, hogy — bár orosz kémiszolgálatban áll — a három magyar katonát az ellenség elől elrejtette és azokon segíteni igyekezett. Tehát lelkületében megfért egymás mellett ez a két homlokegyenest ellentétes érzés: szerelme a magyar honvédhuszár szakaszvezető iránt, másfelől az ellenséges orosz hadsereg szolgálata.

Sorsa hosszas szabadságvesztés büntetésre elítélte után egy cseh fogházba való elszállítása lett.

Annak jellemzéseül, hogy a mögöttes országrészekben mire kellett ügyelni a kémelhárító közbiztonsági szolgálat teljesítése közben, vázolom az alábbi esetet:

A háború végén az egyik honvédkerületnek lettem az ügyésze. Egyik napon egy határrendőrségi főtanácsos távbeszélőn tudomásomra hozta, hogy a honvédkerület székhelyéhez közel eső egyik községben egy ott lévő mágnás hölgy kastélyában a belső alkalmazottak majdnem kivétel nélkül a velünk hadat viselő ellenséges országok alattvalói. Így a társalkodónő francia, a komorna: belga és a sofför — az, aki az utóbbi időben ott a titkári szerepet is betölti és állítólag az átlagos sofför-intelligenciát meghaladó műveltségű egyén — olasz.

Pár órával ezen telefonértesítés vétele után kaptam a jelentést, hogy egy csendőrszázados elfogta a francia társalkodónőt és a belga komornát azért, mert a csendőrszázados megállapítása szerint a rendes postaforgalom és a levélcenzúra megkerülésével nagyarányú levelezést folytattak franciaországi és belgiumi ismerőseikkel.

Arra nézve, hogy ezen levelezés hogyan folytatható le, az nyert megállapítást, hogy a kastély tulajdonosnőjénél időközönként meg szokott fordulni egy honvédhuszár főhadnagy, aki szolgálati beosztásából kifolyóan a hadügyminisztérium meghagyásá-

ból Hollandiában tartózkodik. Tehát kézen feküdt azon feltevés, hogy csakis ő lehet a titkos levelezés közvetítője.

A házkutatás és személymotoszás eredménytelenül végződött. A grófnő — akiről társadalmi viszonyainál és familiája tradíciójánál fogva nem lehetett feltételezni, hogy kastélyában tudatosan adott volna helyet egy, a monarchiánk hadereje ellen irányuló kémkedési szervezetnek — a helyzetet a legteljesebb naivitással fogta fel. Sem pro, sem kontra nem tudott a személyzetének viselkedéséről és viszonyairól olyan bizonyítékot szolgáltatni, ami a nyomozás céljaira értékkel bírhatott volna.

A női alkalmazottakról megállapítást nyert, hogy azok már a háború kitörése előtt is a monarchiánkban voltak hasonló természetű szolgálati alkalmazásban. A francia társalkodónő a fentemlített főhadnagy közvetítésével a háború folyamán került egy wien-i osztrák főúri háztól új helyére.

(Folytatjuk.)

KATONAI ISMERETEK.

Adatok a gyalogság korszerű felfegyverzéséhez.

Írta: HAZAI IMRE százados.

A jövő háborújában a gyalogság egy új harceszközzel fog majd harcba lépni.

Ez az új gyalogsági nehéz gép a gyalogsági ágyú, melyet részben a múlt háború tanúságai, részben pedig a páncélos járművek rohamos technikai fejlődése hívtak életre.

Ma még korai lenne a gyalogsági ágyú végleges típusáról írni, mivel e téren a lövegszerkesztő és kísérleti intézetek munkája még messze áll a megoldástól.

Függetlenül azonban a kérdés technikai részétől a harc-eljárás tekintetében a szakirodalom adatai és a csapatgyakorlat alapján már beszélni lehet egységesen kialakult nézetről.

Figyelmesen vizsgálva a francia vagy az angol hadsereg szervezési adatait, kitűnik, hogy a korszerű gyalogezred gépfelszerelése a rohamos fejlődés útját mutatja. Ez főleg a tüzérő aránytalan megnövekedésében jut kifejezésre.

A jelenlegi adatok figyelembevételével arra az eredményre jutunk, hogy a zászlóalj gyalogezrednél — általában 2 zászlóaljat véve kiindulva — az ezred hatalmas tüzereje támadásban egy átlag 900—1300 méter széles sávban tömörülve fejt ki a hatását.

A gépek nagy száma mellett számolni kell a külön-

A hétéves háború idejében minden győzelem vagy várbevétel hírére az egész monarchia területén ünnepélyes hálaadó szentmiséket kellett tartani s a mise alatt az ünnepélyességet három ágyúlövessel emelni.

böző típusú harckocsik fellépésével is, ami már egyedül is nehéz feladat elé állítja az elhárító tevékenységet.

A hatalmas arányú motorizálással minden állam igyekezni fog lépést tartani, az azonban nagyon kérdéses, hogy az anyagilag gyenge teherbírású államok a páncélos járművek szaporítása tekintetében fogják-e bírni az iramot.

Ott, ahol ilyen nehézségekkel számolni kénytelenek, fokozottan lép előtérbe az elhárítófegyverek szaporításának szükségessége.

A kérdés megértéséhez kiragadva a korszerű harc lefolyásából egy mozzanatot, látjuk, hogy a támadási terep szélességében és mélységében hol itt, hol ott bukkannak föl az ellenséges gépek.

A gyalogság a terep vagy a mesterségesen létesített láthatatlanság előnyeit kihasználva, olyképen tolja előre küzdő egységeit, hogy tömör célokat csak legritkább esetben fog nyújtani. A tüzgépeknél:

- a) a hatástömörítés fokozott lehetősége;
- b) a természetes és mesterséges rejtőzésre való törekvés;
- c) az erős mélységi tagozódás;
- d) váltóállások sűrű használása

mind oly tényezők, melyek ezek leküzdését rendkívüli módon megnehezítik. Az elmondottak alapján nézzük, mit várhatunk az elhárító tevékenység szempontjából a saját gépektől.

A gyalogság leghatalmasabb fegyvere a géppuska, ettől azonban kiadós hatást csak élő célokkal szemben várhatunk.

Egyéb célok ellen hatása korlátolt, mivel röppályája lapos, hordtávolsága csupán 1800—2500 méter, átütőképessége pedig csekély.

Az aknavető lassú tüzkészültsége, csekély átütőképessége, valamint korlátolt löszabatossága miatt nem lesz sok esetben alkalmas a mutatkozó célok leküzdésére.

Tüzérség alkalmazása tekintetében is fokozott nehézségekkel találkozunk. A tüzelőállás s a figyelőhely közötti összeköttetés megbízhatatlan, a figyelési lehetőség sok esetben teljesen hiányzik. Ha pedig a küzdők az ellenséget 200—300 méterre megközelítették, tüzét biztonsági okokból hátrább kénytelen fektetni.

Az előbb felsoroltakból, ha a kérdést leegyszerűsítve vizsgáljuk, látjuk, hogy mennyire szükséges a gyalogságnak egy oly tüzgépet közvetlenül rendelkezésére bocsátani, mely a többi gépek hatáskifejtésénél nélkülözött munkát elvégzi.

Ily feladatok megoldására a gyalogsági ágyú van hivatva. Ezt kezdetleges formában már a világháborúban is alkalmazták, a 37 mm.-es ágyú alakjában.

Ennek a kis űrméretű lövegnek részben erősen korlátolt hatása, másrészt pedig a gyalogságnak közvetlenül rendelkezésére álló hatásos tüzgép mindjobban érezhető hiánya átmenetileg azt eredményezte, hogy hegyi ágyúkat osztottak be a gyalogsághoz a fent említett feladatok megoldására.

Ezek a félmegoldások még szükségképpen sem szolgálták a kívánt célt s így érthető, hogy a háborús tapasztalatok alapján teljes erővel megindultak a kísérletek.

A különböző hadseregek kísérleti típusairól nem sok adat kerül nyilvánosságra, de ebből is lehet látni, hogy technikai szempontból nagyon sokféle irányban kutatnak a megoldás után.

A legkisebb űrméret 37 mm., a legnagyobb 75 mm. Ezen két határ között számtalan nagyság sorakozik. Űrméret tekintetében az eddigi kísérletek a 40—50 mm. közötti típusnál voltak a legjobbak. Egységes lövedéke a gránát. Itt megkülönböztetünk érzékeny gyújtójú gránátokat, melyeket főleg géppuskafészek stb. ellen használnak és különleges gránátokat páncélos járművek leküzdésére.

A legtöbb ily kísérleti löveg lövedékének jellegzetes saját-sága, hogy a röppálya megfigyelésének megkönnyítésére

nyomjelző berendezéssel van ellátva. (E téren az Egyesült Államok kísérletei különösen eredményesek.)

A tüzelőállásban egyes lövegek kerek aljazattal bírnak, míg mások háromlábú állványról tüzelnek.

A szállítást szintén többféleképen oldják meg. Ismerünk:

- a) kerek vontatású;
- b) málhás állatra málházott;
- c) hernyótalpas vontatású;
- d) egységekben szétszedve szállítható;
- e) kombinált szállításra szerkesztett

gyalogsági ágyúkat.

A kezdősebesség tekintetében a legalacsonyabb követelmény a 600—700 méteres sebesség másodpercenként.

A kísérleti lövegek lögyorsasága 8—15 lövés között ingadozik percenként. Hatótávolságuk 3—5000 méter.

A korszerű szervezés adatai szerint a gyalogsági ágyúszázad a gyalogezred közvetlen alakulatát képezi.

A gyalogsági ágyúszázad parancsnoki rajra, 3 szakaszra, csapat és ütközetvonalra tagozódik.

Allománya: 5 tiszt, 120 fő legénység, 5 hátas, 36 hámos ló, 12 kocsi, 12 taliga, 6 ágyú.

A gyalogsági ágyúszázad az ezredparancsnok közvetlen intézkedési egysége.

A század harcbevételére egységes vezetés alatt csak a legkritikább esetben fordul elő. Rendszerint csak szakaszonként vagy lövegenként utalja ki az ezredparancsnok a küzdő zászlóaljoknak.

Menetek alatt a gyalogsági ágyút rendszerint az előosztatokhoz osztjuk be, hogy gyorsan mozgó páncélos járművek leküzdésére kéznél legyen.

Megközelítésnél a gyalogsági ágyú szorosan hozzátapad azon egységhez, melynél beosztást nyert s fedezéktől-fedezékig előnyomulva a terep gondos kihasználásával követi a puskásszázadokat.

Az ellenséges tűzhatás növekedése vagy a terepviszonyok alakulása következtében később a gyalogsági ágyú fogától megválnak és a kezelők által lesz előre vontatva, illetve egységekre szétszedve továbbitva.

Támadás alatt a gyalogsági ágyú annyira felzárkózik a küzdőkhöz, hogy esetleges alkalmazásra pillanatok alatt kéznél legyen.

Eme követelményeknek a gyalogsági ágyú kétféleképen tehet eleget:

a) Jó kilövést és áttekintést nyújtó pontokon lesállást foglal (ez esetben nem zárkózik ugyan szorosan a küzdőkhöz, viszont állandóan tüzkész) és időnkénti szökelésszerű állásváltoztatással gondoskodik arról, hogy le ne maradjon.

b) Állandóan követi a küzdőket (ezzel együtt jár a kezelőlegénység erős igénybevétele, de fedett terepen ez az egyedüli mód).

A gyalogsági ágyú harcát a gyorsaság és nagyfokú mozgékonyosság jellemzi.

A gyorsaság arra képesíti, hogy a rendszerint pillanatokra mutatkozó célt a legrövidebb idő alatt leküzdje; mozgékonyásával pedig elejét veszi annak, hogy az ellenséges tűzérség még feladatának végrehajtása előtt tűz alá vegye.

Habár az összes ténykedéseket a végrehajtás gyorsasága jellemzi, mégis a tüzelőállás kiválasztása minden esetben bizonyos követelmények szem előtt tartásával történik.

Ezen követelmények lényege a saját hatás növelése és az ellenséges tűzhatás csökkentése.

Az első a gyalogsági ágyúparancsnok ügyes, körültekintő és gyors ítélőképességén múlik, a második pedig a kezelőlegénység részéről kiváltott fogások gyors végrehajtásától függ.

Ezért az ágyúparancsnok ott választja a tüzelőállást.

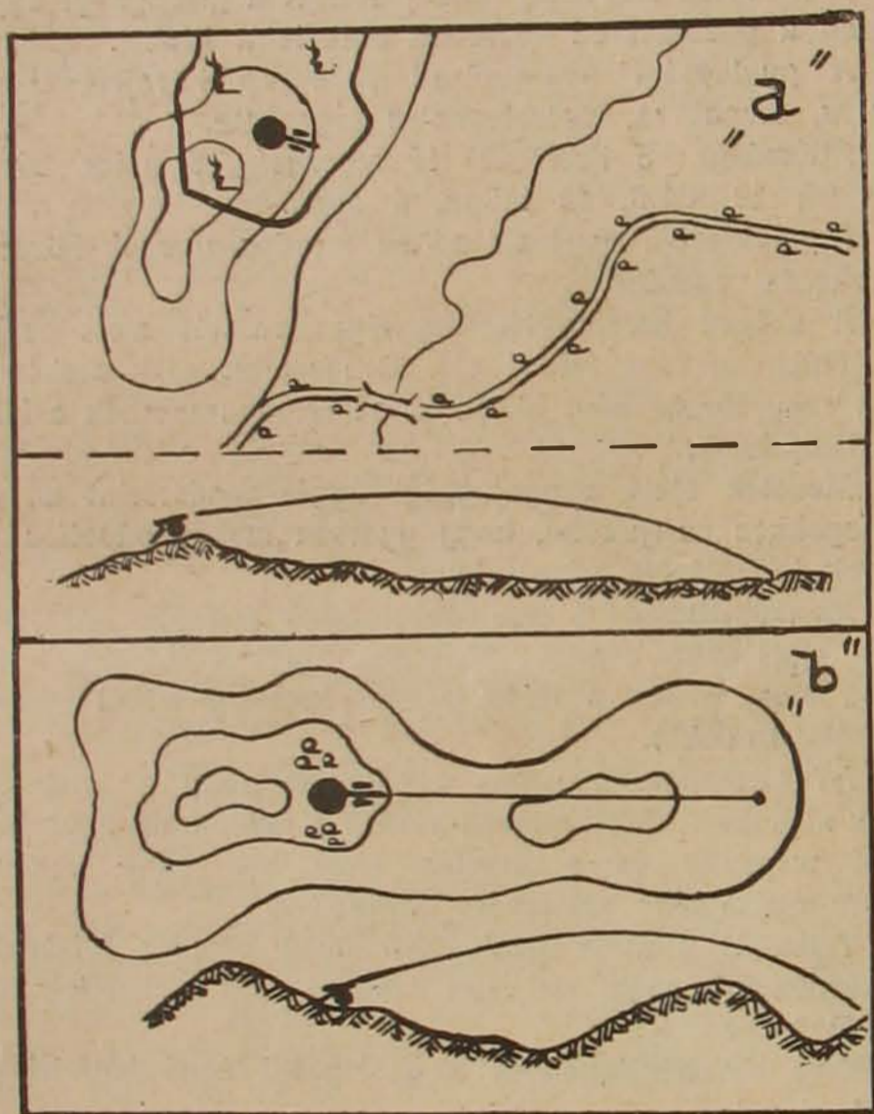
honnan a támogatandó egység harcsávjában bárhol felbukkanó célokat tűz alá tudja venni.

A tüzelőállás sohasem lehet oly tereptárgy közelében, mely könnyű és jellegzetes felismerhetőségénél fogva (pl. erdősarok, hid, magányos ház) az ellenséges tüzés célfelderítéséhez biztos támpontokat nyújt.

Tüzelőállás szempontjából ideális az olyan tereprész, mely nagyobb kiterjedésben egyenletesen fedett (szőlő, tengeri, gyümölcsös).

Teljesen sík és nyílt terepen (különösen a téli és tavaszi hónapokban, midőn a növényzet lombhiánya igen megnehezíti a rejtőzést) a gyalogsági ágyú részére tüzelőállást választva, már eleve számolni kell az ellenséges tüzés és nehéz gépek fokozott hatásával.

A tüzelőállás lehet nyílt és fedett.

1. ábra.

Ha gyors közbelépésről van szó és egyébként is az esetek nagy részénél az a) alatti eljárást kell követni (nyílt tüzelőállás). Gyakran azonban arra is kínálkozik alkalom, különösen védelemben, hogy az ágyút b) szerint vigyük tüzelőállásba.

A tüzelőállás elfoglalásánál elengedhetetlen a váratlan felbukkanás és azt követő azonnali tüzmegnyitás.

A gyalogsági ágyú könnyű felfedezhetősége miatt és mert lőszerjavalmazása csekély (110—130 lövés lövegenként), tartós tüzharcra nem jöhet számításba.

Elő célok leküzdésére még abban az esetben sem alkalmazzuk, ha kiváló hatás elérésére nyílik mód, mert ily feladat megoldása a távolság szerint a könnyű vagy a többi nehéz gép feladatát képezi.

Oly fedett célok lövetésére, melyeknek távolsága 1100 méteren belül van, nem a gyalogsági ágyút, hanem az aknavetőt alkalmazzuk.

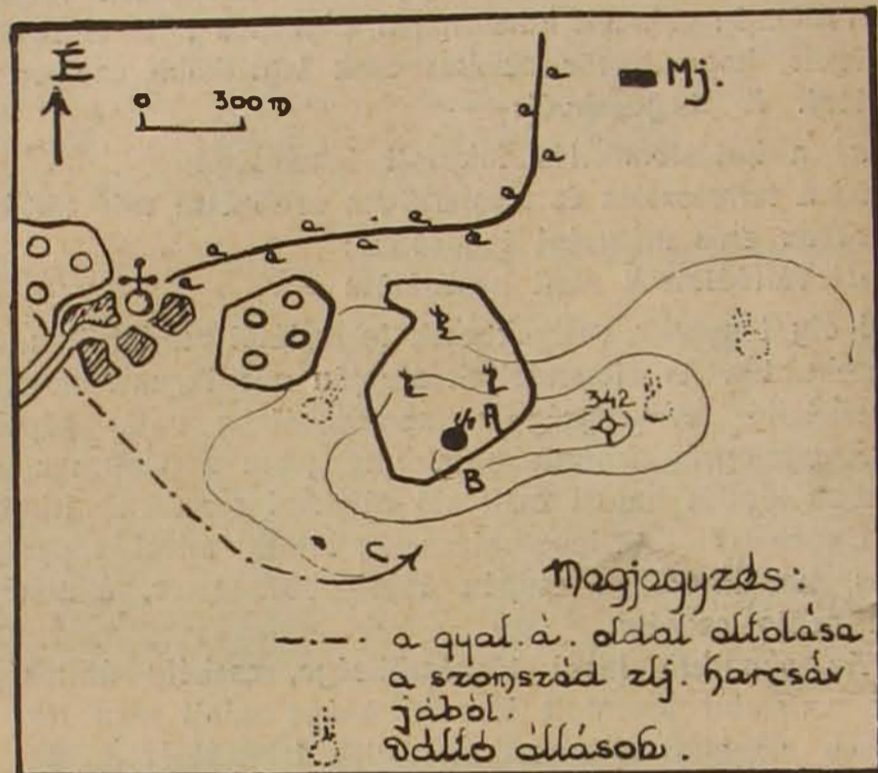
A gyalogsági ágyú tüzharcánál legfontosabb követelmény a tűz meglepetésszerű megnyitása.

Belövésre idő nincs, mert az elárulná a tüzelőállást, hanem azonnal át kell térni a hatástűzre.

Hogy a tüzelőállás elfoglalásánál a váratlan felbukkanás követelményének eleget tehesünk, szükséges az összes előkészületeket, a parancsnok és a kezelők tevékenységét úgy szabályozni, hogy midőn a löveg tüzelőállásba jut, akkor már egyetlen fölösleges mozdulat vagy fogás se történjen ott.

Szabályzataink a gépeknél a tüzelőállás elfoglalása alkalmával külön felhívják a figyelmet a fölösleges mozgás és tömörülés elkerülésére; ez a szabály fokozott mértékben betartandó a gyalogsági ágyúnál.

A tüzelőállás elfoglalásánál a végrehajtás megértésére szolgáljon a 2. ábra.

2 ábra.

Az ágyúparancsnok ama parancs vétele után, hogy a magaslat északi lejtőjén támadó zászlóalj támadását támogassa, az ágyúvezetőt és távmérőt magához véve a tüzelőállás szemrevételezésére előre megy.

Az ágyút a kezelőkkel a »c«-nél visszahagyja és az előbb említett közegekkel a 342-es magaslatti ponton lévő harcálláspontján tartózkodó zászlóalj parancsnokánál jelentkezik.

A zászlóaljparancsnok parancsában:

a) Tájékoztatja a saját helyzetről.

b) Ismerteti az ellenség helyzetét és megmutatja a terepen, hogy a jobb küzdő század támadása a majorban elhelyezett géppuska oldalazó tüze következtében elakadt.

c) Elrendeli annak a géppuskafészeknek a megsemmisítését és ehhez az ágyút a szőlőben tüzelő állásba rendeli.

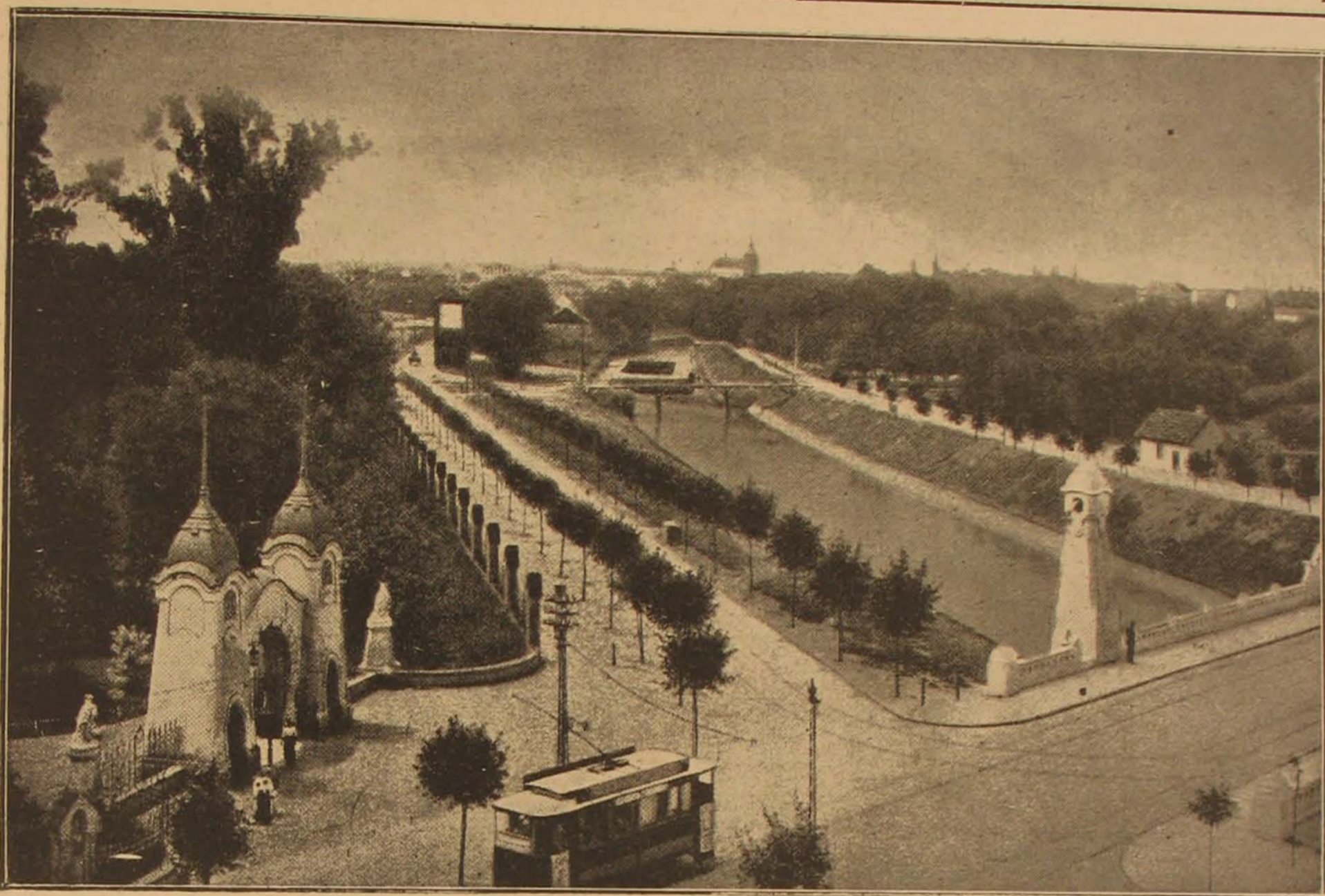
A parancs vétele után az ágyúparancsnok közegeivel »A« pontra előresiet, a távmérővel megállapítja a géppuska távolságát; ezalatt a kezelőkkel az ágyút közvetlenül a peremvonal mögé előrevontatja és elrendeli a töltést.

A távolság megállapítása után a kezelők adott vezényszóra a lövelemeket rögzítik az irányzóberendezésen. Ezalatt a többi kezelők löszert hoznak a tüzelőállásba s ha szükséges, az odavezető utat elegyengetik.

Az itt felsorolt ténykedések végrehajtása után az ágyúvezető vezényszavára a kezelők az ágyút kilövésig teljes gyorsasággal előretolják s az ágyú becélzása után a tüzet megnyitják.

Több lövés gyors leadása után a kezelők az ágyút visszarántják a fedezővonal mögé, majd onnan fedve eltolják oldalt kb. 100—150 méterre s ott készenléti állást foglalnak.

A feladatának megoldása után fedezékbe visszatolt gyalogsági ágyú újabb feladatok megoldására készen itt várja a parancsokat.

Amit vissza kell szereznünk: Temesvár.

Az ágyúparancsnok felderítő tevékenysége, valamint összeköttetése a támogatandó kötelék parancsnokával azonban egy pillanatra sem szűnik meg.

Ezenkívül újabb tüzelőállások felkutatásáról is gondoskodni kell, hogy ha közbelépésre van szükség, már előzőleg kiválasztott tüzelőállásból, a megszakítás nélküli célfelderítés alapján tüzét azonnal megnyithassa.

Ez esetben tehát az ágyú készenléti állásból megy új feladatok megoldására tüzelőállásba.

Az állásváltogatás szükségessége 2 esetben áll be:

a) *A cél leküzdése után:*

Ilyenkor, ha az ágyúparancsnok már kiutalt új célokat, a gyalogsági ágyú a kiválasztott tüzelőállásba azonnal állást változtat.

Ellenben, ha pillanatnyilag a gyalogsági ágyú közbelépésére nincs szükség, azt fedezékbe tolják.

b) *Az ellenség fokozott tűzhatása következtében:*

Az ágyú sok esetben — anélkül, hogy feladatát megoldotta volna — elhagyja a tüzelőállást és feladatát új tüzelőállásból kíséri megoldani.

Ilyen esetben minden eszközzel arra kell törekedni, hogy az ágyúval a kiutalt feladatot, ha több állásból is, de feletlenül megoldjuk.

A gyalogsági ágyú úgyszólván mindig az ellenséges géppuskák tűzkörletében fog tüzelőállást foglalni, tehát elvileg mindig számolni kell azzal, hogy az ágyú meglepetészerűen az ellenség géppuskáinak összpontosított tűzébe jut.

Az ezt követő végnélküli állásváltogatásoktól tehát a gyalogsági ágyút csupán:

- a) a gyors tüzelőállás foglalás;
- b) a tüzelés gyors végrehajtása;
- c) a főlegesen mozgás elkerülése;
- d) gondos álcázás és burkolás

óvja meg.

Európa csendőrségei.

A Népszövetség most megjelent katonai évkönyve a következő adatokat tartalmazza a hadseregkötelékekbe tartozó európai csendőrségekről:

Belgium. Nemzeti csendőrség: Parság, vezérkar, 1 lovas légió svadrónokba, 6 gyal. csoport századokba, szakaszokba és örsökre osztva. Allomány: 148 tiszt, 5900 altiszt és csendőr. (1927-ben.)

Bulgária. Csendőrség: Parság, vezérkar, 17 zlj., 75 szd., 8 lov. csendőr-csoport 32 svadrón, 1 határ csendőrzászlóalj. (Határőrség külön.)

Csehszlovákia. A csendőrség katonailag van megszervezve. Allomány: 266 tiszt, 139 gazd. tiszt, 63 intendáns, 12.733 csendőr, Ruszinszkóban külön 924.

Dánia. A rendőrség végzi a csendőrszolgálatot is. All 7 szd. és 1 pótszázadból.

Esztország. A polgárőrség végzi a csendőrszolgálatot is (29.000 férfi, 8000 nő). Békében a hadügyminiszternek, háborúban a hadseregparnoknak alárendelve.

Franciaország. Csendőrség: Vezérkar, belföldi csendőrség, köztársasági gárda. Azonkívül afrikai és gyarmati csendőrség. A belföldi csendőrség légiókba van osztva. Minden kat. területparságnál rendszeren egy légió. (A 14. és 16. légió kettős, a 15. hármas.) Összesen van 24 légió. Külön légiók: Páris, Elzász-Lotharingia és 1 szd. Tunisz. Minden légió századokra van osztva, rendszeren minden megyében van egy. Közt. gárda: Vezérkar, 3 gy. zlj. á 4 szd. és 4 lovasszd. Mozdó közt. gárda: 48 mozgószakasz, felosztva a légiókra (á 1 tiszt, 40 ember).

Görögország. Csendőrség: Parság, 9 felső igazgatóság, 35 kerületi parság, 41 nyilvános biztonsági igazgatóság.

Itália. Carabinieri reali, kir. karabélyosok: Főparság, 7 légiócsoport parság, 2 iskola légió, 21 belföldi légió, 3 iskola, 12 zlj. mozdó carabinieri, 2 lovasszd. Itáliában a carabinieri testület, mint válogatott élitecsapat a hadsereg valamennyi csapata előtt első helyen áll.

Jugoszlávia. Csendőrség: 9 ezred, két különálló zlj., 86 szd.

Lengyelország. A csendőrség 10 tartományi csoportra van osztva. Minden csoport a parságból és 2—5 osztágból (szekció) áll.

Luxemburg. A hadsereg 1 csendőrszázad és 1 önkéntes

századból áll. A csendőrszázad 36 örsre (brigade) van felosztva. Allománya 20 tiszt, 180 altiszt és csendőr.

Oroszország. A vörös hadsereg 4-dik csoportjához háromféle speciális csapat tartozik és pedig:

a) *Politikai igazgatóság csapata*, zlj., szd. és szakaszokra osztva (rendőri szolgálat). b) *Határvédő csapatok* 3 légióra felosztva, melyek ismét osztagokra és alosztagokra oszlanak. A csapatok zlj., szd., svadrón és szakaszokba vannak megszervezve (csendőr és pénzügyi szolgálat). c) *Kivételes szolgálatra rendelt különítmények* (a hirhede cseksapatok, titkos politikai erőszakoskodásra). Ezek csak kommunistákból állanak, zlj. és önálló svadrónokba vannak szervezve.

Portugália. Nemzeti és köztársasági gárda: Parság, 1 lovasezred, 8 gyal. zlj. Allománya 255 tiszt, 503 altiszt, 8723 ember.

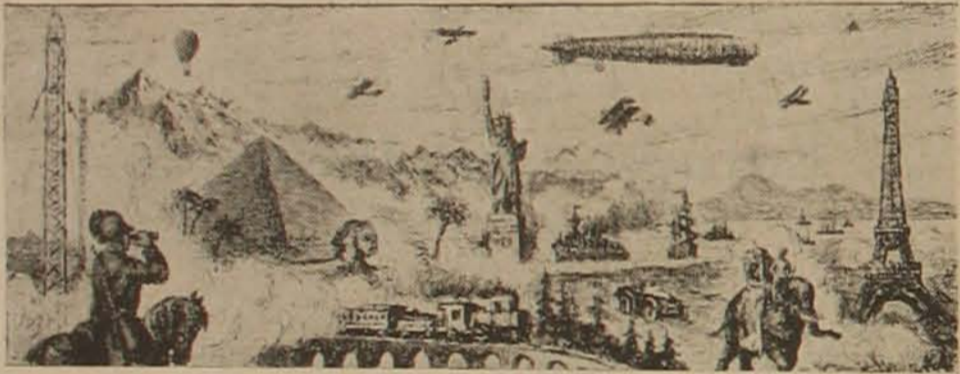
Románia. 11 csendőrezred, 1 csendőrezred Bukarestben. Minden ezrednél kiképző zlj. és területiális szdok.

Spanyolország. Polgárőrség és karabélyosok. Polgárőrség csendőrszolgálatra az ország belterületén, a Balcárokon, a Kanári-szigeteken és Afrikában. Szervezet: 26 ezred, 1 lovas ezred, 63 csoport, 174 szd, 39 svadrón, 5 lovasszakasz, beosztva 548 légióba (lineas) és 3134 örsre. Allománya: 21.027 gyalogcsendőr, 5233 lovas. Karabélyosok határ- és tengerparti szolgálatra. Elosztva 15 alszemlélőre, 32 csoport, 107 gyal. szd., 6 lovas szd. és 4 külön lovaszakasz. Fentart 1749 örsöt.

Svájc. Csendőrség csak a hadsereg kötelékében áll fenn és kizárólag katonai szolgálatot végez. A kantonok és városok saját rendőrséget tartanak fenn.

Törökország. A csendőrség (zaptié) a hadsereg egy részét képezi, de a belügyminiszter alá tartozik. Allománya 30.000 ember.

Európa többi államában vagy egyáltalában nincs csendőrség (Albánia, Anglia, Finn- és Lettország, Litvánia, Norvégia, Svédország) vagy pedig nem tartozik a hadsereg kötelékébe (Németországban és Ausztriában).

Portyázás.

Futballrajongó barátaimnak nem szerezhetem meg azt az örömet, hogy a párisi 3:0-ás vereséget csak úgy, minden további nélkül elhallgassam. Már régebbi portyázásoknál is, igaz, hogy egy kicsit csürve-csavarva, egy kicsit kerülgetve, de megmondottam vagy legalább is meg akartam mondani, hogy a futball-mérkőzésekből ne csináljunk nemzeti ügyet. Mikor a válogatott csapatunk Párisba elindult, a csapatkapitány buzdító beszédében valami olyasfélét mondott a kiválasztott 11-nek, hogy Trianonban mi maradtunk alul, most nekünk kell megmutatni Párisban, hogy erősebbek vagyunk. Hát ami engem illet, én minden szellemi erőfeszitésem dacára sem tudtam ennek a mondásnak értelmét venni, akkor sem, amikor még azt hittük, hogy a franciákat 11:1-re fogjuk verni. Most azonban lelkemből örülök, hogy ennek a mondásnak nincsen semmilyen komolyabb értelme, mert hiszen ha volna, — Isten őrizz! — akkor ugyebár most nekünk nemzeti gyász jeléül fekete lobogókat kellene kitűznünk a középületekre s egyeseknek, kik a nemzeti gyászt valóban szívükben viselik, japán módra harakirit kellene elkövetniök, mert: a balkezes, akarom mondani, a ballábas magyar kapus háromszor engedte a marhabörbe varrott gummilabdát a magyar kapuba.

Hagyjuk ki egyszer és mindenkorra Trianont a futballból! Hagyjuk ki, mert nem illik minden csip-csupnál Trianont emlegetni. Nem illik éppenugy, mint ahogyan nem illik borközi állapotban a Csicsónét felváltva énekelni a Hymnusszal. A Csicsóné — főleg borközi állapotban — igen szellemes és a hangulat emelkedését nagyszerűen előmozdító nóta, de a Hymnus, az — ima. A futballozás kitünően szórakoztató játék, mondhatjuk azt is, hogy egy egészséges sport, de Trianon, Trianon, az — más. Éppúgy más a nemzeti érdek, a nemzeti becsület és a nemzeti gyász. Ezeket a fogalmakat nem szabad és nem is lehet azonosítani azzal az eredménnyel, melyet megafonon hirdetnek ki s amely ma 11:1, holnap 0:3, holnapután 0:0, ugyan kérem, hát mi köze mindezekhez Trianonnak, nemzeti érdeknek, nemzeti becsületnek?

*

3:0 a francia csapat javára. Ismerek embereket, nem egyet, se nem kettőt, kik emiatt egész éjszaka nem tudták a szemüket lehunyni. Ugyan kérem! Ne, ne vigyük a dolgot túlzásba! Mi, akik oly mesterien értjük, — mi magyarok — hogyan kell komoly, sőt halálosan komoly kérdéseken magunkat túltennünk, ne vegyük az itt-ott előforduló futball-vereségeket se ilyen túlzottan a szívünkre.

*

A magyar csapat kikapott 3:0-ra. Utána következett a nagyszerű bankett és a szokásos bókók, melyek ilyenkor a boldog győző részéről udvariasságból kijárnak. Volt sampusz, igazi Moulin Rouge, Monte-Parnasse, stb. stb. Ha meg a magyar csapat győzött volna 3:0-ra, akkor nincs kizárva, hogy sampusz és egyéb jók helyett a párisi »francstadtiak« nem rohantak volna-e be a pályára és nem agyabugyálták volna-e el a magyarokat gall kakas jelfortyanásukban. Hát ennyi az egész! Folyjék csak tovább a futball, kiabálják csak továbbra is a lelkes nézők: »Tem-pó, tempó!... Csak Trianont, kérem, Trianont hagyjuk ki a játékból vagy ha úgy tetszik, az — üzletből.

*

Hagyjuk a fantáziánkat kevésbé pihenni, tegyük félre az illuziókat. A mult évi szezon befejezéseként a hatalmas Amerikai Egyesült Államoknak pontosan egy tucat gólt rúgott be a kicsiny Uruguay. Az Amerikai Egyesült Államok a világ leggazdagabb, leghatalmasabb állama, Uruguay egy csöppecske országocska, mely elnökének nem tud annyi fizetést nyújtani, mint az amerikai Morganok, Rockefellerek egyike a portásának. A mérkőzés után, a 12 gól dacára is, maradt minden a régiben. Amerika nagy és gazdag, Uruguay csöppecske és szegény. Pedig a mostani virágzó futball-kultusz korában már-már azt hihetné az ember, — különösen a meccsek előtt elhangzó dikciók után ítélve — hogy a 12 gól belövése után, Japán már nem az Egyesült Államok flottaépítését fogja izgatottan és aggódva figyelni, hanem azt, hogy Uruguayban mily mederben és mily mértékben halad a »futballtehetségek« fejlődése.

*

A magyar futballisták neveit megmagyarosították és most már — hála az Égnek — a válogatott csapatok névsorait olvasva, valamivel könnyebb lesz megállapítani, hogy melyik csapat a magyar és melyik a cseh vagy az osztrák. Lévén Bobor és Szilni vagy Horváth és Veszely legalább is olyan magyar hangzású, mint Orth és Opata, Szedlacsek vagy Kohut. Annyi azonban bizonyos, hogy ha évtizedeken át tud-

tunk Voglokkal és Hirzerekkel játszani, megvárhattuk volna még ezekkel a nevekkal a párisi 3:0-át. Csak egy győzelmes premier esetén kellett volna publikálni, hogy Fogl — Fogoly, Hirzer — Hires, mert bizony ez a párisi szereplés egy cseppet sem volt — híres.

*

Szívenlőtte magát egy kártyahazárdör. Mikor saját havi 2000 pengős jövedelmén kívül még vagy százezer pengő hivatalos pénzt is elúsztatott a bakkasztalon, a Frommerjével tett pontot az életére. Arra az életére — tegyük hozzá sietve, — amelyet mi nem tudunk sajnálni, amikor verejtékkel küzködő, becsületes emberek százait és ezreit nyeli el az Élet. Nem is foglalkoznánk az esettel, ha az illető nem lett volna éppen bírósági végrehajtó. A bírósági végrehajtónak sokszor kell megjelennie olyan helyeken, ahol megjelenésére nem mindig a csökönyös fizetni nem akarás, hanem elég gyakorta a szerencsétlen körülmények, áldatlan viszonyok, egy rossz termés, egy jégverés és sok más szomorú tényező összetalálkozása szolgáltatják az okot. Az, akit végrehajt, sokszor sajnálatra méltó, szerencsétlen ember, kivel szemben azonban — a még súlyosabb bajt, az anarchiát elkerülendő — a törvényt érvényesíteni kell. Az az ember, aki arra hivatott, hogy más embertől esetleg az utolsó dunyháját is elvigye, ennek az embernek már pusztá megjelenése is vörös posztó a végrehajtást eltűrni kényszerült szenvedő alany szemében. Ha azonban még azt is tudja róla, hogy éjszakai játéklubokban egy »blatt«-ra olyan összeget szokott feltenni, mely összegöt egyszerre kirántaná a hinárból és megmaradhatna a dunyha és a Riska is tovább böghetne az istállóban, — ismétlem, ha tudja, hogy ez az ember a végrehajtói minőségén felül még egyike a legismertebb kártyásoknak, akkor ennek a végrehajtott embernek szívében oly mérhetetlen elkeseredés, gyűlölség ébred a végrehajtó személyiségén, egyéniségén keresztül a Felsőbbség iránt, mely elkeseredettséget és gyűlölséget szavakkal megmérni rendkívül nehéz. Némely foglalkozási és hivatalbeli ágak iránt érzett természetesen ellenszenvet és haragot csak úgy lehet valamiképen ellensúlyozni, ha ezen nem szívesen nézett foglalkozási és hivatalbeli ágak képviselői az ő személyükben magának a puritánságnak megtestesítői. A kopott almáriomot ridegen lefoglaló végrehajtó ne legyen kártyabarlangok állandó vendége, ne kártyázzon százakba és ezrekbe, mert az elkeseredéssel megtelt szívek könnyen hajlanak túlzott megállapításokra s ha ismerik a végrehajtónak nem éppen kifogástalan magánéletét, tudatlan emberek egy-két förtelmes káromkodás kíséretében könnyen odavetik, hogy a dunyha, az almáriom meg a Riska azért megy el, hogy legyen a végrehajtó úrnak miből kártyáznia.

*

Ennek kapcsán, a magasabb és fokozott erkölcsi követelmények kapcsán, joguk tudni csak megérteni azt is, hogy Nobile tábornokot megfosztották a tiszti rangjától. Nobile tábornok nem utolsónak hagyta el az úszó jégtáblát, ezt nem tudják neki megbocsátani Olaszországban. Nem tudják neki megbocsátani annak dacára sem, hogy számos mentőkörülmény szólt mellette. Így többek között a svéd repülő azt mondotta Nobilenak, hogy határozott parancsa van Nobilet elsőnek elszállítani. Unszolták erre saját honfitársai is. A súlyos lábsérülése is indokoltá tette sürgős elszállítását. És mégis! Igen! Mégis! Mert ami mentségére szolgálhat a közkatonának, az egyszerű embernek, amit

teljesen tisztázhat írott törvény és emberi méltányosság, — az még nem biztos, hogy megfelel-e a magasabb erkölcsi követelményeknek, melyeket jelelősségteljes állásban lévő vezértől megkívánnak.

*

Visszatérve a debreceni végrehajtó esetére, meg kell emlékeznünk arról a püspökladányi gazdálkodóról is, aki üzleti ügyben jött fel Pestre, hozott magával 3000 pengőt, hogy különböző bevásárlásokat tegyen. Felcsalták egy kártyaklubba és mikor reggel felé kalapáló fejjel kitámolygott az utcára, nem volt annyi pénze sem, hogy a villamoson mehetett volna az összekötő-hidig, ahonnan ledobta magát a Dunába.

*

S ha legalább ezzel a revolvercsattanással és vízcsobbanással jó időre véget érne a kártyaáldozatok száma. Sajnos, erre kevés a kilátás. Ma szétrobbantanak egy klubot, lejoglalják a pinkát, elszedik a kártyát és a zsetonokat s másnap egy másik helyen vígan folyik tovább a játék. Megy minden tovább a maga medrében. Adok-veszek, kis sláger, nagy sláger s újból csattan a revolver, újból csobban a víz...

*

A napokban öngyilkos lett egy 70 esztendőes öreg úr, mert nem bírt megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy az ország nagy részét csehek, románok, szerbek tartják megszállás alatt. Háromsoros ujsághír. Név és kommentár nélkül.

*

Budapestről az egyik vicinálison gyakran utazom együtt egy bácsival, aki azzal vontta magára a figyelmet, hogy a 30 fokos hidegekben olyan lebernyegben lépett mindig a jülkébe, amelyet októberben és márciusban szokás viselni. — Nem fázik? — Ez a kérdés ült ki valamennyi utas arcára. Ő mintha leolvasta volna ezt a kérdést az arcokról. — Nem telik a fizetésből téli bundára, — mondta csendesesen, de — tette hozzá nyakas büszkeséggel, — nem is igen kell nekem, mert én nem fázom. A vonat ablakán vastag jégvirágok csillogtak, a kerekek nagyot csikorodtak minden indulásnál, mert odafagytak a sínekhez. Én nem fázom, ismételte, — megszoktam a hideget. Nem hittem el neki. Felgyürt gallérokkel, vacogva utaztunk tovább. Figyeltem a lebernyeges bácsit. Az arca olyan becsületes, nyílt volt, hogy minden egyes szaváért tűzbe mertem volna tenni a kezemet, de ezt az egyet — hogy nem fázik — nem hittem el neki. Titokban megfigyeltem, mikor leszállt egy kis állomáson, ahonnan minden nap hajnalban bejár Pestre és bizony nagyon összekapta a nyaka körül a lebernyegét. Fázott. Nem mondott igazat. A jülkében megkérdeztem, hogy kicsoda ez a lebernyeges utas. Megtudtam, hogy L. bácsinak hívják és megtudtam azt is többek között, hogy azért nem telik neki télikabátra, mert az ingyencsokosok százait tartja el abból, amit fizetéséből össze tud kuporgatni, — madarakat. Didergő, jájdamalmasan csiripelő, a nagy télben élelmet hiába kereső madársereget. Háza körül a fehér hótakaró tetején állandóan nagy madársereg tanyázik s várják haza L. bácsit. Kendermagra, fagygyúra, különböző madáreledelekre kiad havonta legalább annyit, amennyi bőségesen elegendő volna arra, hogy egy nutriával bélelt prémgalléros télikabát havi részletét megfizethetné. Nem jutna kendermagra a pintyeknek, cinkéknek és verebeknek. Inkább jár a 30 fokos hidegben őszi lebernyegben és inkább azt hazudja: »Nem fázom«. Kedves L. bácsi, hazudja ezt

továbbra is! Olyan szép, olyan tiszteletreméltó ez a maga hazugsága, hogy még az igazmondásnál is ragyogóbb. De hátha nem is hazudott? Hátha csak én láttam úgy, hogy összeborzongatta a hideg? Hátha vannak olyan szívek, melyeknek melege vetekedik egy prémes télikabátáéval? Mert ha igen, akkor az L. bácsié bizonyára olyan.

*

Bécsben három fiatalember sok ezer schillinggel megtömött pénztárcát talált és mint talált tárgyat átadták a rendőrségnek. A hivatalból kijáró 5%-os jutalmat sem voltak hajlandók elfogadni. Még a nevüket sem írták ki az ujságok.

*

Névtelenek. Névtelen az az öreg úr, ki életével bizonyította azt a hihetetlen valamit, hogy a hazát lehet igen komolyan, halálosan komolyan szeretni. Nem ismerik a nevét L. bácsinak sem. Nemcsak az ujságok hasábjain ismeretlen ő, de — százát egy ellen — nem ismerik őt a madárvédő egyesületben sem, ahol a sok közgyűlés és szónoklás közben megjeledkeznek a kendermagról. Névtelen a három bécsi fiatalember is. De miért is a neveket publikálni? Hisz amit tettek, oly természetes, oly magától értetődő valami, úgy-e?

Figyelő.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK.

A francia csendőrség története.

Írta: NEMESSZEGHY LÁSZLÓ ezredes.

(4. közlemény.)

Magatartásuk az elől küzdő hadseregnek is példaul lett állítva és csak pusztá védőjelenlétük sokszor siralmas eltévelyedésektől óvta meg a minden hatásra érzékeny ujoncokat.

A francia csendőrség Spanyolországban, mint látható, hasonló szolgálatot teljesített, mint a mi tábori csendőrségünk a megszállott Szerbiában súlyos viszonyok közepette fanatikus nép között.

Picard százados megjegyzi, hogy mindig simulni igyekeztek a viszonyokhoz, botlásaik voltak ugyan, de jóakarataik nem tört meg soha a veszedelemtől vagy balsorstól való félelem miatt. A szükség parancsolta helyzetben ezen csendőrök kénytelenek voltak néha ideiglenesen árkászokká és tüzérekké is átvedleni s mindig bámulatba ejtették azokat, kik őket működni látták.

A hat légió egyike, a burgosi részese lett a legkiválóbb katonai dicsőségnek. Burgos északi Spanyolország közepén fekszik. A burgosi légió, nem lévén sorsa hegyes vidéken harcolni, kizárólag lovasokból állott. Parancsnoka Beteille ezredes volt, egyike azon öreg harcosoknak, kik résztvettek

Napoleon tábornok 1798—1801. évi dicsőséges egyiptomi hadjáratában.

1812 október 23-án a légió, mint Louham tábornok (Wellington angol portugáljaival szemben vívta ki a burgosi győzelmet) elővédje menetelt.

Villodrigo bejáratánál, midőn hátukban egy átgázolhatatlan patak volt, egyszerre csak szembe támadtattak kilenc század angol vörös dragonyos által, oldalról pedig 5 ágyú vette őket tüzelés alá.

Francia forrás szerint az ellenfelek méltók voltak egymáshoz. Egyik oldalon a dragonyosok, válogatott emberek, tartásuk kiváló. Az angol hadsereg ismert fényűzésével voltak felszerelve s kitünően élmezve. Ezenkívül egy elitcsapat, mely megszokta, hogy ne fordítson máskor hátat az ellenségnek, mint a csata után.

Másik oldalon a csendőrök, derék csapat, öreg vitézek, marcóna arcok, 20 hadjárattól megbarnulva. Arcuk azonban gondterhelt is, mert feleségeik valahol Castilia valamely eldugott falujában maradtak vissza. Zsoldjuk már egy év óta nem volt rendesen fizetve s ruházatuk durva mellényből állt.

Habozás nélkül vetették magukat az ellenségre, rohamuk összetörte és elsöpörte azt, úgy hogy az angolok vad futásban menekültek.

A franciáknak kevesebb halottjuk volt, míg 350 angol maradt a csatamezőn vagy került fogságba.

A csendőr-légió parancsnokát, Beteille ezredest, 12 kardcsapástól összekaszabolva sebesülten találták fel a holtak között. Nem tudta túlélni rettenetes sérüléseit.

Hanem Európa ébredése után balszerencse fordult a császári sasok felé. Az orosz mezőkön hó alá temetett légiók pótlására kivonta Napoleon Spanyolországból a legjobb csapatait. A burgosi csendőr-légió is sorra került.

A csapatok felosztása és útba indítása 1813 február 25-én történt Párizsban hallatlan fényű katonai díszszemlén.

A csendőr-légió minden tisztje elő lett léptetve s kitüntetésben részesült, az altisztekből egy-két kiváló hadnagyokká, sok brigadéros és csendőr alhadnaggyá lett ki nevezve.

Napoleon ezután szembeszáll a szövetségesek túlnyomó erejével, de a lipcsei október 16-tól 19-ig tartó népek csatájában vereséget szenved s így összes a Rajnától keletre fekvő alkotásai megsemmisülnek. 1814-ben megkezdte a szövetségesekkel szembeni védőharcát, még 14 győzelemmel visszaszorítja a szövetségesek óriási hadait, de a túlerő végre legyőzi, a szövetségesek március 31-én bevonulnak Párizsba, Napoleon pedig a fontainebleau-i kastélyban április 20-án lemond s búcsút vesz a gárdától.

A császári sasok dicsősége lehanyaglik.

Az első restauráció, 1814, és a száz nap, 1815.

Napoleon bukása után XVIII. Lajosnak (XVI. Lajos legidősebb öccse) a francia trónt nem a nemzet szeretete, hanem a körülmények, elsősorban Talleyrand a francia államférfi ügyessége szerezte meg.

Az elitcsendőrség kiváló csapata, mely a császárság alatt annyi dicsőséget szerzett Európa csataterein, 1814 április 23-án XVIII. Lajos első restaurációja alkalmával feloszlattatott.

A Bourbonok nem lehettek népszerűek Franciaországban. Hisz az ország ellen harcoltak, a forradalom által megbuktatott régi rendszert képviselték s a régi nemesség kíséretében jelenve meg nemsokára a reakció szolgálatába léptek.

Erre vonatkozólag mondotta Talleyrand: »A Bourbonok semmit sem okultak és semmit sem felejtettek«.

A francia nemzet elkeseredett hangulata bírja az Elbaszigetére száműzött Napoleont rá a gyors visszatérésre.

1815 március 1-én kiköt Cannesban. Jöttek híre régi katonái és hívei táborába sietnek. Útja Párizsig diadalmenet, hová március 20-án kardcsapás nélkül vonul be. XVIII. Lajos udvarával együtt Genfbe menekül.

Napoleon visszatérése után lázas munkába fog, így a feloszlatott elitcsendőrség újból szervezését és felállítását is elhatározza s azzal Dautancourt Péter tábornokot bizza meg, ki mint régi csendőrtiszt századparancsnok volt az elitcsendőrségben. Később a lengyel chevau-légerék gárdeezredének parancsnoka Varsóban. 1810-ben a császárság bárája, 1815-ben félzsoldoni tartózkodott Párizsban, midőn Napoleon újból szolgálatába szolgáltotta.

Az új elitcsendőrség magja a vadászok százada lett (la compagnie des chasses). Így neveztek még egy régi maréchaussée századot is, mely 1772-ben a Bourbon XV. Lajos király uralkodása alatt lett felállítva s melynek feladata volt utazások és vadászatok alkalmával a király személyének biztonságára ügyelni. Ez 1791-ben beolvadt a nemzeti csendőrségbe.

Dautancourt tábornok az elitcsendőrség újjászervezésére megteszi intézkedéseit. Ezen intézkedések, az elitcsendőrségre és annak működésére vonatkozó részletes adatok felette érdekesek, mert ezen csapat akkori szereplése szorosan egybefügg a világtörténelem egyik legérdekesebb eseményével, Napoleonnak Elbáról visszatérésevel, 100 napi uralmával s tragikus waterlooi bukásával.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

44. Kérdés. *A tettet több olyan bűncselekményben mondják ki bűnösnek, amelyre a törvény határozott időtartamú fegyházbüntetést szab; kimondják azonban olyan bűncselekményben is bűnösnek, amelyet a törvény életfogytig tartó fegyházbüntetéssel sújt. A tettes büntetését életfogytig tartó fegyházban állapítja meg a bíróság. Tulajdonképpen miben áll most azoknak a bűncselekményeknek megtorlása, amelyekre a törvény határozott idejű fegyházbüntetést szabott?*

Válasz. A Btk. 96. §-a szerint, ha ugyanaz a személy több büntetendő cselekményt követett el, az egyes cselekményekre egyetlenegy büntetést, ú. n. összbüntetést kell kiszabni.

A törvény emez intézkedésének gyakorlati jellege abban az esetben, ha a cselekmények közt halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal sújtandó cselekmény is van, csak annyi, hogy a halál vagy életfogytig tartó fegyház kiszabása esetén a többi bűncselekmény büntetését ez a büntetés egyszerűen elnyeli. Elvileg azért a kiszabott halálbüntetés vagy életfogytig tartó fegyház szintén egységes, ú. n. összbüntetés, mert nincs is kizárva, hogy éppen a többi bűncselekményeket is tekintve szabta ki e két, már nem szigorítható büntetést.

45. Kérdés. *Életfogytig tartó fegyház kiszabása esetén mily oka van a hivatalvesztés és a politikai jogvesztés kiszabásának?*

Válasz. Látszólag talán értelmellenség az életfogytig

tartó fegyházra elítélre kiszabni ezeket a mellékbüntetéseket, hiszen aki haláláig mint fegyenc a fegyházra van kárhoztatva, sohasem juthat olyan helyzetbe, hogy hivatalt vállaljon vagy politikai jogokat gyakoroljon. Nem is tekintve azt, hogy a törvény kifejezett rendelkezése esetén nincs joga a bíróságnak sem mellőznie ezt a mellékbüntetést, még ha véleménye szerint gyakorlati értelme a kiszabásnak nincsen, meg kell állapítanunk, hogy ennek a büntetésnek életfogytig tartó fegyházbüntetés esetén is van értelme. Megtörténhetik ugyanis, hogy a kiszabott főbüntetés elévülés miatt nem hajtható végre; ilyen esetben a mellékbüntetés az elévülés napjától kezdve hatályba lép. Ezenfelül a hivatalvesztés kiszabása bizonyos fennálló jogviszonyok rendezésére lehet alkalmas (pl. ha az elítélt közhivatalnok, gyám, stb.).

Ha az életfogytig tartó fegyházra elítélt kegyelemben részesül s a mellékbüntetésekre a kegyelem nem terjed ki, a mellékbüntetés hatálya a kegyelmi intézkedés életbeléptével kezdődik.

Ha a bíróság tévedésből nem szabott ki mellékbüntetést s az ítélet jogerős lett, utólag nem lehet ezen a címen az ítéletet kijavítani.

46. Kérdés. *Egy 15 évi fegyházra jogerősen elítélt fegyenc megszökik a fegyházból s szökése alatt oly bűncselekményt követ el, amelyre a törvény életfogytig tartó fegyházbüntetést szab. Mi történik az elítéltnak régi 15 esztendő fegyházbüntetésével?*

Válasz. A Bp. 517. §-a értelmében akkor, amidőn a tettes ellen ama cselekménye miatt, amelyre életfogytig tartó fegyház jár, jogerős ítéletet hoztak, összbüntetés kiszabásának van helye. Ha a tettet második cselekménye miatt életfogytig tartó fegyházra ítélték, az összbüntetés sem lehet más, mint életfogytig tartó fegyház, mert ez a büntetés, mint fentebb mondtuk, a kisebb büntetést elnyeli.

Érdekesebb az eset, ha a 15 évre jogerősen elítélt fegyencet nem ítélik újabb cselekménye miatt életfogytig tartó fegyházra, hanem mondjuk újabb 15 évet szabnak ki rá jogerősen. A törvény (Bp. 517. §.) értelmében összbüntetés kiszabásának van helye. A Btk. 22. §-a pedig kimondja, hogy a határozott idejű fegyház leghosszabb tartama 15 év. A helyzet tehát az, hogy az összbüntetés nem eredményezhet mást egyetlen büntetésül összbüntetésként, mint 15 évi fegyházat. Ez alól egyetlen kivétel van, ha a tettes büntetésének tartama alatt követ el oly cselekményt, amely miatt határozott idejű fegyházbüntetést róttak ki. Ez esetben a 15 évi fegyházbüntetés 20 évre felemelhető. Ha a szökött fegyenc újabb bűncselekményét a büntetés tartama alatt elkövetettnek tekintjük (szerintünk ez a felfogás a helyes), akkor tehát az a fonák helyzet, hogy kétszer 15 évi fegyházra jogerősen elítélt büntetett végül is az egyik 15 éves büntetés teljes elengedésében részesül, javul annyira, hogy nem 15 évet, hanem csak 10-et engednek el neki. Ha pedig abból a felfogásból indulunk ki, hogy a szökött fegyenc újabb bűncselekménye nem a büntetés tartama alatt van elkövetve, akkor az egyik 15 éves fegyházbüntetést neki el kell engedni, mert a törvény értelmében 15 évnél hosszabb tartamú fegyházat kiszabni nem szabad.

A törvényhozót kétségtelenül az emberiség vezette akkor, amidőn megtiltotta 15 évnél hosszabb fegyházbüntetés kiszabását (eltekintve az életfogytig tartó fegyházról és az 1880. évi XXXVII. t. c. 36. §-ában foglalt, 20 évet engedő, fentebb tárgyalt esettől). Azzal érveltek ugyanis annak idején a törvényjavaslat tárgyalásakor, hogy a 15 évnél hosszabb szabadságvesztés veszedelembé dönti a bűnös testi és lelki épségét. Ez az álláspont szép és kétségtelenül emberies, de amint a gyakorlati élet megmutatta, olyan túlzás, amely nem számolt eléggé a társadalom érdekeivel. Megallapi-

tollák azt is azóta, hogy 15—16 évi teljesen kitöltött szabadságvesztés sem hat általában rombolólag az egészségre (a mi börtönrendszerünk mellett a 15 évi fegyház voltaképpen csak 11 évi és 3 hónapi letartóztatást jelent). Az pedig egyenesen igazságtalan dolog, hogy aki 5—6, egyenkint is 15 évi fegyházzal sújtható büntetést követ el, az összesért is legfeljebb ugyanannyit kaphasson. Mind az igazság, mind az emberiesség tehát azt követeli szerintünk, hogy bűnhalmazat esetén az összbüntetés legnagyobb mértéke mindenestre magasabb legyen 15 évnél. Ezt természetesen csak újabb törvény mondhatja ki.

47. Kérdés. *A tettes nyílt helyről 10 pengő értékű kifaragott szántalpját lop. Az ellopottját feltűzte. Védekezése szerint cselekményét azért követte el, hogy magát és családját megmentse a megfagyástól. Mily büncselekmény ez?*

Válasz. Semmi esetre sem lehet abból kiindulnunk a lopott tárgy elnevezésénél, mire használta fel azt a tettes. Az ellopott tárgy iparilag feldolgozott szán-alkatrész lévén, tüzelőszernek tehát nem minősíthető. Ezért a tettes cselekménye lopás vétsége, míg ha pusztá tüzelőfát lopott volna, cselekménye a Bn. 51. §-ába ütköző kihágás tulajdon ellen. Azt, hogy a tettes cselekményét végső szükségben követte-e el, ebbe a helyzetbe saját hibáján kívül jutott-e s hogy ebből a helyzetből mások jogainak sérelme nélkül is menekülhetett volna-e, a bíróság dönti el. Ha a bíróság megállapítja a végső szükségletet, a Btk. 80. §-a értelmében a cselekmény nem büntethető. A feljelentésben tehát jó erre a körülményre is kiterjeszkedni.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Az áruló monogramma.

Irta: SÁVAY PÁL tiszthelyettes (Szeged).

Nyomozták: Sipos Antal alhadnagy szakaszparancsnok, Nagymélykúti Vince és Papp Lajos törzsörmszerekek, vitéz Hegedűs Gyula és Szalóki András örmesterek.

1927. évi március hóban mint örsparancsnok a hódmezővásárhely—kopáncsi örsről a hódmezővásárhelyi örsre lettem áthelyezve. Új beosztási helyemre bevonulva, első kötelességem az örskörlet alapos megismerése és személyi ismeret megszerzése volt. Erre bőven nyílt alkalom, mert a nyilvánított nyolc kiderítetlen lopási esethez a következő hetekben naponként jelentettek új tyúklopási eseteket, olyannyira, hogy már az egész örs legénysége mozgósítva volt, de minden fáradozásunk dacára sem tudtunk az első napokban eredményt elérni. Annyit sikerült megállapítani, hogy a lopásokat a város területén lakó és igen gyakorlott egyének követik el.

Március hó utolsó napjainak egyikén Nagymélykúti Vince törzsörmszere és Szalóki András örmesterekből álló járőrt az I. számú örsjárat leportyázására azon meghagyással indítottam útba, hogy a tyúktolvajok megfigyelése végett a város ki- és bejáratánál elő nem irt és

általuk választandó alkalmas helyen leest tartssanak. Kódos márciusi reggel volt, járőr a hódmezővásárhely—újvárosi állomással szemben lévő bozótos vasúti töltés oldalában foglalt állást, hogy a Makó felől érkező leszálló utasokat megfigyelhesse. A legtöbb tyúklopást a makói vasútvonal közelében fekvő tanyákon követték el. Alig helyezkedett el a járőr a les helyén, mikor a vonat az állomásra berobogott és a járőr észrevette, hogy az állomással ellenkező oldalon két férfi és egy nő szállott ki a vonatból.

Az egyik férfi hátizsákot cipelt. A járőr óvatosan akarta őket megközelíteni, hogy igazolásra szólítsa, azonban ezek észrevették a nyomukban lévő két csendőrt, futásnak eredtek, majd mikor hátranézve látták, hogy a járőr üldözőbe vette őket, a zsákot cipelő férfi leoldotta és eldobta hátizsákját és eközben leverte fejéről a kalapját is. A kód leple alatt sikerült a járőr elől elmenekülniök.

A ledobott zsákot megvizsgálta Nagymélykúti örmester és abban négy darab tyúkot talált. Nagyon valószínűnek látszott ezek után, hogy a sűrűn előforduló tyúklopásokat ezek a megfutamodott egyének követték el, kiket most már a városban kellett keresni. A visszahagyott üres zsáknak nem sok hasznát vettük, mert egy bélyegtelen közönséges zsák volt, miből a tulajdonosára nem igen lehetett következtetni. A négy darab tyúkot alig pár óra múlva az örsön megjelenő tanyai káros sajátjának ismerte fel és jelentette, hogy aznap éjjel ismeretlen tettesek az ő tanyájából lopták el és most jött az esetet bejelenteni. Örült, mikor az ellopott tyúkjait az örsön viszontláthatta. (A járőr ugyanis a zsákkal, a zsákban talált tyúkokkal és a kalappal bevonult az örsre, ahol az esetet nekem jelentették.)

Ezek után biztosak voltunk abban, hogy a megfutamodott egyének a tyúktolvajok, most azonban azon kellett gondolkodni, hogy a 80—90 ezer lakosú városban mi módon lehetne ezeket kézre keríteni. Eszembe jutott, hogy a visszamaradt kalapot tüzetesen átvizsgáljam. A kalap belső oldalán az izzasztóban apró lyukasztott betűkkel M. I. monogramma volt látható, a kalap belsejében pedig a kalapos neve teljesen olvasható volt, kit névszerint különben is ismertünk. Ekkor meghagytam Nagymélykúti törzsörmszereknak, hogy a kalapot vegye magához, keresse fel a kalaposmestert, ki talán tud felvilágosítást adni, hogy kinek adta el a kalapot. Nagymélykúti törzsörmszere érdeklődésére a kalapos azt felelte, hogy ő sok kalapot ad el és így arra nem emlékezhetik, hogy a jelzett kalapot ki vette meg. Mikor azonban a járőr felhívta figyelmét a kalap belsejében levő monogramma, akkor a járőr nem csekély örömeire azt mondta a kalaposmester, hogy annak a vevőjének nevét külön beszokta jegyezni, aki monogrammot tétet a kalapjába, mert azt külön számítja fel. Atnézte ezután jegyzékkönyvét és abban M. I. monogramma után Markos Imre*) nevét jegyezte fel.

Mi sem volt most már könnyebb, mint a jelzett nevű egyént a rendőrkapitányság segítségével kézre keríteni. Járőr nevezett este lakásán őrizetbe vette, de hiába mutatta fel neki a vasútnál visszahagyott kalapot, tagadta, hogy az az övé lenne. Büszkén mutatta fel, hogy neki új kalapja van, melyet a József-napi vásáron vett. Járőr azonban hamar megállapította állításának valótlanságát és néhány keresztkérdéssel zavarba hozta Markost, ki látva a tagadás hiábavalóságát, beismerte, hogy ők voltak, kik a járőrt észre véve elmenekültek és a járőr, illetve annak vezetője, Nagymélykúti törzsörmszere által tovább faggatva azt is beismerte, hogy öccse, Markos László, szökött fegyenc és az ő vadházastársa segítségével múlt év október óta rend-

*) A gyanúsítottak nevét megváltoztattuk. Szerk.

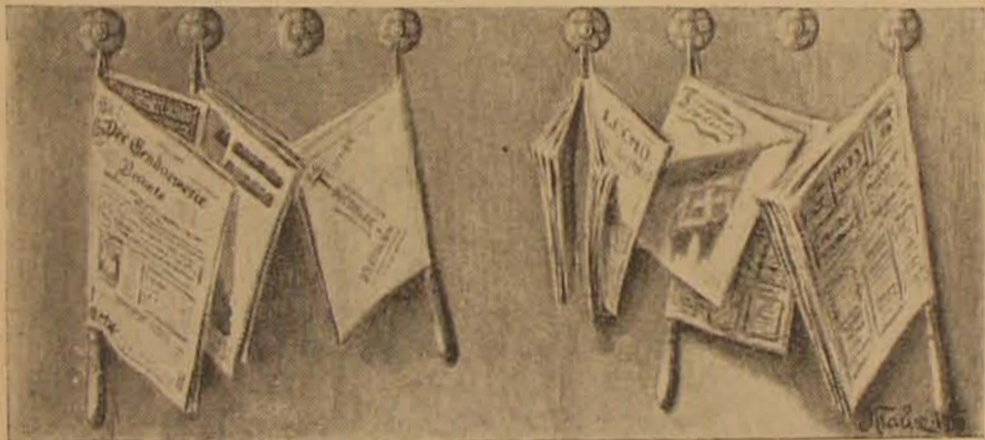
szereken tyúklopással foglalkoztak és a környékbeli összes tyúklopásokat ők követték el. Ezekután az ő bementése alapján a szakaszparancsnok intézkedésére még az éj folyamán járőr vette körül azon helyet, hol Markos László vadházastársával tartózkodott, kik éppen azon éjjelen szándékoztak működési területet más vidékre áttenni, mely szándékuk végrehajtásában már a járőrök közbelépése akadályozta meg őket. Markos László még megkísérelte a kerítésen át való menekülést, azonban egyenesen a karjába futott a kerítés mellett felállított járőrnek.

Megadta magát sorsának és hagyta, hogy a járőr a megérdemelt karperecet a kezére tegye.

Most már igen könnyen ment a további nyomozás, mely teljesen tisztázta az előfordult lopások elkövetési módját. Huszonöt esetben összesen 150 tyúkot loptak nevezettek és kézre került az egy év óta körözés alatt álló börtönfegyenc is. Körülbelül 8 napig tartó nyomozás után a szegedi kir. ügyészségnek adattak át a tettesek és folyó évben megtartott főtárgyaláson Markos László 2 és fél évi, Markos István 6 havi és ennek vadházastársa 4 havi börtönbüntetésre ítéltettek.

*

Az eredmény fenti nyomozásnál két tényezőnek volt köszönhető. Egyik, hogy az őrsparancsnok helyes alkalomhoz, helyes időben rendelte el a lesállást, melyet sohasem szabad céltalanul, feleslegesen, sablonosan elrendelni. A járőr helyes érzéssel választotta meg a lesállás helyét. A második a talált kalap, illetve annak belsejében az apró átlukasztatott monogram, amit egy felületes vizsgálatnál észre sem lehetett volna venni.

LAPSZEMLE.

(Olaszország.) Fiamma d'argento [ardzsénto].

1929 január.

»Nem szavakra, hanem hűségre van szükség.« Ez volt Cadorna, az olaszok hadvezérének jelszava. A lap megtisztelő megemlékezést szentel emlékének. Összehasonlítva őt utódjával, Diaz tábornaggal, a lap megállapítja, hogy Diaz volt ugyan a győztes hadvezér, de a háború tulajdonképeni vezére, aki a végső győzelmet előkészítette, Cadorna volt.*)

J. M. S. tárcát ír az *Alpesek jégvilágából*, melyben reális eseményeket álmódott rémképekkel kever össze.

A »Fakir« idézi Tomba angol jóslásait 1929-re. Többek között a következőket: »Itáliában hatásos szert találnak a rakbetegség ellen; az orvosi tudomány okkult (titkos) szerrekhez fordul; júliusban nagy földrengés. Franciaország: Márciusban nagy zürzavar, az összes neves politikusok letűnnek; összekülönbözés Spanyolországgal. Jugoszlávia: Augusztusban kisebb járvány; a politikai rendszer nem változik. SHS. nemzetközi civódásokra ad okot. Külföldön lefognak egy jugoszláv politikust (Bogicsevics? Szerk.). Szenegálban nagy földrengés. Az Antillákon gazdag ásványleletek.« A Fakir megjegyzi, hogy ha ez mind nem is lesz igaz, annyi bizo-

*) Cadornával hálátlanul bánt el az olasz nemzet. Felvállása alkamával megfosztották rangjától, sőt nyugdíjától is. Tavaly rehabilitálták ugyan, de nem sokára rá 1928 decemberében meghalt. (Szerk.)

nyos, hogy 1929-ben 12 hónap lesz és 365 nap. Ezt garantálja! Még szerencse, hogy Magyarországnak nem jósolt Tomba úr még több bajt, mint amennyi van.

Bán szds. az olasz »marescialli«-ról közöl megemlékezéseket. Maresciallo (maresállo) a lovasörmester rendfokozata a carabinieriénél, de tábornagyot is jelent. Ezen a dupla értelmén alapszik az a szójáték, amelyet a győző hadvezér Diazról mesélnek. Diaz házához tartozott, mint ő, egy kiszolgált carabinieri örmester. Amikor Diaz tábornagy lett, így szólt az öreghez: »No, látod, én is maresciallo lettem.« »Igen ám, — felelt az öreg — csak hogy én rangban idősebb vagyok!« A marescialli (többesszám) rendkívül önértékes emberek. Egyiküktől származik a következő mondás: »Isten adta (t. i. rendfokozatát), jaj annak, aki el akarja venni!«

Garatti Celso (Csélszo) tragikus végű vidám történetet mesél egy fölényes gazdag bácsiról és annak szegény unokaöccséről. Az öcskös, hogy megtréfálja a bácsit, »kölcsonkéri« egy ifjúkori gazdag iskolatársától annak palotáját, rangjával és szolgálival együtt. A bácsit a nemvárt pompától megüti a guta, vagyona pedig az öccsére marad.

Puccini mint vadász. (Puccini.) A híres zeneszerzőt majnem bajba vitte vadászszenvedélye. Január 20-án vége a vadászatnak, de a kacsák épp 21-én jelentkeztek. Tehát lőtt, kétszer is lőtt, de nem talált. És ez volt a szerencséje. A mindenütt jelenlevő carabinieri igazoltatták, elkobozták fegyverét és jelentést tettek. Puccini a vádlottak padjára került. Úgyes védője azzal húzta ki a hinárból, hogy nincs kacsza, tehát nem is lőtt kacsát, ennél fogva nem vadászott, hanem csak újfajta történet próbált ki. A bírák felmentették. »Még jó, hogy nem a csendőroket és a vadört zárták be!«, mondja a krónikás.

D. D. újabb töredéket közöl a már ismerős ifjú carabinieri naplójából, melynek célja a fiatal csendőrnemzedék gondolkodásának magasabb irányt adni.

A világ eseményeiből következőkről emlékszik meg a lap: Az angol földm. min. elrendelte, hogy minden idegen eredetű macskát 6 havi vesztegzár alá kell venni. Ez a rendelet nagy ellenállásra talált a babonás tengerészeknél. Nem akarnak tengerre szállni kedvenc macskájuk nélkül. Gudri Danilo orosz tábornok leírja a cár lemondásának történetét.

Statisztika: Newyorkban 1928 folyamán 337 gyilkosság történt. Erre 368-at letartóztattak, de csak 28 esetben sikerült a tetteseket megállapítani és elítélni. Tiltott szeszárúsnál 53 esetben mérgezett szeszt foglaltak le. Miután a newyorki rendőrfőnök rendkívül erélyes rendszabályokat léptetett életbe, különösen a revolveres banditák ellen, ezek üldöztetés esetén Chicagoba (Csikágó) szöknek. Újabban azonban a chicagói rendőrfőnök visszaszolgáltatja őket Newyorkba (t. i. minden államnak más az igazságszolgáltatása). Chicagóban az utolsó 5 hónapban a rendőrség 31 betörőt lőtt agyon és 55-öt megsebesített.

A hivatalos rész közli az útmilicia felállítását és felszólítja a csendőrséget, hogy jó bajtársi viszonyt tartson fenn az új útmiliciával, mert gyakran lesz alkalmuk együtt dolgozni.

*

(Olaszország.) La fiamma fedele.

1929 január.

Manucci lapigazgató megemlékezést szentel az elhalt hadvezérnek, Luigi Cadornának (Luidzsi Kadorna).

Gualteri Gualtiero (Gvatterer Gvaltiero = Walter) egy olasz nemzeti hős, Cappellini Alfréd születésének 100 éves emlékezetét ünnepli. Aki valaha is olvasott valamit a lisszai tengeri ütközetről (1866), emlékezni fog a Palestro (Palestro) nevű olasz ágyúnaszádra. A hajó kigyulladt, menteni nem lehetett; a parancsnok tehát parancsot adott a hajó elhagyására, de maga nem akarta elhagyni. Erre a legénység is a hajón maradt; a kapitány pedig az égő hajóval nekirohant a legközelebbi magyar-osztrak hajónak, hogy azt elsüllyessze; de nem érte el célját, mert már

A magyar békeszerződéssel az entente balkánizálta Európát s élödsdi és martalóc szövetségesei kedvéért Erdély keleti határáról Svájcig új Macedóniát formált. Mindez azonban mulandó. A békeszerződés gyöngy emberek műve és amit az emberek elrontottak, azt a történelem önmagától fogja helyrehozni.

(R. Kinley, angol politikus.)

felelőn felrobbant a lőszerkamra és darabokra tépte a Paestrot. Ennek a parancsnoka volt Cappellini Alfréd.

Manucci gyönyörű képsorozatot közöl az *olasz jákról* ú. m.: tölgyfa, esernyő fenyők, nemes fenyők, szentjánoskenyérfa, olajfák, gesztenyék, bükkfák és egy pompás sok sok százéves olajfa van képekben bemutatva, mint propaganda, fák ültetésére.

Ricci Giovanni (Riccsi Dzsovánni) cikksorozatát kezd Virgilről, a híres római nemzeti poétáról. Jövő évben lesz születésének 2000-dik évfordulója és a hosszú idő dacára, nemcsak hogy nem felejtették őt el az emberek, hanem ellenkezőleg, jobban tisztelik, mint valaha. Az olaszok lelkes örömmel készülnek ünneplésére, mert Róma hatalma az ő kora óta immár harmadszor van felvirágzásban, ugyanazon Rómáé, amelynek dicsőségét Virgilius is hirdette.

Az »*orvosi tanácsadóban*«, egy törzsorvos megállapítása szerint, csendőröknél és a pénzügyöröknél leginkább az emésztőszervek megbetegedései fordulnak elő. Ennélfogva pontos tanácsokat ad az élelmiszerek kiválasztására és elkészítésére. Minél egyszerűbben van egy étel elkészítve, annál könnyebben emészthető és annál ízletesebb. Ez legyen minden csendőr-konyha alapelve. Túl gyors egymásutánban étkezni is bajt okoz, ha nem is nagyot. (Kimaradt az értekezletből a különféle víz rossz hatása, ami nyáron szinte elkerülhetetlen. A bosnyák csendőrök pl. egy szelet hagymát tartanak a szájukban és ezáltal elkerülik a folytonos szomjúságot.)

A már nevezett író, *Tartufari Klarissza*, egy brigadiere (csendőrtizedes) életéből merített kis novellát ír.

Tudjuk, hogy Itáliában új *forgalmi törvény* lépett életbe az országutakon. Egy csendőrszázados rövid kivonatban ismerteti a törvény lényegét: Kocsik jobbra, gyalogjárók balra. Forgalmi szabályok és a kihágások büntetése.

Fantappié pénzügyőrszázados rövid áttekintést nyújt a hangszerek történelmi fejlődéséről. (Folytatása következik.)

Itáliában új *büntetőtörvénykönyv* készül. Az előzetes javaslatból a lap a szándékos megfontolással elkövetett törvényellenes cselekedettel foglalkozik.

A csendőrség köréből érkező felszólalások számára fenntartott rovatban Barengo U. A Les Echellesi (lézeselli) hős *dicső emléké*ről közöl történelmi adatokat. G. B. Scapacino (Szkapacsino) lovascsendőrt 1834-ben lelőtték lováról a felkelők, mert nem akart hozzájuk átpártolni. Emlékének tiszteletére szülőhelye Incisa (Incsiza) Belbo falu, most Incisa Scapacino nevet kapta a kormánytól.

Bulciolu (Bulcsolu) Pál a sok ismeretlen hős közül kiragadja *Govoni Péter csendőrormester* nevét és elmondja rövid történetét: Kötelességteljesítés közben gyilkos kéz által elesett. Két képen bemutatja, miképpen tisztelik emlékét a harcosok, balillák és az olasz gyermekek.

A lap ugyancsak megemlékezik az *olasz csendőrzene* kar szerepléséről az antant 10 éves győzelmi ünnepélyén, amivel már a Fiamma d'argento decemberi számában találkoztunk.

Merlo Luciano (Lucsáno) tábornok kedves kis történetet mesél egy hadnagyról, aki egy szerelmi kaland alkalmával a hában elveszíti az egyik csizmáját. A csizma megkerül, a kaland pedig házassággal végződik, dacára annak, hogy a capitano óva inti a hadnagyát: »Egy nőért nem szabad a férfinek sem a fejét elveszíteni, sem pedig a csizmáját.«

Végül *Sias Virginio* (Szasz Virdzsino) a mai táncról és bálozásról ír elítélő kritikát.

—0—

(Franciaország.) L'Écho de la Gendarmerie.

1929 február 3.

Az Écho, amint tudjuk, harcias lap. Főleg a csendőrség bajainak orvoslásával foglalkozik. Ennek a programnak megfelelően a cikkek tartalma majdnem kivétel nélkül a csendőrség köreiből felmerülő panaszokból vagy az azokból eredő vitás kérdésekből áll. Az előttünk fekvő szám is ezekkel foglalkozik: Egyenlő érdem, egyenlő jutalom című cikk ismerteti *René Grandjean* (Grandzsán) rendőr történetét, akit a háború alatt háromszor ért kitüntetés, mire tartalékos hadnaggyá kinevezték; most pedig megkapta a becsületrend keresztjét. A lap ünnepli a derék rendőrt, de kérdi, hogy miért nem esnek a csendőrök hasonló esetben ugyanilyen elbírálás alá?

Az úgynevezett *Loucheur* (Lusör) törvény olcsó hajlékot

Nem elég csak emlegetni:
Tudni is kell jól szeretni,
Tudni bölcsen a hazát.

Arany János.

biztosít a hadviselt katonáknak, akik e célra frontharcos igazolványt kaptak. A csendőrök nem kaptak, pedig gyakran harcoltak a frontban is.

Lavauzelle (Lavózell) könyvkiadónál Párisban megjelent egy kitűnő könyvecske: »Egy idős csendőr tanácsai egy fiatalnak«, amely különösen alkalmas nevelési célokra a csendőrök családjában is. (Ára 70 fillér.)

A csendőrség a multkor ismertetett rendfokozatoknak megfelelően új rangtáblázatokat kapott, amelyek sok igazságtalanságra adtak alkalmat.

A nyomozási rovat igen gazdag érdekes esetekben:

Loisé (*Loazé*) községben elloptak 24.900 frankot. A károsult jelentést tett Mortagne (Mortány)-ban a csendőrösnél. A megejtett nyomozás elsősorban arra irányult, hogy gyakorlott kéz játszott-e közre vagy dilettáns? A jelek utóbbira mutattak, a gyanú tehát egy szomszéd ellen irányult, aki gyakran járt a károsult házában; de nem lehetett semmit reá bizonyítani és maga a károsult minden gyanun felül tartotta. Néhány nap múlva reggel a csendőrök ajtajuk előtt találták a lopott pénzt egy ceruzával irt cédulával együtt, amely igazolta a pénz eredetét. A megejtett íráspróbák által végre is a gyanúsított szomszédra lehetett a lopást bizonyítani. Az eredmény igazolja, hogy a csendőrök helyesen kezdtek a nyomozáshoz, amikor a gyakorlatlan tettetést a közelben sejtették.

Más esetben a helyes lélektani megfigyelés vezetett rövidesen eredményre. Ugyanazon órs két csendőre portyázás közben lopásról értesült. Míg az egyik csendőr a károsult munkás társait hallgatta ki látszólag közömbösen, addig a másik a háttérből az arcokat figyelte. A tolvaj tényleg elárulta magát idegessége által.

Ismét más esetben a csendőrök fürgesége győzött. *Plaisance du Gers* (Plézansz dii Gér) helységben egy idegen cigarettát vásárolt egy üzletben és mindjárt a pénztárt is magával vitte. A pénztáros futott a csendőrséghez. Idegen? kérdezték a csendőrök, megnézték, hogy honnan indul a legközelebbi vonat, autót vettek és a legnagyobb gyorsasággal hajtottak Castelnau-Rivière-Basse (Kasztelnó-Riviér-Bassz) állomásra. A sorompók le voltak engedve és a vonat épp indulófélben volt, mire a csendőrök leugrottak az autóról, átvették magukat a sorompón, feltartóztatták a vonatot és csakugyan megtalálták a kapott személyleírás alapján a tolvajt a vonaton és zsebében a lopott 3500 frankot.

A nyugdíjasok rovata beszámol a nyugdíjas csendőrök megyei és országos szervezkedéséről.

A hivatalos rovatban a következő témákra találunk felvilágosítást: A mozgó köztársasági gárda-osztagok szervezete és szolgálata (helyreigazítások); a pótdíjak felszámítása (módosítás); tart. alhadnagyok kiegészítése (rendelet); a ruhaszabályzat módosítása; tartalékosok előléptetése (információ); csendőrjelöltek orvosi vizsgálata; áthelyezési költségek megtérítése.

1929 február 10.

Az utazók és ismeretlenek igazoltatása mindig a csendőrség főfeladatát képezte. Így már 1808-ban szigorú intézkedések történtek, hogy minden Páris felé utazót a csendőrök már útközben feltartóztassanak és igazoltassanak, nehogy veszedelmes elemek kerüljenek a fővárosba. Útlevel nélkül talált utazókat minden körülmények között visszatérésre kellett kényszeríteni.

A lap az előléptetési viszonyokat ostorozza a mozgó köztársasági gárdában.

A mult havi lapokban előfordult »*Legyünk logikusak*« című panaszra egy régi csendőr felel, aki nem külsőségekben keresi a csendőr tekintélyét, sem pedig címekben. Minden csendőr arra legyen büszke, hogy ha csendőrnek szólítják.

A hadügyminiszter a »csendőrség belszolgálatáról« új szabályzatot adott ki. (Lavauzelle Páris 1 P 40 f.)

1929 február 17.

A lap harcaiba beleszól egy jobb belátású előfizető is. Kimutatja és számokkal bizonyítja, hogy sok *felszólalásnak nincs alapja*. Különösen igyekszik a parancsnokok és a csendőrök között felmerült különbségeket letompítani, mert »előjáróknak kell lenni és senkinek nincs megtiltva, hogy azzá legyen. Tehát ő irántuk is méltányosnak kell lenni.«

Egy mult évi rendelet törli a csendőrség felszereléséből az oldalkocsival ellátott motorkerékpárt és helyette egyszerű motorkerékpárokat helyez kilátásba, de »csak a lehetőség arányában«. Egy cikkíró követeli, ha már megkezdtek a csendőrség modernizálását, akkor írógépeket is adjanak az őrsöknek.

Érdekes világosságot vet a kommunizmus térhódításáról Franciaországban egy építendő csendőrlaktanyának ügye.

Miután *Seine* (Szejn) megye főügyésze kommunista (!), természetesen ellenzi, hogy a megyében új csendőrlaktanyát építsenek és megtagadja a költségeket. Az építést ennél fogva nem is lehet végrehajtani, amíg az állam nem kényszeríti a megyét.

Hogy milyen nehézségekkel kell a csendőrségnek gyakran megküzdeni, mutatja a következő eset: *Algirban* Bel-Abbesz városkában az idegen légió 1. ezredének három katonája január 12-én 1 órakor éjjel betört egy fegyverkovácsához, ahol felfegyverkeztek, ellátták magukat lőszerrel, azután elmenekültek a hegyekbe. Az Algir városi csendőrszakasz parancsnoka személyesen vezette az üldözést. Több napi tüzharc után, több oldalról bekerítve, csak akkor adta meg magát kettő a legionáriusok közül, amikor a harmadik elesett.

A tudnivalók között a következő rendeletek találtak helyet: Orvosi szolgálat a mozgó köztársasági gárda osztagainál; képesítési vizsga a lovas csendőrőrmester rendfokozathoz.

1929 február 24.

A már többször idézett cikk »*Legyünk logikusak*« mind több port ver fel. Minden oldalról visszautasítják a cikkíró fejtegetéseit, így a jelen szám vezércikke is, amelyben egy fiatal őrsparancsnok azzal érvel, hogy nyugdíjas ne törődjék a ténylegesek ügyeivel, hanem inkább a nyugdíjasok bajainak orvoslásával foglalkozzon, mert abból is van éppen elég.

A *tisztek lakásügye* kérdésének új hajtása van, ámbar maga a lap sem hitte volna, hogy maradt belőle egy le nem tárgyalt szempont. Rion Jean (Zsán) erkölcsstelenségnek nyilvánítja, hogy az állam évi 2100 frankot von le egy századosnak olyan természetbeni lakásért, amelyért az állam maga csak 1075 frank bért fizet.

Az autólopások annyira elszaporodtak Franciaországban, hogy a minisztérium külön rendeletet volt kénytelen kiadni a lopások megakadályozására. Ha a csendőrség nem képes a tetteseket rögtön megállapítani és letartóztatni, akkor sürgős sürgönnyel kell a lopásról a párisi autónyilvántartó központot, valamint az összes csendőrszakaszokat értesíteni, amelyek területén a lopott autó előreláthatólag mozog.

Ezek a sürgönnyök a következő adatokat tartalmazzák: 1. A lopás körülményeit és a szökés irányát; 2. Az autó, a motor, a porlasztó és a mágnes számát, az alváz típusát és számát. 3. A felépítmény típusát (torpedó, csukott kupé, limuzin, stb.). 4. Egyéb ismertető jeleket.

—0—

(Jugoszlávia.) Zsandermeriszki Vesznik.

1929 február.

A címlap a jugoszláv csendőrség főparancsnokát, Filipovics Mihály altábornagyot, a következő kép pedig helyettesét, Vujicsics Koszta tábornokot ábrázolja.

Jovanovics J. őrnagy különböző módszereket említ meg, amelyeket gonosztevők egymás közötti híradásra használnak, anélkül, hogy azokat közelebb ismertetné. Ahelyett utal az illető (főleg német) forrásmunkákra, melyek egyikéből egy titkos írás kulcsát közli.

Jakovlevic S. csendőrszázados folytatja magyarázatait az irány és az ékezet helyességéről. Az altiszti iskolát végzett csendőrtől legalább is 4 középiskolának megfelelő képzettséget kíván. A helyesírásra és az ékezet használatára rövid nyelvtani útmutatásokat ad. (Folyt. köv.)

Vujicsics Gj. csendőrszázados: A csendőrség kötelességei a forgalom ellenőrzésére az utakon ma sokkal fontosabbak, mint valaha, mert az autó és a turisztika fejlődésével az idegenforgalom az úthálózatra is kiterjed. De nemcsak az idegeneket kell ellenőrizni, hanem a helybeliek rossz szokásai ellen is fel kell lépni, amelyek alkalmasak a forgalom síma lebonyolítását megakadályozni.

N. Önkívületben elkövetett gonosztett és öngyilkosság. Nem normális állapot alatt szerző megkülönböztetést tesz elmezavar, álom- (önkívületi)- állapot és emlékezési zavarok között. Miután ilyen önkívületi állapotban elkövetett büntetendő cselekedetek aránylag elég gyakoriak, sokan szimulálják az ilyen állapotot, hogy ezáltal kikerüljék a büntetést. Szerző nagyjából jellemzi az önkívületi állapot különböző fajtáit, hogy a szimulánsokat meg lehessen ismerni.

Gracsner F. csendőrőrmester rendszert állít fel az idegenek ellenőrzésére. Arról panaszkodik, hogy ebben a tekintetben minden államrészben (tartományban) mások a jogszabások, sőt a csendőrők sem dolgoznak egymás kezére. Három csoportba osztja az idegeneket: a) több mint egy napi tartózkodás; b) egy napi vagy kevesebb tartózkodás és c) aszerint, hogy a beérkezett idegenek már voltak-e az őrs által letartóztatva. Mindhárom esetben más eljárás követendő az ellenőrzésnél.

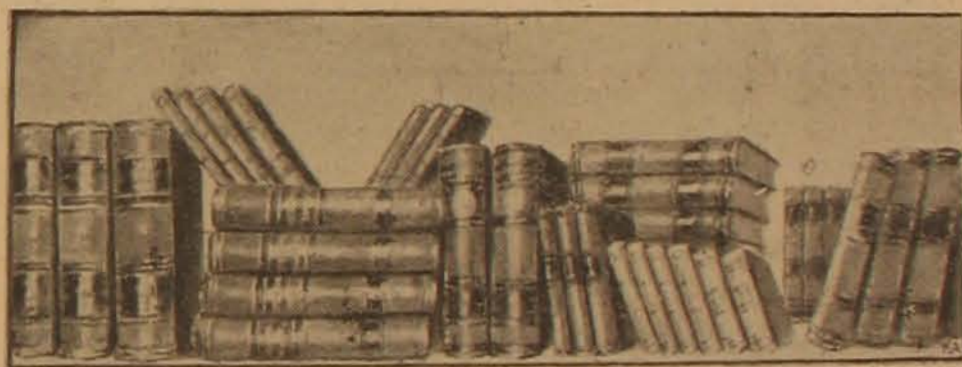
Csurics A. őrnagy a kártyacsalókról értekezik. Ez épp oly régi mesterség, mint maga a kártyázás. Számptalan változata miatt nehéz a csalást felismerni, különösen akkor, ha a csaló gyakrabban változtatja rendszerét. Rendszeresen csak napokig tartó megfigyelés vezet eredményre. Megnehezíti a leleplezést, hogy a csalót tetten kell érni. A legtöbb csalás kézügyességen alapszik, amit nem lehet leírni, sőt alig megérteni. Ennek dacára szerző néhány ismerősebb eljárást és feltűnő esetet leír. Persze nem lehet valakiről ok nélkül feltételezni, hogy csal; de ha valaki »rendszeresen nyer«, azt jó lesz megfigyelni. Csendőrök és egyéb állami alkalmazottak ne kártyázzanak pénzbe; mert a szerény jövedelemből még veszíteni is, nem lehet, de az is előfordulhat, hogy valaki kísértésbe jön s a reá bízott kincstári pénzt is elkártyázza.

Stankovics M. ezredes befejezi az alkoholizmus és lelki felindulásokról szóló erkölcsi előadását. Leírja a delirium tremens állapotot, amely még gyógyítható. Azon túl már csak agybetegségek, agylágyulás, epilepszia és végül a halál várakoznak az iszákosra. A csendőr legjobban teszi, ha semmiféle szeszestitalt nem iszik. Bort is még szolgálaton kívül is csak az igyék, aki biztos magában, hogy nem lépi át a legkisebb mértéket. El kell képzelni, milyen következményei lehetnek annak, ha a csendőr ittas állapotban végeznél szolgálatát.

Zs. T. Drag. felhívást közöl iskolák építésére a délvidéken. A felhívást kísérő képsorozatból kitűnik, hogy milyen szegényes állapotok uralkodnak iskolai téren a déli részeken, ahol még annak is örülni kell, ha egyáltalán van iskola.

M. Milyen legyen a csendőrőrs parancsnoka? Egy öreg csendőr oktató szavai. I. rész: Általános képzettség. (Folyt. következik.)

Szép példa cím alatt a lap ismerteti Burics Ilija niksicsi kereskedő példáját, aki a város legszebb helyén lévő értékes telkét a csendőrségnek ajándékozta, hogy ráépítsék a csendőr század, szakasz és őrs laktanyáját. Ezen a példán buzdulva, a niksicsi kerületben több község és magános ajándékozott laktanyatelket a csendőrségnek.

KÖNYVISMERTETÉS.

Papp Ferenc: A tűzrendészeti közigazgatás kézikönyve.

Hogy a tűzrendészet megfelelő szervezése és ellenőrzése életbiztonsági, kulturális és általános népjóléti, úgyszólván tehát minden közös- és magánérdeket felölelő szempontból mekkora fontossággal bír, annak beszédes jele, hogy a tűzrendészeti kérdésekkel a felsorolt érdekeket szabályozó összes minisztériumok foglalkoznak, szabályozó rendeletekkel igyekeznek a tűzben rejlő veszélyt a minimumra korlátozni. De éppen azért, mert a kérdéssel a legkülönbözőbb hatáskörű minisztériumok és hatóságok foglalkoznak, a tűzrendészeti közigazgatás nélkülözi a könnyű áttekinthetőséget és az egységességet.

A tűzrendészettel kapcsolatban megjelent rendeleteket szakszerinti csoportosításban gyűjtötte most össze *Papp Ferenc* szegedi tűzoltófőparancsnok és a gyűjteményt könyvalakban kiadta. Ezzel a tűzrendészeti közigazgatás terén megszüntette a bizonytalanságot, nagyban elősegíti a tűzrendészeti rendeletek helyes és gyors alkalmazását és — ami már a csendőrséget is érinti — lényegesen megkönnyíti az ellenőrzés munkáját.

A könyv nem egyszerű rendeletgyűjtemény, mert a rendeleteket rendszerbe csoportosítja s így a tűzrendészet kuszált területén a tájékozódást könnyen lehetővé teszi.

A könyvhöz adott két mutató segítségével könnyen és gyorsan el lehet rajta igazodni.

Megrendelhető a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnél (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.). Ara füzve 20 pengő, teljes vászonkötésben 22 pengő. A csendőrség tagjai havi 2 pengő részletfizetésre is megrendelhetik, ebben az esetben a könyv 2 pengővel drágább.

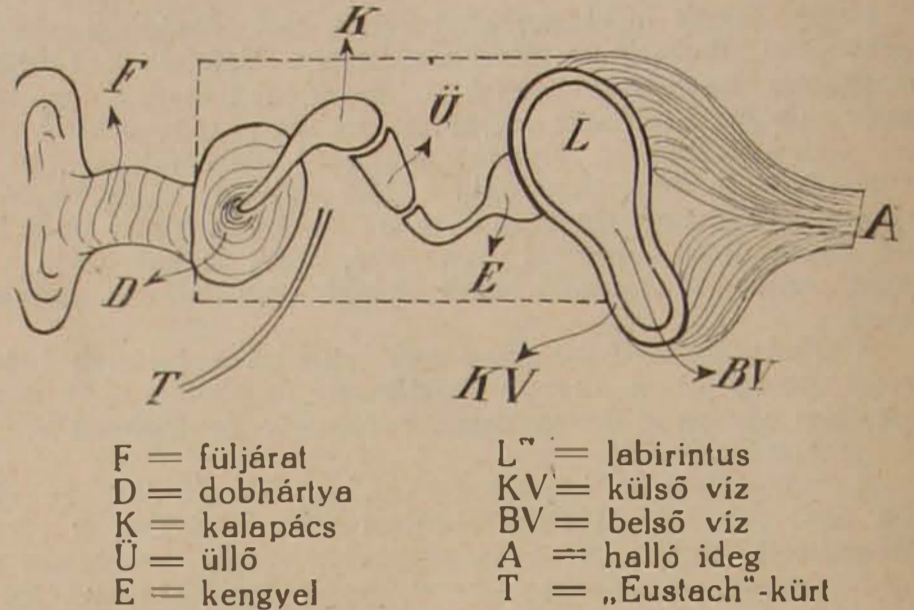
6. A hallás.

A hallás nem más, mint a különböző eredetű hangoknak, zörejeknek észrevése, meghallása. A hangokat a körülöttünk levő levegő rezgése, hullámzása vezeti a füleinkhez. Légüres térben megszűnik minden hallás, mert hiányoznak a hangot továbbító levegőhullámok. Ha pl. egy vaskályhát vörös izzásig befütünk, a körülötte levő levegőt pedig valahogyan elszivattyúzzuk, akkor ennek a vörös izzó kályhának még a közelébe elhelyezett jég sem tud megolvadni, mert hiányzik a levegő, amely a meleget a jéghez odavezesse. Ugyanígy vagyunk a hanggal is. A valahonnan messziről jövő harangszót is a levegő hozza füleinkhez, levegő nélkül sem a távoli harangszót, sem pedig a tőlünk pár lépésre álló barátunk hangját nem hallanók meg. A befütött kályha melegét csak érezzük, a hangokat csak halljuk, de egyiket sem látjuk.

A hallás szerve a fül. A hangok felvételében a főszerepet a dobhártya játssza, de ez csak látszólagos szerep, mert tudjuk, hogy dobhártya nélkül is tudunk hallani. Mindenki előtt közismert az a tréfás zenei játék, amikor fésűre vékony papírt tesznek és úgy énekelnek. Ezt a sajátos fésűhangot a fésűre kifeszített papíros rezgése okozza. Ugyanígy sajátos hangokat kapunk, ha bármilyen tölcsér végére vékony papírt feszítünk és a tölcsérbe belebeszélünk. Ilyen hártya van kifeszítve a mindenki által ismert telefonkagylóban is. A hangot mindezen esetekben a kifeszített papíros, illetve hártya rezgése hozza létre. Az emberi fül sem egyéb tulajdonképpen, mint egy egyszerű csonttölcsér, amelyben szintén ilyen vékony hártya, a dobhártya van kifeszítve. Ez a dobhártya a fülhöz érő hangok behatására ide-oda rezeg.

A mindennapi gondok által hajszolt ember nem is tud többet a füléről, csak annyit, hogy abban egy dobhártya van, amely a telefonkagyló hárttyája módjára felfogja a hangokat. Pedig a dolog nem ilyen egyszerű. Tudjuk, hogy a szembogáron, a pupillán keresztül bejutott fénysugaraknak előzőleg még három fénytörő közegen (csarnokvíz, lencse, üvegtest) kell átmenniök és csak ezen előkészítés után tud létrejönni a tárgy képe a szemfenéken. Ugyanígy van a hallásnál is. A dobhártya és a kész hangot elvivő halló idegrostok közé még három hallócsontocskából álló finom szerkezet van beiktatva a célból, hogy a dobhártya által felfogott hangból értelmes beszéd, zenei hang stb. keletkezhessek. Ezek a beiktatott *hallócsontocskák a következők: a csontkalapács, a csontüllő, a csontkengyel.* Ezek mind a dobhártya mögött levő csontos-

falú kamrában, az ún. dobüregben vannak elhelyezve. Ebben a dobüregben folyik le az annyi bajt okozó s olyan gyakori középfülgyulladás.

F = füljárat	L = labirintus
D = dobhártya	KV = külső víz
K = kalapács	BV = belső víz
Ü = üllő	A = halló ideg
E = kengyel	T = „Eustach“-kürt

A *dobhártya* (D) ki van feszítve a dobüreg csontos falához, a dobüreg bejáratánál.

A *kalapács* (K) nyele hozzá van növe a dobhártya közepéhez.

A kalapács feje ráfekszik, de nincs ránöve a zápfogalakú *üllő* (Ü).

Az *üllő* végéhez csak odasimul, tehát szintén nincsen hozzá növe a *kengyel* (E) szára.

A *kengyel talpa* pedig teljes egészében érintkezik a belső fül csontkamrájában elhelyezett és igen erősen védett *labirintus* (L) folyadékával. Ez a labirintusnak nevezett üreg megfelel a képet felfogó szemfenéknek, a retinának, mert itt, ebben a labirintusban készül el a hang. A labirintus üregét víz tölti ki, amely vízben egy másik vízzel telt hólyag úszik. Ebben a csontos üregben tehát kétféle víz van: egy külső vízréteg (KV) és az abban úszó, vízzel telt hólyag, amelynek a vize képezi a belső víz vételét (BV).

A vízzel telt labirintus falzatához jön a hatalmas hallóideg (A), amelynek rostjai háló módjára fonják körül a labirintus falát és innen viszik a hangokat az agyvelőbe. Mint említettem, a hallócsontocskák nincsenek egymással összenöve, hanem csak egymáshoz simulnak. Az egymás közötti összeköttetést, valamint a csontos falhoz való erősítésüket apró szalagok végzik el.

Az *emberi fül tehát a következőképpen fogja fel a hangokat*: A hang a külső füljáraton keresztül elérkezik a dobhártyához és azt a telefonkagyló hárttyája módjára megrezegteti. A kalapács nyele rá van növe a dobhártyára, a kalapács tehát együtt rezeg a dobhártyával. A kalapács rezgése átmegy a hozzá simuló üllőre, az üllőről a kengyelre és a kengyelről a labirintusban levő külső vízrétegre. Ez a külső vízréteg a kengyelnek még aránylag durva és egyirányú lökéseit »puffer« módjára felfogja és mint egyenletes és minden irányba terjedő hullámzást adja tovább. Ezek az egyenletes külső víz hullámok nekiütődnek a hólyag falának és a hólyag vízében (a belső vízben) még egyenletesebb és még finomabb hullámokat idéznek elő. Ezt a finom hullámzást már mint finom hangot felfogják az idegrostok és elviszik az agyvelő azon részébe, ahol a hallásnak, a hangok feldolgozásának a helye van.

A középfülben (dobüregben) levő hangvezetők az apró kis csontocskák és a belső fülben levő labirintus külső vize, tehát együttesen a legfinomabb mikrofont alkotják. Csak ennek a finom mikrofonrendszernek köszönhető, hogy az emberi és a zenei hangok rengeteg sok és finom változatát, fajtát és színezetét stb. is mind külön-külön meg tudjuk különböztetni.

A gyakori gennyes középfülgyulladásnál nagyon sokszor

elpusztul a dobhártya, de azért a hallásunk, bár kisebb mértékben, mégis megmarad. Ennek az a magyarázata, hogy a fülbe jutó hang, mint mindig, most is rezgésbe hozza a halánték csontjait is. Az apró csontok ugyanis nemcsak egymással, hanem mint hallottuk, a dobüreg csontos falával. tehát a halántékcsontokkal is összefüggenek. A halántékcsontok rezgése tehát ráterjed az apró csontocskákra és ezáltal marad meg némileg a hallás.

A középfülgyulladás néha olyan súlyos, hogy nemcsak a dobhártyát, hanem mind a három apró csontocskát is elpusztítja, de a hallásunk még ekkor sem vész el egészen. A dolog lényege a következő: a három hallócsontocskát tulajdonképpen csak egyszerűen hangvezető. A hangot tulajdonképpen a belső fül labirintusa dolgozza fel. Ha tehát a labirintus épen maradt, akkor maguk a koponyacsontok lesznek az elpusztult dobüreg-dobhártya és csontocskák helyett a hangvezetők. A halántékcsontok vezetik el a hangot a labirintus külső vizéhez. A többi aztán már az előbb leírt módon folyik le.

Még egy érdekes körülményt fogok felemlíteni. Hogy lehet az, hogy pl. hatalmas robbanások, dörrenések alkalmával, ha azok közvetlen mellettünk hangzanak el, egyes embereknek elpukkan, szétreped a dobhártyájuk, a másoké meg ugyanakkor ép marad?

Láttuk, hogy a dobhártya a külső füljárat és a dobüreg között van kifeszítve. Tehát, ha pl. valakinek a fülébe hirtelen belefújnak, avagy annak közvetlen közelében robbanás történik, akkor a külső levegő nagy nyomás alatt rohan be a fülbe és az útjában álló dobhártyát egyszerűen átszakítja. Hogy azonban ez meg ne történhessék, arról az Isten a következőképp gondoskodott: a dobhártya mögött van, mint láttuk a dobüreg (középfül), amelyben az apró csontocskák vannak. Ide, ebbe a dobhártya mögötti üregbe egy finom csontos csatornakürt vezet be (T). Ez a csatorna a szájból jön ide. Tehát, ha ez a csatorna jól működik, akkor a szájból (garat) állandóan levegő megy a dobhártya mögé és így tulajdonképpen a dobhártyán belül és kívül egyenlő a légnyomás. Ha ez nem így volna, akkor senkinek sem maradna épen a dobhártyája. Hurutoknál néha eldugul ez a szájüreget a középfüllel összekötő csatorna (Eustach-kürt), ezért rosszabb a hallásunk náthánál, influenzánál. Nyelésnél néha csengő pattogásokat hallunk a fülünkben; ilyenkor a nyelés több levegőt nyom a kürtön keresztül a dobüregbe vagy pedig bedugult a csatorna és ezt a bedugulást felszakító levegő okozza a pattogást. Egyébként minden egyes nyelésnél is vannak ilyen fülpattogások.

Igen fontos tudni, hogy az Eustach-kürt a nyelés pillanatában igen rövid időre mindig elzáródik. Ha valaki mellett tehát éppen a nyelés pillanatában nagy dörrenés történik, akkor a dobhártyája a belső légnyomás részleges hiánya miatt megreped. Ezért van az, hogy a tüzereknek az ágyú elsütése alkalmával nyitva kell tartaniok a szájukat, vagy pedig ehelyett be kell fogni a fülüket és becsukni a szájukat.

Sokszor látunk olyan embereket, akik a cigarettafüstöt a fülükön át is ki tudják fújni. Ezeknél lyukas a dobhártya s a szájból az Eustach-kürtbe jutott füst ezen a lyukas dobhártyán keresztül a fülből távozik el. Fertőző betegségek és mandulagyulladások alkalmával a gyulladás az Eustach-kürtön át szokott a szájüregből a dobüregbe felterjedni és középfülgyulladást okozni.

Tudjuk, hogy a hangot a levegő hullámai, a levegő rezgései hozzák s hogy levegő nélkül a távolról jövő hangokat nem tudjuk meghallani. A hang a valóságban tehát a levegő rezgése. Láttuk pl., hogy a mély hangot adó bögőnek a húrja igen lassan, a hegedű húrja pedig nagyon

gyorsan rezeg. Minél kevesebb a levegőrezgések száma egy másodperc alatt, annál alacsonyabb a hang (bögő) és minél több, annál magasabb lesz a hang (hegedű). A hallással védekező állatok (nyúl, szarvas, zerge) hallása sokkal jobb az emberénél. Az emberi fül pl. nem minden hangot tud meghallani, illetve felfogni. Normális ember füle csak olyan zenei vagy emberi hangot tud meghallani, amely hang egy másodperc alatt legkevesebb tizenhatsz (nem tizenhatsz-ezer!) és legtöbb 36 ezer rezgést végez. Igen jó hallású zenészek füle az alsó határban 16, a felső határban pedig 40 ezer rezgést még mint zenei hangot fel tud fogni, illetve meg tudja különböztetni. Tehát a másodpercenként 16 rezgésnél kisebb hang már annyira mély, a másodpercenként 40 ezer rezgésnél magasabb hang pedig már annyira magas, hogy ezek a hangok az emberi fül számára csak monoton egyforma hangként hangzanak. A legmélyebb emberi hang egy másodperc alatt 90, a legmagasabb emberi hang pedig ugyancsak egy másodperc alatt 1000 rezgést végez. Mivel pedig a legmélyebb bögőhang 40, a legmagasabb hegedűhang pedig négyezer rezgést végez másodpercenként, a ma ismert összes zenei hangokat minden ép füllel rendelkező ember halló szervei könnyen fel tudják fogni.

Dr. Kemény Gyula altan. orvos.

Március tizenöt.

Hogy március tizenötödike a magyar nemzet történelmének mekkora jelentőségű napja, azt lényegében még ma sem tudja nagyon sok magyar. Talán ezért nem ünneplik meg ezt a napot mindenütt úgy, amint érdeme kívánná. Március tizenötödikével kapcsolatban ez a mi legégetőbb fájdalomunk: azért nem szóltunk előre a napról, hogy az idejű ünneplés arányait, lelkét is megfigyelve, számolhassunk be róla. Úgy láttuk most is, amint előbb mondtuk.

Igaz, hogy világháború előtti években minden magyar ember szívét elöntötte a nagy nap tudata, de még sem lehetett az egész ünnep. Az összeomlás óta pedig sokan azt hiszik, hogy az események forgatagában március 15-ike is vesztett a régi jelentőségéből. Talán ezért nem látja a magyar közvélemény még ma sem egész jelentőségében ezt a napot s bár a zászlók — elég gyéren — ott lengenek a házak ormán, az ünnepi beszédek elhangzanak, az ünneplés és megemlékezés ma sem mindenütt olyan forró, tudatos és nagyarányú, mint aminő ezt a napot megilleti.

Pedig a 81 év előtti március 15 sem volt komolyabb és jelentősebb a magyar nemzet életében a mainál. Furcsa paradoxonnak látszik, de úgy hisszük, nem tévedünk, ha megállapítjuk, hogy ez a nap ma aktuálisabb, elevenebb jelentőségű és a magyarság jövője szempontjából nagyobb feladatokat magában hordozó, mint volt 81 évvel ezelőtt, a megszületésekor.

Hasonlítsuk össze március 15. napját 1848-ban és ma. Akkor a magyar nemzet leghősiesebb, de legkockázatosabb talpraállása. Talpraállítás bejelé az ember, a nagyvilág felé pedig a nemzetek jogaiért.

És ma? A szomszédos államokba kényszerített testvéreink, ezeknek a hirtelennőtt államoknak állampolgárai, hol tartanak az emberi jogok terén? Állami létünk szempontjából pedig volt-e valaha annyi mondanivalónk a nagyvilágnak, mint amennyi ma tódul az ajkunkra? Semmivel sem jobb a helyzetünk, mint volt ezelőtt 81 évvel. A márciusi eszmék soha égetőbb problémái nem voltak a magyar nemzetnek, mint ma.

És vannak keserű dolgok, amelyek miatt a márciusi eszmékhez csak még fanatikusabban kell ragaszkodnunk. Keserű szívvel, az emberiség sokat hirdetett fejlődéséből kiábrándultan látjuk, hogy az agyoncsépett s lenézett múlt, a tizenkilencedik század közepe az emberi jogokért, a nemzetek szabadságáért, az igazságért jobban tudott lelkesedni, tevékenyebben tudott cselekedni, mint a mai demokratikus, humánus és egyéb hazug szólamokkal kicicomázott emberiség. Akkor megszánták a gyengét s megsegítették, ma meg — ha az érdek szava szól — arra is rátaposnak, aki orgyilkos törétől holtrasebezve vergődik a porban.

A legutóbbi 10 esztendő sok keserves tapasztalata, rengeteg konkrét bizonyítéka szól amellett, hogy nem az elfogult szóvirágok, hanem a legkomolyabb igazság vádját vehetjük így az agyoncivilizált, képmutató, álszenteskedő nagyvilág szemébe. Hiába jött a rádió, hiába halad a technika már a természet szent titkainak kapuit döngető haladással, az Ember nem javul, valójában nem fejlődik s az igazság szeme sem akar kinyitni.

Most, amikor a legpokolibb gyűlölet s a legördögibb diplomácia, hazugság és ármány akarja még a nyomunkat is eltüntetni a föld színéről, mi marad egyéb nekünk, mint március 15, ennek a napnak örök életű hagyományaival: testvéri szeretet és összefogás itthon, kijelé pedig a leszámolás soha nem felejtő, pillanatra sem lankadó várása?

Nekünk, magyar testvéreink, megint március tizenötödikének trikolorját kell a magasba emelnünk s a zászlóra most már oda kell írunk az életünk vagy halálunk fölött döntő jelszót: Nem felejtünk!

—O—

Panajott Sándor ny. altábornagy születésnapjának megünneplése Magyaróváron. Múlt számunk vezetőhelyén megemlékeztünk arról, hogy Panajott Sándor ny. altábornagy március 10-én érte el nyolcvanadik születésnapját. Megírtuk akkor azt is, hogy ennek a születésnapnak a meleg megünneplésére készülődik a csendőrség és Magyaróvár társadalma egyaránt. Az ünneplés megtörtént. Úgy, amint az előre várható volt: melegen, bensőségesen, olyan bensőségesen és szépen, ahogy csak keveseknek jut osztályrészüül.

Az ünneplést üdvözlésére Schill Ferenc tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, Fischer József tábornok, a belügyminisztérium VI. c. osztályának vezetője, Czögler Gusztáv ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez különleges szolgálatra beosztott ezredes és Vlaszaty Béla alezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztály vezetőjének helyettese utazott Magyaróvárra a fővárosból s az egész csendőrség testületi megemlékezését a hét kerületi parancsnok megjelenése is kifejezésre juttatta. Győr vármegyét Scultéthy Miklós vármegyei főjegyző, Magyaróvár városát dr. Szattler János polgármester, a győri vitézi széket vitéz Gombos Zoltán ny. tábornok, vitézi székkapitány, képviselte, megjelentek a helyi honvéd állomás és vámórség képviselői s ott volt Magyaróvár társadalmának színe-java.

A rendezés munkáját Achácz Sándor ny. honvéd ezredes végezte, aki nemcsak az ünneplőnek, de testületünknek is régi, melegszívű barátja.

Kora délelőtt gyülekezett az ünneplő közönség a régi vármegyeháza közgyűlési termében s amikor mindenki ott volt, aki az ünneplésben részt óhajtott venni, Achácz ny.

ezredes felkérésére megjelent az ünneplő közönség körében az ünneplő és családja.

A m. kir. csendőrség nevében a csendőrség felügyelője mondott meleg üdvözlő beszédet, méltatva az ünneplő érdemeit a csendőrség naggyá tételében s azt a jókivánságot tolmácsolva, hogy Önagyméltósága egészségben érje el azt, ami minden magyar csendőrnek, de minden magyar embernek is a legforróbb vágya. Azután a vármegye főjegyzője, vitéz Gombos tábornok, a város polgármestere és Achácz ezredes köszöntötte fel az ünneplőt, utóbbi a Move emlékiratát s emlékérmét nyújtva át érdemei elismeréséül.

Önagyméltósága közvetlen, kedves szavakkal s az életéből kikapott oly érdekes, színes epizódok, visszaemlékezések elmondásával köszönte meg az üdvözléseket, hogy az ünneplések különben megszokott feszessége, merevsége egy csapásra a legmelegebb, szinte családias hangulatba enyhült s átvonult ez az egész napi ünneplés minden mozzanatán.

A m. kir. csendőrség felügyelője Frigyes kir. herceg meghívásának eleget téve a hercegi kastélyban reggelin vett részt, azután vezetése alatt az ünneplésen megjelent csendőr tisztikar az ünneplővel és családjával zárt körben ebédelt a Hungária szállóban, a város társadalma pedig este népes banketten adott befejezést Magyaróvár eme szép ünnepnapjának.

Soltész Imre ezredes előadása a budapesti honvéd tiszti kaszinóban a m. kir. csendőrségről. A m. kir. csendőrség állandó tanulmányi bizottságának elnöke, Soltész Imre ezredes, március 11-én fél 18 órai kezdettel a budapesti honvéd tiszti kaszinó nagytermében kitüntető, meleg érdeklődéssel fogadott és nagyszerű előadást tartott a m. kir. csendőrségről. Az előadás keretében vetített képek szemléltetését is felhasználva, rövid történelmi visszpillantás után ismertette testületünk szervezetét, tagozását, hivatását, a polgári hatóságokkal és a m. kir. honvédség parancsnokságaival, hatóságaival fennálló kapcsolatait, a velük való szolgálati érintkezés módozatait s feltételeit, testületünk háborús szerepét a tűzvonalban, a tábori csendőrség működését, a felényire csökkent létszámmal működő mögöttes országbeli őrsök rendkívül súlyos feladatait s helyzetét, a népfölkelőkkel történt kiegészítésben rejlett és szomorú következményekkel igazolt veszedelmeket, egyszóval mindazt, amit a testületünkön kívül állóknak rólunk tudni és ismerni közérdekből s a testület erkölcsi érdekeiből is kívánatos.

A roppant nagy anyagot az előadónak aránylag szűk időkeretbe kellett szoritania s az előadás legnagyobb dicsérete talán éppen az, hogy az anyag összeállításában, csoportosításában a rendelkezésre állott időhöz úgy tudott alkalmazkodni, hogy mégis mindent elmondott, amit a testületen kívül állóknak rólunk tudniok kell. De amint az előadás eme leglényegesebb feladatát az előadó a legtökéletesebben oldotta meg, az előadás színezésére, érdeklődést keltő menetére is gondja volt s hogy e tekintetben is a legteljesebb sikert érte el, bizonyította az a feszült, eleven érdeklődés, amely az előadást végigkísérte, valamint az általános elismerő üdvözlés, amivel az előadónak a megjelentek az előadás végén gratuláltak.

Az előadást — amelyen Schill Ferenc tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, Fischer József tábornok, a belügyminisztérium VI. c. osztályának vezetője, Erreth Aladár ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, Schönherr Károly ezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője, Czögler Gusztáv ezredes, a csendőrség felügyelőjéhez különleges szolgálatra beosztott ezredes, a budapesti kerület képviselőjében Zselyonka József ezredes kerületi parancsnok, a székesfehérvári kerület képviselőjében Lózsa Jenő ezredes kerületi parancsnok s a Budapesten szolgálatot teljesítő csendőr tisztikar is testületileg meg-

jelent — a következő előkelőségek hallgatták végig: *Sztranyavszky Sándor* belügyminiszteri államtitkár, *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszteri államtitkár, *Végh Kálmán* honvédelmi miniszteri államtitkár, *Ferjentsik Ottó* altábornagy, a honvédség főparancsnokának helyettese, *Kárpáthy Kamilló* altábornagy, *Schöner Odiló* altábornagy, budapesti vegyes dandárparancsnok, *Takátsy György* tábornok, *Hohenburger Antal* vkt. alezredes, a katonai iroda főnökének helyettese, *Hüttl Gusztáv* hadbíró tábornok, *Ludvig György* ny. gyalogsági tábornok, *Kary Béla* ny. altábornagy, *Száhlender Béla* ny. altábornagy, *vitéz Szakvály László* ny. tábornok, *Vay Kázmér* miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri főosztályának vezetője, *Bezegh-Huszágh Miklós* budapesti rendőrfőkapitány, *Török János* rendőrfőparancsnok, a nyugállományú csendőrtisztek köréből: *László Albert* ny. altábornagy, *Bencze Bálint*, *Oláh Ödön*, *Bariss Árpád*, *Mészáros János*, *Vráblik Mátyás* ny. tábornokok, *Goreczky Gyula* ny. ezredes és *Lörincz Ignác* ny. alezredes. A honvéd tisztikart minden fegyvernemből számosan képviselték.

Dicséretetek. *A m. kir. csendőrség felügyelője Dobos József* tiszthelyettest egy közfeltűnést keltő gyilkossági ügyben szakaszparancsnoki minőségben 6 napon át fáradságot nem ismerő kitarással, ernyedetlen buzgalommal s körültekintéssel párosult eredményes nyomozásáért s a kivezényelt járőrök helyes és szakszerű irányításáért *dicsérő okirattal látta el.*

A debreceni VI. sz. csendőrkerület parancsnoka Gulyás Albert tiszthelyettest, *Szirmai Mihály*, *Fekete Imre* és *Borbély Viktor* törzsőrmestereket, *Varga Demeter*, *Szabó Lajos* és *Balogh Sándor* őrmestereket egy közfeltűnést keltő, igen bonyolult gyilkossági esetnek, fáradságot nem ismerő kitarással, ernyedetlen buzgalommal és szakavatottsággal, 6 napot meghaladó nyomozás után történt kiderítéséért *dicsérő okirattal látta el*, míg *Madarász Albert* és *Zsadányi László* őrmestereket, *Kiss Sándor*, *Szücs Miklós*, *Szabó Miklós*, *Nyikos Imre* és *Kerékgyártó Mihály* csendőröket egy közfeltűnést keltő gyilkossági eset kiderítésénél, a tettesek elfogása és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett eredményes tevékenységükért nyilvánosan megdicsérte.

A miskolci VII. sz. csendőrkerület parancsnoka Rusznák Pál, *Fehér Miklós* és *Tóth János I.* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, hosszabb idő óta mint őrsparancsnok a közbiztonsági szolgálatban buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, hivatásszerű kötelmeit mindig teljes odaadással, fáradságot nem ismerő buzgalommal teljesítette, alárendeltjeinek helyes vezetése, nevelése és befolyásolása terén jó eredményt mutatott fel s példás magaviseletet tanusított; *Buzás Imre*, *Imre István*, *Szalai János* és *Ujhelyi Dezső* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt évek óta mint őrsparancsnok a közbiztonsági szolgálatban buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Hivatásszerű kötelmeit mindig teljes odaadással, fáradságot nem ismerő buzgalommal teljesítette, alárendeltjeinek helyes vezetése, nevelése és befolyásolása terén jó eredményt mutatott fel s példás magaviseletet tanusított; *Varga Vencel* tiszthelyettest és *Bodnár József* gazdasági tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásban, de különösen az utóbbi években, előbbi mint osztály segédtszti, utóbbi mint osztálygazdasági hivatali segéd munkás hivatásszerű kötelmeinek mindig teljes odaadással, kiváló szorgalommal és szakértelemmel, igen jó eredménnyel tett eleget s példás magaviseletet tanusított; *Csolosz Lajos* tiszthelyettest, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, majd az utóbbi években mint őrsparancsnok helyettes alárendeltjeit helyes irányban vezette, nevelte és befolyásolta s példás

magaviseletet tanusított; *Temer Lajos* és *Vágási Dénes*, a sátoraljaujhelyi osztály állományába tartozó tiszthelyettes őrsparancsnokokat előbbinek 18, utóbbinak 24 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén szorgalommal és kötelességtudással végzett igen jó eredményű tevékenységükért, valamint alárendeltjeik helyes nevelése és oktatásáért; *Mokán Mihály*, *Keninger János*, *Bárdos József*, *Horász József* és *Németh Ferenc* tiszthelyettesnek, *Záváczi Ágoston*, *Gulyás Sándor* és *Kizman György* törzsőrmestereket, kik valamennyien a sátoraljaujhelyi osztály állományába tartoznak, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén végzett buzgó és eredményes tevékenységükért, önképzésük terén tanusított szorgalmukért, példás magaviseletükért, valamint őrsparancsnok helyettesi minőségben alárendeltjeik helyes irányú befolyásolásáért; *Pocsai Ferenc* és *Schäffer Antal* törzsőrmestert, mert 19, illetve 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki. Mint járőrvezető fiatalabb bajtársait jó példaadásával helyes irányban befolyásolta és igen jó magaviseletet tanusított; *Demetrovics Mihály* gazdasági tiszthelyettes, gazdasági hivatali segéd munkást, mert 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, melyből 15 évet közbiztonsági szolgálatban töltött, mindenkor nagy igyekezettel, odaadással és igen eredményesen működött; alárendeltjeire mindenkor igen jó befolyással volt; az utóbbi 6 év alatt mint gazdasági hivatali segéd munkás munkakörében kiválóan pontos, különös rátermettségre valló, igen hasznos munkát végzett; *Miklós István* gyalog tiszthelyettest hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, különösen pedig a szénbánya vidéken több éven keresztül a rend fentartása és a közbiztonsági viszonyok megszilárdítása terén kifejtett működése, majd mint őrsparancsnok alárendeltjeinek helyes vezetése, nevelése, kötelmeinek teljes odaadással és szorgalommal való ellátásáért és példás magaviseletéért; *Racskó István* lovas tiszthelyettest és *Vágási István* gyalogos tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, a közbiztonsági szolgálat terén, igen buzgón és eredményesen működött. Mint őrsparancsnok helyettes alárendeltjei oktatásában, vezetésében és nevelésében igen eredményes tevékenységet fejtett ki, valamint példás magaviseletéért; *Sebestyén Albert* lovas törzsőrmestert és *Farkas Sándor I.* gyalog törzsőrmestert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, mint őrsparancsnok helyettes, őrsparancsnokának odaadó támogatása, valamint az alárendelt és fiatalabb bajtársak helyes befolyásolásáért és jó magaviseletéért; *Zahoránszki Gyula* gyalog, *Hillender József* gyalog és *Fábián Géza* lovas törzsőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgón és eredményesen működött, utóbbi időben pedig jó magaviseletével fiatalabb bajtársainak jó példát mutatott és azokat jó irányban befolyásolta, *kerületi dicsérő okirattal látta el*; míg *Mészáros Mátyás*, *Tóth Lajos I.*, *Parti Dániel* és *Nagy Albert* őrmestereket, mert 6 évet, *Molnár János* törzsőrmestert, mert 9 évet, *Sebő József* törzsőrmestert, mert 8 évet és *Gajda István* törzsőrmestert, mert 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, mint járőrvezető fiatalabb bajtársainak mindenkor jó példát adott, azokat helyes irányban befolyásolta és igen jó magaviseletet tanusított; *Czéli János*, *Bakos József*, *Bencsik András*, *Kiss Károly* és *Heresz Rudolf* 6 éven felüli, *Malinyák Oszkár* és *Barsi Károly* 7 éven felüli, *Harangi József*, *Stempek Ferenc* és *Gronóus Pál* 8 éven felüli csendőrségi szolgálati idővel bíró és

valamennyien a sátorlajújhelyi osztály állományába tartozó őrmestereket csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat és önképzésük terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért, valamint példás magaviseletükért; *Tóth János V.* tiszthelyettes, *Miklós Béla* és *Mátyás András* törzsőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén különösen kötelességű, buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, mint őrsparancsnok-helyettes az alárendeltek előnyös befolyásolása által azok nevelése és vezetése terén őrsparancsnokát hathatósan támogatta és igen jó magaviseletet tanúsított; *Ipacs István* törzsőrmestert, *vitéz Király József* törzsőrmestert, *Csomós József*, *Lehó András* és *Hangodi István* őrmestereket, mert a közbiztonsági szolgálat terén kötelességű, buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, példás magaviseletével fiatalabb bajtársaira igen jó befolyást gyakorolt, nyilvánosan megdicsérte.

Jegyelövétel szabályozása az Országos Tiszti Kaszinóban.

Folyó évi március hó 3-tól az Országos Tiszti Kaszinó elővételi pénztára (jobboldali pénztár) a következő időbeosztással áll a Kaszinó tagjainak, azok hozzátartozóinak és vendégeinek rendelkezésére: Hétköznapokon: 10 órától 13 óráig; vasár- és ünnepnapokon: 10 órától fél 13 óráig; a kedd, szerda és csütörtöki mozinapokon pedig pénztárnyitástól este 8 óráig. A jegyelövetelt mindenki igénybe veheti. Az eljárás a következő: Egy egész hónapra a jegyelövétel az ú. n. »Jegymegrendelő-lap«-ok útján történik. Ezen lapok a teremőrtől díjtalanul igényelhetők és pontosan kitöltve — a pénzüsszeg egyidejű befizetése mellett — a jobboldali pénztárnál átadandók. Az így megrendelt jegyek — legalább 24 órával a megrendelés átadása után — ugyanazon pénztárnál vehetők át. Jegyeket elővételben — megrendelőjegy nélkül — csakis négy előadásra lehet váltani. Hétfőn: d. u. 5-től 7 óráig jegyelövétel kizárólag kaszinótagoknak.

Előléptek: A m. kir. szegedi V. kerületben törzsőrmesterré: *S. Pápay István*, *Janzsó János* és *Jankó Imre* őrmesterek. Őrmesterré: *Zsilka József* és *Dzsamba Lukács* csendőrök. — A m. kir. székesfehérvári II. kerületben törzsőrmesterré: *Kavács Gyula*, *Vajda Mihály*, *Váradi Zsigmond*, *Romoda István*, *Perger Mihály*, *Tóth István I.*, *Polgár Kálmán*, *Nagy János II.*, *Gábel Béla*, *Sánta József*, *Laki István*, *Takács Jenő* és *Heuffel Mihály* őrmesterek. Őrmesterré: *Némedi Mihály*, *Kiss Károly*, *Bagocsi Árpád*, *Finta Imre* és *Szalkai Ferenc* csendőrök.

Házasságot kötöttek: A m. kir. szegedi V. kerületben *Kiss Károly I.* törzsőrmester *Szigethy Magdolnával* Mihályfán; *Jambrik József* őrmester *Turi Franciskával* Csépan; *Bán Lajos* őrmester *Szikszi Juliannával* Magyarbánhegyesen; *Ágoston László* őrmester *Körözi Eszterrel* Békésen.

Disz-tollforgók, válogatott szép tollakból, tartósan kötve, igen szép és dús kivitelben darabonként 10 pengőért kaphatók *Vlahina Mihálynál* (Budapest, I., Böszörményi-út 21.). Használt tollforgók átkötése darabonként 1 pengő, ha ki kell egészíteni, 3 pengő. Új tollforgó kötése beküldött nyers tollakból 4 pengő.

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt közlés esetén megfelelően honoráljuk. A lapunkban megjelent közlemények tulajdonjogát fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomatni. — Kéziratokat nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak az egyik oldalára, félhasábosan és írógéppel vagy könnyen olvasható írással írni. Kéziratok sorsárol csak a szerkesztői üzenetek között adunk választ, azért kérjük mindig megírni, hogy milyen jelige alatt válaszoljunk. — A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levelet nem írunk. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Ha jelige nincsen megjelölve, az érdekelt nevének kezdőbetűit és az állomáshelyét használjuk jelige gyanánt. Közérdekű kérdésekre a „Csendőr Leksikon“ rovatban válaszolunk. Előfizetni csak legalább félévre lehet. A csendőrség tényleges és nyugállományu legénységi egyénei az előfizetési ár felét fizetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Nemzeti Hitelintézet Budapest-krisztinavárosi fiókjának (Budapest I., Krisztina körút 141) 1672. számú csekk számlájára befizetni, a csekkre pedig feljegyezni, hogy a befizetés a Csendőrségi Lapok javára történt. — A hozzánk intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest I. ker., Vár, Országház utca 30. szám“.

Kapos. 1. Képeit kiállíthatja anélkül, hogy erre engedélyt kérne. A képeket úgyis vagy művészi álnévvel vagy a valódi névvel, de a rendfokozat feltüntetése nélkül szigálja. **2.** Eladhatja, bizományba is adhatja. Arra természetesen ügyelnie kell, hogy még az ilyen művészi termékek értékesítésénél se lépjen homloktérbe a tiszti mivolta. Ez is

Egyedüli magyar hangszergyár az országban!

Általánosan elismert! Világmarika! Hegedű, tárogató, harmonika és az összes vonós és fúvós hangszerek. Romlott hangszerek javítása. Zenekarok felszerelése közvetlen a gyári áron. Árajánlatot ingyen küld az

Első Magyar Hangszergyár STOWASSER

kir. udvari szállító, a Rákóczi-tárogató feltalálója. — Bpest, II., Lánchid-u. 5. Alapítva: 1770. évben. Csendőröknek kedvezményes részletfizetés!

ÍRÓGÉPEK

Remington, Royal, Underwood, Ujlaki, Mercedes, Adler, Smith, Ideal, utazó és egyéb rendszerűek havi 20—40 pengős részletre készpénzben garanciával. — Szakszerű javítóműhely. — Kérjen ajánlatot. —

„ENERGIA“ Írógép és Irodafelszerelési Vállalat, Budapest, V, Alkotmány-u. 31. (Vilmos császár-út sarokház) Telefon: Aut. 141-05

azok közé a kérdések közé tartozik, amelyekben az érdekelt tiszt tapintatának, tiszt érzékének kell megtalálnia a helyes utat.

Cs. I., Szeged. Nagymegyeri vitéz Raics (nem Rejts) Károly ny. altábornagy címe: Budapest, I., Donáti-utca 10. szám.

Levél. Vannak emberek, akik érdeklődésre és munkára nehezen kaphatók s hogy a lustaságot avagy tudatlanságot éplezzék, fölényesen nevetnek. Későn ébrednek aztán rá, hogy bizony jobb lett volna tanulni, érdeklődni. Ha pedig azért nevelték ki, mert önt nem találták alkalmasnak arra, hogy a pályázatot megfejtse, ez nem a legbajtársiasabb s nem a legszebb eljárás. Elsősorban nagy kérdés, hogy a nevetők meg tudnák-e oldani a kérdést, amire nevetés helyett próbát kellene tenniük. Másodsorban az igazán okos, eszes ember a gyengébbet nem neveti, hanem támogatja és bátorítja. Ne törődjék velük. Ön az igazság s ön a jövő, ha még ilyen elkedvetlenítő körülmények között sem veszíti el az önbizalmát és szorgalmát. Így még akkor is elébe fog vágni a nevetőknek, ha azoknak kétszer annyi eszük volna is, mint önnek. Ámbár fordítva is lehet a dolog.

L. G. ny. th., Higgásmenti. 1. Nincs rá lehetőség. 2. A protestánsok nem, a katolikusok igen.

Irodaszolga. Ha a társadalombiztosító kirendeltségének orvosát vette igénybe s annak a vénye alapján vásárolta a gyógyszert, annak az árát vissza kell kapnia. A társadalombiztosító orvosának a beutalása alapján ingyenes kórházi kezelésre is igényt tarthat. Valószínűleg nem oda fordult, ahová kellett volna.

Tihany. Nem tudjuk, mit akart voltaképpen ezzel a nem nagy fegyelmi érzéket eláruló levelével elérni. Csak nem azt akarta bebizonyítani, hogy lelkiismeretlenség meg nem engedni, hogy a csendőr egy teherbe ejtett nőt elvehessen? No, hiszen nagyszerű hírnevük lenne a csendőrasszonyoknak egy pár év múlva. Mert nem mondjuk, előfordul, hogy némelyik lelkiismeretlen férfi visszaél a helyzettel vagy egy leány tapasztalatlanságával, amiből aztán baj keletkezik, de azt hisszük, hogy nagyon sok esetben fordítva áll a dolog s a nő számításból csalja törbe a férfit, hogy ilyen módon kényszerítse a házasságra. Bajtársa esete nagyon szomorú, de lehetetlen belőle más tanulságot levonni, mint azt, hogy az ő példáját nem szabad követni. Ha pedig a csendőr a történeteknek a következményeit vállalni akarja, — ami az egyedüli férfias eljárás — akkor nem marad más választása, mint leszerelni és a polgári életben megőszülni.

Csüggedő. 1. Az özvegy újabb házasságkötésével a nevelési járulék folyósítását nem szüntetik meg. 2., 3. Ha a családi pótlék folyósítását kéri, akkor a nevelési járulékot tovább nem folyósítják, csak a családi pótlékre tarthat igényt mindkét gyermek után. Amennyiben önre nézve az volna a kedvezőbb, hogy a gyermekek továbbra is a nevelési járulékot kapják, ne kérjen családi pótlékot. Ha azonban a családi pótlék előnyösebb s azt kéri, akkor nem szabad

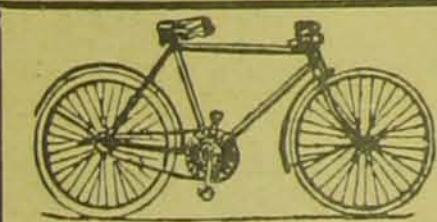
elhallgatni, hogy a gyermekek nevelési járulékban részesülnek. Ha ezt elhallgatják s erre később rájönnek, vissza kell téríteni s amellett kellemetlensége is lehet a dologból.

Csik Szépvíz. 1. Mindenki csak a valóságos személyi adataival kérhet útlevelet. Aki csendőr, az nem írhat be az adatai közé polgári foglalkozást. Emiatt itthon is, de főleg megszállott területen, komoly kellemetlenségei származhatnak. Beutazási engedélyt csak személyes megjelenéssel lehet kérni a román konzulátustól (Budapest, VI., Teréz-körút 34. sz.). A csendőrség legénységi állományú egyénei, a román konzulátustól nyert értesülésünk szerint, kaphatnak beutazási engedélyt, de mi úgy tudjuk, hogy ez nagyon nehezen megy. Aráját a határig elkísérhetné valaki s ön a határnál várhatna rá. A beutazási engedély díja 14 P 50 f. 2. Az ara kelengyét be lehet hozni az országba vámmentesen. Keleti szőnyeg, motoros jármű azonban nem lehet a holmik között, mert az már vám alá esik, a bútor pedig csak használt lehet. A többi berendezési tárgy, ruházat s a kelengye darabjai újonnan vásárolt holmik is lehetnek. Az ara illetékes községi előljáróságához vigyék el a kelengyeről készített jegyzéket. Az előljáróság vezesse rá a jegyzékre s így igazolja azt, hogy a névszerint megjelölendő ara állandó ottani lakos, román állampolgár s hogy az X. Y.-nal kötendő házasság következtében utazik Magyarországra. A kelengyeről kérjen ön is jegyzéket s azt terjessze be a központi vámigazgatóságához (Budapest, Fővám-tér 8. sz.) azzal a kéréssel, hogy a vámmentes behozatalt engedje meg. Ez az engedély azonban csak akkor válik véglegessé, ha a házasság megtörténtét a vámigazgatóság előtt a házassági anyakönyvi kivonat bemutatásával igazolja. Amíg ez meg nem történik, letétbe kell helyezni bizonyos összeget, amelynek nagyságát a vámigazgatóság állapítja meg a kelengye értéke arányában. Ezzel annak veszik elejét, hogy kelengye behozatala címén a kincstár érdekeinek rovására visszaélés történhessen. Az így nyert előzetes engedélyt kell felmutatni a vámközvegeknek a határ átlépése alkalmával.

Klárucz Lajos, Kéthalom. Lapunkra csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség tagjaitól fogadunk el előfizetést. Kivételt nem tehetünk.

Kolozsvár. Ski norvég elnevezés, kiejtése: sí. Magyarul: hótalp.

Csász. Az a lényeges, hogy az előirányzott ruházata, lábbelije az előírt mennyiségben és szabályszerű kivitelben meglegyen. Ha ön 36 pengőért olyan anyagból s olyan kivitelű csizmát tud csináltatni, mint amelyet a tömegtől 52 pengőért kap, megcsináltathatja s nem köteles azt a tömeg terhére igényelni. De hogy rosszul jár vele, az bizonyos. Olyan jó anyagból, amelyet a tömeg ad, komoly mesterember 36 pengős csizmát nem csinálhat. Ne ugorjanak be az ilyen olcsójánosoknak, akik a lehetetlenségig leszorított árakkal sózzák hiszékeny és túlzottan takarékos emberek nyakába hasznavehetetlen áruikat. A rövidlátó takarékoság mindig megbosszulja magát.

33 év óta a világ uraló eredeti angol
The Champion kerékpárokat
és elsőrangú **Central, Bobbin sülyesztős**
varrógépeket 5 évi jótállással 20 P havi rész-
letre szállítunk.

kerékpáralkatrészeket

láncot, pedált, kormány lámpát, nyergeket stb. bármely gyártmányú kerékpárhoz
nagyban, eredeti gyári árban külső gummikal **6.50**, belsőket **2.10** pengőfől.

Kerékpárok
130 P.-től feljebb.

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpár- és varrógépnagykereskedők.

Magyarország legnagyobb, legrégebb és legmegbízhatóbb kerékpár üzlete.

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

60 éve áll fenn! - Árjegyzék 1000 képpel ingyen.

NYILATKOZAT.

Sárga János cs. és kir. ulv. szállító óras és ékszerész cég iparművészeti értesítőjéből árjegyzékembe átvett ékszerábrák lemásolása miatt szerzői jogbitorlás címén eljárást indított ellenem. Minthogy árjegyzékembe fenti cégnek azonos ábrái a cinkografus gondatlansága miatt kerültek, ezen sajnálatos tévedésért előbbirt céggel bíróságon kívül megegyezvén, teljes elégtételt nyújtottam és ezen árjegyzékeimet többé jogalomba nem hozom.

Budapest, 1929 március hó.

Gábor Lajos

óras és ékszerész

HEGEDŰ, VIOLA, CELLO

és alkatrészei kvinttiszta hangversenyhúrok **TÓTH**
(**KOMÁROMI és TÓTH**) művészhegedűépítőnél, **IV., Kossuth Lajos-u. 10.** Elsőrangú művészhegedűépítő műterem. Csere vétel, becslés, művészi javítás, kedvező fizetési feltételek. Művészek és tanárok bevásárló helye. Általam épített hegedűn nagyszámu okl. hegedűművész és tanár hangversenyez. Saját érdekben kérjen díjtalan prospektust.

Világmarkás

kerékpárok, varrógépek

gramfonok legolcsóbban, részletre is

LENGYEL Gépárubáz Bpest, Jókai-u. 1.

Szerencs. A Magyar Jelzalog Hitelbank címe: Budapest, V., Nádor-utca 7. sz. Egyes sorsjegyek nyereményeinek nem járhatunk utána. Irjon az intézetnek, csatoljon a leveléhez 16 f. válaszbélyeget és megkapja a sorsolási értesítőt. A nyeremények zöme különben 1—2 fillér értéket tesz ki, csak néhány nyeremény van, amelyik a lehető legnagyobb nyereményértéket, a 16 pengőt eléri.

Országház. Budapest, IX., Páva-utca 32/b. II. 12. sz.

Hanság. Lehet, hogy a folyó év őszén.

Szücs Sándor csendőr, Sellye. Előfizetését a beküldött összeggel a jövő év végéig rendezte. A csendőrség legény-ségi állományú egyénei az előfizetési árnak csak a felét fizetik.

Letkés. A 7000 M. E. 1925. sz. rendelet minden örsön megvan. Kiadták az 1925. évi 24. sz. Csendőrségi Közlönyben megjelent 167.170/VI. b. 1925. sz. B. M. sz. rendelet mellékleteként. A levelében említett pontokat a 16. oldalon megtalálja. Az f) pontban arra vonatkozólag is megtalálja az útmutatást, hogy a szükséges feltételek fennforgását kivel kell igazoltatni. 2. Ha kiszámítja, hogy a 20%-kal felemelt napibetét és a táskaelelmezés hiánya miatt kiadott összeg havonta mennyire rüg, látni fogja, hogy a vezényeltetési pótdíj figyelembevételével semmivel sem fizet többet az étkezésért, mintha anyaörsén volna, ha csak az anyaörs közgazdálkodása olyan jól nem áll, hogy lényegesen alacsonyabbak a napibetétek. A vezényeltetési pótdíjat a számitásaiból nem szabad kihagynia, mert hiszen azt éppen azért kapja, hogy ezeket a többköltségeket legyen miből fedeznie. A vezényeltetési helyén különben feltűnően magas a napibetét, de hát ezen mi nem segíthetünk.

H. S., Cséppusztá. A volt cs. és kir. 31. gyalogezred irattára a kecskeméti alispáni hivatalban van.

Garadna. Olvassa el a Cs. K. 1926. évi 19. számában közzétett 105.248/VI. b. 1926. sz. B. M. rendelet 9. bekezdését.

Budapest. A fölösleges példányok visszaküldését szívesen vennők.

Z. 1566. Olvassa el az 1926. évi 3. sz. Cs. K.-ben megjelent 121.400 eln. VI. c. 1925. sz. B. M. rendelet 6/b. alpontját. Abból kiolvashatja azt, hogy örmesterré való előléptetéséhez legalább 5 évi csendőrségi szolgálat szükséges akár egy, akár két évi próbaszolgálat után véglegesítették. Ön csak egy évig volt próbacsendőr, tehát 4 évig kell csendörnek lennie, hogy az előléptetésének ez a feltétele meglegyen, míg aki 2 évig volt próbacsendőr, annak csak 3 évet kell a »csendőri« rendfokozatban eltöltenie.

Szeretlek Hazám. Keresztretjvénnyét némi változtatással közöljük.

D. J. Csak kitartás! Hogy a csendörnek szabad-e szerelmesnek lennie? Hát a Szut. és a Csüsz. tényleg nem tartalmaznak tilalmat, amiből arra következtethetünk, hogy: szabad. Minden becsületes ember azonban — akár csendőr, akár más — ezt az érzését is rendben tartja s csak akkor jut-

tatja szóhoz, ha a jellem, becsület és az észszerűség azt megengedi. Jellemes férfi a szerelm szavát is elhallgattatja ott, ahol annak létjogosultsága, becsületes és okos jövője nincs. Ami aztán ezzel kapcsolatban az ön legszemélyesebb problémáját illeti, abban nehéz tanácsot adni, mert mi nem ismerjük önt, nem tudjuk, mennyi kitartás van önben s főleg, hogy az a bizonyos halálos szerelem valóban annyira halálos s valóban komoly-e? Ön áthelyezésről, kölcsönös elhidegülési lehetőségekről, esetleg kölcsönösen előnyösebb házasságkötési lehetőségekről ír. A »halálos« szerelem nem tud ilyen hidegen meggondolt és óvatos lenni. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy ebben az aggodalmaskodásban nincs logika és észszerűség. Sőt! Nagyon helytálló gondolatok. Bár minden hasonló problémában vergődő fiatal bajtársunk rá tudna találni a jobbik eszére is, mint ahogyan ön rátalált. Ezzel meg viszont nem akarjuk azt mondani, hogy az érzéseit hagyja teljesen figyelmen kívül. Vizsgálja meg alaposan az érzéseit, a mérleg másik serpenyőjébe tegye az aggodalmait s a mérleg billegésénél ne hagyja figyelmen kívül azt sem, hogy kitartás dolgában mit várhat attól a leánytól, akit szeret? Aztán nézze meg, merre sülyed a serpenyő. Sok boldog házasságot láttunk, ahol évek hosszú során át vártak egymásra menyasszony és vőlegény, de sokkal több esetben látni azt, hogy a hosszú mátkaságok kölcsönös csalódással és sokszor botránnyal végződnek. Erre az útra tehát csak az vállalkozzék, aki valóban ember a talpán. Nem csak a férfi, de a nő is. Ebben nem láthat senki szélhámosságot, ettől nem kell tartania. Sőt inkább elismerésre méltó bizonyossága ez az érzések tiszta és igaz voltának. Azzal mindenesetre számolni kell, hogy az éveken át tartó mátkaság sok pletykát hoz felszínre s emiatt a leánynak gonosz nyelvű emberek sok kellemetlenséget fognak okozni. Ha ön úgy érzi, hogy minden áthelyezésen és minden csábitáson át is ki tud tartani a leány mellett, mondja ezt meg neki és feltárva előtte az előttük álló sok nehézséget, akadályt, bizza rá a döntést. Azt mindenesetre számításba kell venniök, hogy ön egyhamar meg nem nősülhet, megfontolandó, vajjon érdemes-e mindkettőjüket ilyen hosszú időre lekötöni?

Lila ibolya. Az ú. n. első osztályú börtönfegyenc naponta fizet: étkezésért 82, kenyérért 34 (az első két tétel a dandárparancsnokság mindenkor szabályozása szerint változó), ágyneműhasználatért 5, ágyneműmosásért 3, főzésért 15, elhelyezésért 11, ruházat karbantartásért 3, ruházat utánpótlásért 40, örzésért 80 fillért. Ön ezenfelül, téli idő lévén, fűtésért is fizetett naponta 30 fillért. Számítsa ki a költségeket s kijön az összeg, amit öntől jogosan követelhetnek. A fogház különben a felmerült költségekről a gazdasági hivatalnak pontos kimutatást küld. Hogy az élelmezési pénzátalánya mennyi, annak ehhez a kérdéshez semmi köze. S hogy vacsorát soha nem kapott, azt nem hisszük el.

Hegedű
Harmonium
Tárogató csak itt a valódi
Cimbalom
Harmonika
Citera

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis itt a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb hurokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyára

Egyedüli magyar hangszergyár az országban
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény

Világ-hírű **kerékpárok, varrógépek**
Szenzációs árszállítás. — Részletre már havi 12 pengőtől.

HUBERT Budapest, Thököly-ut 3.
(Keleti pályaudvarnál)

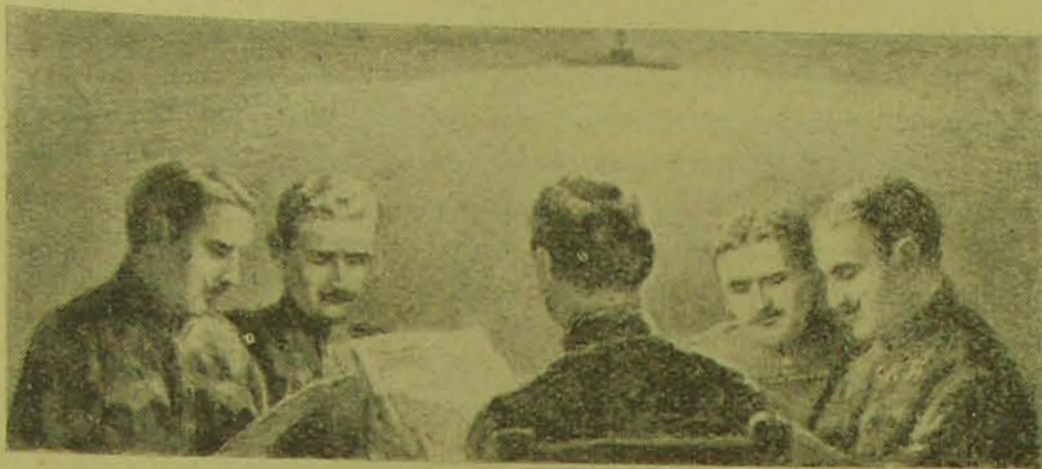
BUTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón **VI., Ó**-utca
Postások és rendőrség szállítója.

KERE'KPA'ROK
• LEGJOBBAK •
• LEGOLCSÓBBAK •
• KEDVEZŐ •
RE'SZLETFIZETÉSEK
CSENDŐRÖKNEK
• KÜLÖN •
ÁRKEDVEZMÉNY.

BALINT LA SZLO
KERE'KPA'RKERESKEDE'S BUDAPEST VIII. ÜLLŐI-ÚT 52b

Saját készítményű
BÚTORAIMAT
malmentességgel engedélyezek.
Gyári telefon: 980—95.

10 százalék árkedvezménnyel kaphatják fényképes igazolványuk felmutatása mellett a csendőrség tagjainak 12 havi részletvásárlásnál teljes kamalmentességgel **MÜLLER LAJOS** bútorgyáros Dohány-u. 37
Mintaraktár telefon: J. 373—18

Brazilián keresztül.

Irta: **KALETSKY ZOLTÁN.**

(9.)

Ketten tópuskával szereltük fel magunkat. Ezek erősen szórósörétes fegyverek, nálunk vadkacsa és vadliba vadászatra használják. Harmadik társunk golyóspuskát hozott magával, ő volt hivatta a már elejtett madarakat összehordani, míg negyedik barátunk a táborban maradt, hogy örködjék arra és hogy jó vacsorával várjon bennünket. Idejének többi részében pedig a bőröket szárítsa.

A kócsagok megszámlálhatatlan mennyisége lepte el a mezőt, ameddig a szem csak ellátott. Mindent elborítottak. Úgy csillogott a fehér, fényes tollazatuk, mint nálunk a hóval borított mező, ha rátűz a nap.

Alig nyolcvan lépésre voltunk a kócsagtömeg szélétől, amikor azt ajánlottam társamnak, hogy kezdjük meg a tüzelést. Nem igen látszottak velünk törödni, csak azok repültek fel, melyek egész közelünkben voltak. Egyszerre lőttünk s azonnal ismételtünk a felrepült csapatra. Lövéseink hatalmas zajt csaptak, de csak azok a kócsagok repültek fel előttünk, melyek két-háromszáz méterre voltak, a többiek, mintha mi sem történt volna, tovább foglalatoskodtak magukkal. Az első négy lövésiink eredménye 17 darab volt; rossz találatok voltak, mert saõ-paulói öreg honfitársam szerint egy lövésre 7—8 darabnak kell esni, mi pedig csak a felét értük el. Most már óvatosabban mentünk előre,

mert láttuk, hogy a közelünkben állók még száz lépésre sem igen várnak be.

Negyven lépésre közelíthettük meg a kócsagokat, mikor ismét lőttünk és dupláztunk. Ezek jobbák voltak előbbi lövéseinknél, 7 darabbal több esett.

Igy vadásztunk egyfolytában délután négy óráig, amikor hozzáfogtunk a társunk által összegyűjtött madarak tollának kitépéséhez. Tollaiknak csak igen kicsi száma képvisel nagy értéket, ezeket is két csoportba osztályoztuk.

A mai napon összesen 177 darabot ejtettünk el. Már sötétedni kezdett, mikor az aránylag kevés tollal táborunkba értünk. Társunk már nagyon nyugtalanul várt bennünket, de egyúttal kitett magáért, mert valamennyiünk legkedvesebb ételét, a pálma egy fajának koronáján található torzsát készített. Kitünõ eledel, úgy készül, mint a karfiol. A tollakat egy kiürült benzines edényben helyeztük el, abban a reményben, hogy a doboz rövidesen meg fog telni.

Másnap, szeptember 29-én, én a táborban maradtam. Társaim már kilenc órakor indultak. Én, hogy szintén kedveskedjem társaimnak, a közeli sűrűbe hatoltam, hogy néhány amazoni papagályt süthessek majd vacsorára. Cserkészészem eredménye két vadgalamb és hat darab papagály volt. Mikor visszatértem a táborba, már hallottam társaim fegyvereinek távoli dörrenését, de a hangok az idő múlásával mindig távolabbról jöttek.

Végre elmúlt ez a nap is. Alkonyatkor már elkészültem a lukullusi vacsorával, csak társaimat vártam, kik már nem késhettek sokáig. A bokrok zöreje még a sötétség teljes beállta előtt tudatta velem, hogy a vadászok jönnek.

Hány darab? — ez volt első szavam, mely még az üdvözlést is megelőzte. Ma kettőszázhat darabot lőttek, de panaszkodtak, hogy nagyon messze kellett értük menni, mert mindig nagyobb tömegek repültek fel s természetesen távolodtak tőlük. A tollakat ismét elcsomagoltuk és neki-láttunk a vacsorának.

Még három napig maradtunk itt. Úgy terveztük, hogy október 3-án ismét feljebb megyünk a folyón, mert több kócsagsapatot figyeltünk meg, amelyek nyugati irányba

Világceg: Sferberg

királyi hangszergyár BUDAPEST

Rákóczi út 60. — Képes árjegyzék ingyen

A MÁV. és a csendőrség hivatalos szállítója

világhírű **THE WHITWORTH** kerékpárok

csendőröknek **16 pengős havi részletre.** Kerékpár alkatrészek, lánc, pedál stb. gyári árban, külsők P. 6'80-tól, belsők P. 2'10-től. Új kerékpárok 135 pengőtől kezdve.

LANG IMRE műszerész-mester, kerékpár és gyermekkocsi gyári raktára. **Budapest, Teréz-krt. 3.** (sarok üzlet). Árjegyzék 950 képpel ingyen

Ne ügynök utján vegyen.

BUTOR-HITEL

készpénzárban. Évtizedek óta közismert butoráruházunkban hálószobák, ebédlők, uriszobák legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **„BOG-MIL”** Kereskedelmi rt., ezelőtt **Balázs** kaphatók. **és Társa** butoráruház, Vilmos Köztisztviselőknek külön kedvezmény. császárt-ut 43. (saját ház.)

OPERA

RUHÁZATI VÁLLALAT

BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 20. SZ.

AZ OPERA MELLETT.

Férfi és női ruházati cikkek, vásznak, selymek, fehérneműek, szőnyegek a csendőrség tagjainak készpénzárban, **8 havi részletfizetésre**

repültek s ebből arra következlettünk, hogy följebb is kell kócsagtelepnek lennie.

Szeptember 30-án 212, október 1-én 208 és 2-án 193 darabot ejtettünk el. Az értékeesebb tollakból félkilóra valót, míg a másodrendűből másfélkilót gyűjtöttünk. Az eddigi eredménnyel is meg voltunk elégedve, mivel Rio de Janeiro-ban vagy Saõ-Paulóban 8-9 ezer Millreist fizetnek az elsőrendűért, míg a másodrendűt 2-3 ezer Millreisért vásárolják. Mi tollainkat Saõ-Paulóban fogjuk eladni, mert öreg honfitársam, aki szakértő a tollakban, vállalta azok értékesítését.

Október 3-án mindenünket a csónakba raktuk és útnak is indultunk. Gyönyörű öserdöket érintettünk s az éjszakát egy piróbaerdő szélén töltöttük. Alighogy vacsoránkat elfogyasztottuk, a sűrűből jaguár nyávogást hallottunk. Egyik társammal golyós fegyvert vettünk magunkhoz és egy élő tyúkkal a sűrűbe indultunk jaguár-lesre.

A sötétség miatt csak nagyon lassan és óvatosan haladtunk előre. Táborunktól körülbelül ötszáz méterre lehattunk, mikor egy kis tisztásra értünk. Itt egy bokorhoz kötöttük a tyúkot és a közeli fákra kúsztunk.

Holdvilágos lett az éjszaka, körülöttünk halotti csend uralkodott, csak a tyúk nyugtalan csapkodása és hangja volt néha hallható. Éjfél volt és mi fáradt tagokkal, álmos fejjel még mindig eredménytelenül ültünk kényelmetlen helyünkön. Egyszer csak távoli nyávogást hallunk. Sejtettük, hogy ez már áldozatunk lesz. Kettőzött éberséggel figyeltünk, még lélekzetünket is visszafojtottuk, hogy az is árulónk ne legyen.

A jaguár nagyon óvatos és félénk állat, csak akkor támad, ha ki van éhezve, de akkor is csak úgy, ha legalább másodmagával van.

A percek, órák csigalassúsággal teltek. A nyávogás mindig közelebről ismétlődött és volt hallható, de még mindig nem láttunk semmit. Óvatosan előszedtem világító órát és szomorúan láttam, hogy már éjfél után két óra is elmúlt. A nyávogás egész közlőrl volt már hallható, minden pillanatban vártam, hogy a cél látható lesz s akkor löhetek. A hang irányát figyelem, egy hatalmas dörrenés, társam lött, a him jaguár ott feküdt kinyújtózva a tisztás szélén. A halálra rémült tyúk kétségbeesett csapkodással igyekezett szabadulni fogságából, mi nyugodtan helyünkön maradtunk, mert tudtuk, hogy az itteni

erdők »királya« rendszerint párjával szokott éjjeli útjára indulni.

Ismét csend lett. Nemsokára hallottuk a nőstény hangját, amint párját hívogatta, kereste. Hangja mind közelebről volt hallható.

Egyszer csak észreveszem, hogy közvetlenül társam alatt mozog egy nyúlánk test. Nem tudtam jól kivenni az alakot, csak találomra céloztam s löttem. Utána csend. A jaguár egy nagy ugrással a sűrűbe vetette magát, nem láthattam többé. Társam, ki az egész jelenetet közlőrl látta, megnyugtatótt, hogy a bokorban fekszik a lelőtt nőstény is.

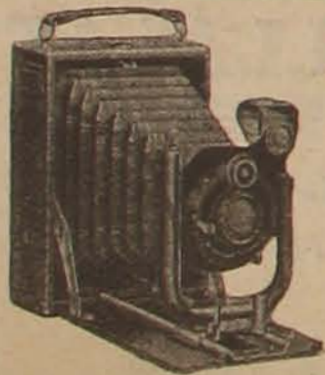
Nehezen várjuk a reggelt, mely a trópusokon minden átmenet nélkül, egyszerre köszönt be. Ahogy világosodni kezdett, lekúszunk leshelyünkrl, hogy megtekintsük a két áldozatot. Mindkettőt kihúztuk a tisztásra és hozzáálltunk a bőrük lenyúzásához. A szép hasznos tyúkot és a bőrt magunkhoz vettük, hogy táborunkba siessünk, hol már nyugtalanul vártak ránk társaink. Nagy örömet váltott ki, mikor a két szép bőrrrel és vadászkalandunkkal beszámoltunk. Reggelinket elfogyasztva, azonnal csomagoltunk és már indultunk is. Éjjeli vadásztársammal fekhelyet készítettünk magunknak a csónakon és mély álomba merültünk.

Késő délután volt, amikor társaink felébresztettek. Hatalmas sík mező mellett haladt csónakunk, hol a kócsagok még nagyobb mennyiségben tanyáztak, mint az előbbi helyen. Kikötöttünk és táborot ütöttünk. A kócsagok most szállottak fel nagy csapatokban, hogy elhagyják nappali tanyájukat s az erdőkbe szálljanak éjjeli pihenőre.

Előre is megállapíthattuk, hogy fáradozásunknak itt több eredménye lehet. Korán nyugalomra tértünk, hogy másnap pihenten foghassunk hozzá a vadászathoz. Az éjszaka nyugalommal telt el, hajnalban korán keltünk és hárman készültünk a kócsagvadászatra.

Október 4. Óvatosan közelítettünk a kócsagtelep felé. Az első lövések azt bizonyították, hogy mi is több tapasztalattal rendelkezünk már és hogy itt több a kócsag.

Ezen a napon összesen 216 darabot löttünk, este kimerülve a nagy hőségtől, tértünk táborunkba. Október 5-én 207, 6-án 223, 7-én 198, 8-án 202 és végül október 9-én 179 darabot ejtettünk el. Mivel élelmiszerkészletünk már fogytán volt és mert az eredmény is kielégítőnek mutatkozott, úgy határoztunk, hogy másnap, október 9-én útnak

Fényképezőgépek

prizmás látcsövek

6-12 hónapig terjedhető részletfizetésre készpénzáron, ellenőrizhető eredeti gyári árjegyzék szerint.

HATSCHEK ÉS FARKAS
optikai és fényképészeti szaküzlet

BUDAPEST, IV., Károly-körut 26. szám.
Fiók: VI., Andrassy-ut 31. (Nagymező-u. sarok.)

Kérjen árajánlatot!

Csendőrségi és más egyenruhák és polgári öltönyök

részletre!

Nagy Kálmán

a Kossuth Lajos-utcai
templommal szemben.

Ferenciek-tere 2, félemelet

Nagy választék angol szövetekben.

A világ legjobb hangszerei: begedű, zongora, harmonika, harmónium, gramofon stb.

Reményi Mihálynál
Budapest, VI., Király-u. 58-60.

Ófensége Dr. József Ferenc kir. herceg kamarái és a Zeneművészeti Főiskola szállítója.
Csendőröknek kivételes részletfizetési kedvezmény.
Minden hangszerről külön-külön árjegyzék díjmentes.

indulunk Manaos felé, de útközben felkeresünk minden telepet a part mentén, hogy bőröket vásárolhassunk. A már teljesen kiszáradt bőröket szépen elcsomagolva a fenékbe raktároztuk el s mivel élelmiszer- és benzinkészletünk tetemesen megcsappant, kényelmes helyet tudtunk a csónakon magunknak is készíteni.

10-én a nap már magasan járt, mikor elkészültünk és elindultunk. Boldogok voltunk, hogy veszély nélkül sikerült átevezni a vállalkozást. 11-én délután értük el a mezőséget, hol először vadásztunk, itt akartuk az éjszakát tölteni, de az elejtett kócsagok hullája, mely azóta teljesen oszlásnak indult, oly penetráns szagot árasztott, hogy lehetetlen volt kibírni. Tovább mentünk tehát, hogy elhagyjuk a fertőzött levegőjü helyet. Késő délután lett, mire alkalmas helyet találtunk a táborozásra.

12-én már ismét az indián telepen voltunk; három jaguár- és két krokodilbőrt sikerült még tőlük vásárolni. Két órai pihenés után már is útnak indultunk. Az éjszakát most állandóan telepeken töltöttük, de napközben is több telepet kerestünk fel. Mindenütt örömmel fogadtak, sőt több helyen meg is vendégeltek. Ictosig összesen 8 drb jaguár- és 5 drb vadmacskabőrt szereztünk a telepesektől. Október 17-én délután már Ictosban kötöttünk ki, itt beszereztük a fogytán lévő szükséges dolgokat. Hárman szállodában töltöttük az éjszakát, negyedik társunk a csónakon maradt.

18-án reggel már is tovább mentünk. Motorunk kiválóan dolgozott. A délelőtt folyamán egy olasz illetvényesnél kötöttünk ki. A tulajdonos érdeklődve hallgatta végig vadászkalandjainkat. Maga is szenvedélyes vadász volt, kinek gyönyörű kitömött madárgyűjteménye volt. Célja az volt, hogy telepét eladja és Európában telepszik meg, hol a gyűjteményét valamelyik főiskolának fogja eladni. Több mint ötszáz paradicsommadár volt a gyűjteményében. Ezekből, sokszori kérés után, husz darabot sikerült tőle vásárolnunk, egyik tópuskánk ellenében. A kifogástalan paradicsommadarakat Rióban ötven Millreisért vásárolják. Kitünő üzletet kötöttünk, minden igyekezetünk az volt, hogy többet is adjon

el, de ő hajthatatlan maradt. Kénytelenek voltunk megelégedni a husz darabbal. Szívélyesen vettünk búcsút az olasztól és megígértük, hogy ha vállalkozásunkat megismételjük, fel fogjuk keresni. Sajnos, erre többé nem került a sor.

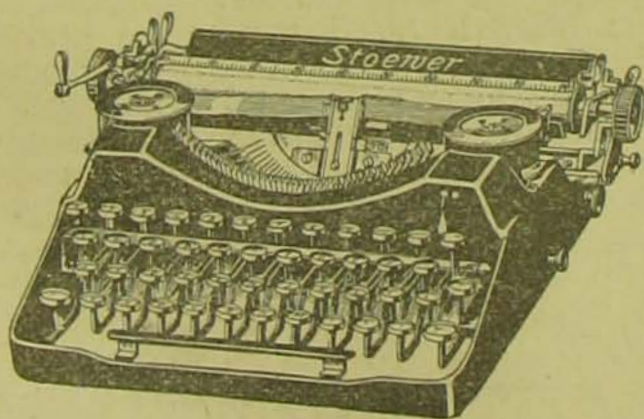
Délután elért a végzet: egyik társunk lázbeteg lett. Nagyon meg voltunk ijedve, mikor láttuk, hogy állapota állandóan rosszabodik. Csodálkoztunk, hogy beteg lett, mert hiszen valamennyien pontosan szedtük az előirt kinin-adagokat. Elhatároztuk, hogy most a lehető leggyorsabban haladunk s csak éjjelezésre kötünk parthoz. Beteg társunknak kényelmes fekhelyet készítettünk és a legnagyobb figyelemmel ápoltuk. Láza estére már 39.6 fokra emelkedett. Nyugtalanul töltöttük az éjszakát, féltünk, hogy a láz minket is hatalmába kerít. Most már kezdtük megbánni vállalkozásunkat és fogadkoztunk, hogy az Amazonon többé nem vadászunk.

Október 19. Magam is lázas lettem, állandóan fáztam, pedig európai fogalmak szerint, a hőség elviselhetetlen volt. Most már csak ketten maradtak egészségesek, ők látták el az összes munkát, sőt még a betegeket is ápolták. Másnap mindkettőnk állapota válságos lett, már gondolkozni is alig voltam képes, erőmet teljesen elvesztettük s táplálékot sem vettünk magunkhoz.

Október 21-én délután végre Manaosba érkeztünk. Társamat és engem azonnal kórházba szállítottak, ahol már orvosok vettek gondos ápolás alá. Több injekciót kaptunk, melyek némileg szüntették magas lázunkat. Tíz hosszú napig nyomtuk az ágyat; társaink minden nap felkerestek és értesítettek, hogy a bőröket kivétel nélkül sikerült eladniok 5080 Millreisért. A kócsagtollakat és a kitömött paradicsommadarakat megtartották, hogy majd Sao Paulóban fogjuk értékesíteni. A csónakot, sajnos, csak veszteséggel tudtuk eladni; 2500 Millreist kaptunk érte, de kénytelenek voltunk mindenképen túladni rajta, mert lemondtunk róla, hogy még egy amazoni útra elinduljunk. A többi felszerelésünket megtartottuk.

(Folytatjuk.)

Végre
megjelent
a

Stoeber írógépek Hordozható modellje

Páratlan
újítások: } sajtolt acélváz
                  } kiemelhető betűkarok
                  } leemelhető kocsi

A csendőrség tagjainak legkedvezőbb árak és feltételek!

Saját érdekében kérjen ajánlatot a vezérképvisellettől:

V., Vilmos császár-ut 60.

TELEFON: 248-65.

„CORVIN” BUTORCSARNOK
Részletre olcsón! Dohány-utca 39.
közalkalmazottak bevásárlási forrása.

PAPLAN- és szőnyegáruház

ezelőtt: most Rákóczi-út 82. szám.
Rákóczi-út 66,
Nagy választék paplanok, szőnyegek, terítők, takarók, pokrócok, matracok,
szelmonok, bőröndök, nyugágyak, szalngarnitúrákban. **Mesésen olcsó árban.**

KERÉKPÁROK

valódi **Styria** és francia **Hunter**
gyártmányuak **olcsón, előnyös fizetési fel-
tételek mellett is kaphatók.**

DEMÉNYI ÉS FIA CÉG-nél
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 4.

Kérjen árjegyzéket kerékpárokról, motorkerékpárokról, gramofonokról.

Intelem.

(A Csendőrségi Lapok pályázata).

Mi nem kívánunk minden csendőrnek főnyereményt, mert ha minden csendőr milliomos lesz, akkor mind leszerel s nem marad csendőr... S mi lesz akkor?... Magyarország csonka, koldus szegény és védtelen s a többek között Anglia által is lefegyverzett. A mi feladatunk, hogy az állam rendjét és biztonságát mindig fentartsuk és mindenkivel szemben megvédelmezzük, minél nagyobb a bűnözés lehetősége és kísértése, annál éberebben. Gondolkozni sem szabad felette, hogy minden körülmények között és csakis a szolgálat érdekének szabad győzedelmeskednie. Baja velünk csak mindig annak volt és lesz ezután is, aki a politikát összetéveszti a közbiztonsággal. Ebben a kis országban is sokan vagyunk, hála Istennek, akik nemzetünk és drága magyar leányaink jövőjét szívünkön viseljük. Mindent nem lehet az államtól vagy a népjóléti minisztériumtól várni. Nincs ebben az egész ügyben egy szemernyi politika sem, csakis kizárólag közbiztonság.

De miért írjuk le mindezt éppen a Csendőrségi Lapokban? Csak azért, hogy gondolkozzunk felette, vajjon okvetlenül úgy kell ennek nálunk is lennie? A csendőr szolgálata nem olyan, mint a legtöbb katonai vagy polgári altiszté vagy alkalmazotté, akit hivatása nem gátol abban, hogy akár élete végéig is egy állomáson szolgáljon.

De nem így a csendőr.

Nagyon természetes, hogy mindez nemcsak a tiszthelyettesi rendfokozatra vonatkozik, hanem az összes altiszté rendfokozatokra is. Ez a szeretetteljes ragaszkodás, a szolgálati kötelekkel együtt meg nem szünő ezek a lelki kötelek az ideális előljáró legszebb ékessége.

*

Ezt az »Intelemet« valaki (most az egyszerű nem írjuk ki a nevét) vezércikknek szánta. Minket azonban nem lehet becsapni. Rájöttünk ugyanis, hogy ez az intelem szóról-szóra a Csendőrségi Lapok folyó évi vezércikkeiből van összeszedve. Kérdés, melyik mondat melyik vezércikkből lett átvéve? A helyes megfejtők között egy szép ébresztőórát fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő április 2. Megfejtést csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadunk el. Az eredményt az április 10-iki számunkban fogjuk közölni.

Burkus csendőr házasodik.

(A Csendőrségi Lapok folyó évi 7. számában hasonló cím alatt közölt tréfás rejtvény megfejtése.)

Burkus csendőr a mecsekaljai¹⁾ Karácsondon szolgál. Kellemes őrsállomás, igen szép laktanyával, amely alig három kilométerre²⁾ van a vasútállomástól, ahol ugyan a gyorsvonat nem áll meg, de a sűrű személyvonat közlekedés ezt is pótolja.

Mondom, itt szolgált³⁾ Burkus Péter a kies fürdőtelepen⁴⁾ s itt ismerkedett meg a módos egyke Balogh Bözsivel. A fiatalok hamarosan összeházasodtak s elhatározták, hogy összeházasodnak. Bözsi egyedüli feltétele az volt, hogy vőlegénye a nevét megmagyarosítsa,⁵⁾ aminek a csendőr örömmel tett eleget s új nevéül a szépen hangzó Hunyadyt⁶⁾ választotta.

Közben jórészt megszerezte a házassághoz szükséges okmányokat is, ami elég nagy fáradságába került ugyan, de megérte, mert reménye volt, hogy a házassággal gondtalan életet biztosít magának.

Még csak egy okmány volt hátra. Amikor úgy délután egy óra felé a jegyző úr az utolsó okmányt is hitelesítette,⁷⁾ azt tanácsolta neki, hogy kérvényét személyesen vigye a minisztériumba. Burkus csendőr megköszönte a jótanácsot⁸⁾ s órájára pillantva látta, hogy még van ideje elutazni Pestre. Azonnal a laktanyába sietett s őrsparancsnokától 16 óra eltávozást nyervén, elindult a vasútállomásra. Hajtotta a szerelem: s öt⁹⁾ perc alatt kint volt. Nem kellett sokáig várnia, alighogy a jegyét megváltotta, jött a vonat s beszállt. A gyaloglástól amúgy is melege lévén, a fűtőkészüléket elzárta. Nemsokára jött a kalauz s akkor jutott eszébe, hogy arcképes igazolványát¹⁰⁾ otthon felejtette. Megijedt, hogy baj lesz, de szerencséjére leendő sógora¹¹⁾ volt

a gyorsvonat¹²⁾ kalauza, aki annyira örült a találkozásnak, hogy még a jegyét is elfeledte megnézni. Füzesabonyig¹³⁾ beszélgettek s aztán elbúcsúztak egymástól. Füzesabonyban a vonat tíz percig állott s így Burkus csendőrnek volt ideje, hogy leszálljon s valamit egyék. Olyan jó étvágya volt, hogy bevágott vagy másfél kiló ropogós cseresznyét.¹⁴⁾

Amikor másnap délben¹⁵⁾ Pestre érkezőben vonatja áthaladt a gyönyörű kék Duna felett¹⁶⁾ s látta a vígan strandoló¹⁷⁾ nőket, Bözsi jutott eszébe, akit szintén a strandon¹⁸⁾ ismert meg.

Burkus csendőr arra gondolt, vajjon engedélyezik-e a szabadságot?¹⁹⁾ Aggálya azonban fölösleges volt, mert a nősülést a minisztériumban²⁰⁾ minden további nélkül engedélyezték. Az esküvőt azonban csak két év²¹⁾ múlva tudták megtartani, ez azonban boldogságukat nem zavarta. A házaspár azóta is jólétben él, amiből az a tanulság,²²⁾ hogy sohasem szabad kishitűnek lenni.

Szász András pilisi őrsbeli csendőr le is rajzolta Burkus csendőrt és Bözsit. (A rajz összes következményeit Burkus csendőrrel, de főleg Bözsivel szemben, a rajzolónak egyedül kell viselnie).

*

1. Karácsond nem a Mecsek alján van, hanem Hevesben.
2. Nem három, hanem 1.3 km.-re van.
3. Nem szolgált, hanem szolgál.
4. Nem fürdőtelep.
5. Burkus magyar név.
6. Történelmi nevet nem lehet választani.
7. Jegyző nem hiteltesíthet okmányt.
8. Nem jó tanács, mert a kérvényt szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz kell előterjeszteni.
9. Öt perc alatt nem lehet 3 km.-t megtenni.
10. Csendőrnek nincs arcképes igazolványa.
11. Bözsi egyke volt, tehát bátyja nem lehetett.
12. A gyorsvonat nem áll meg Karácsondon.
13. Füzesabony az ellenkező menetirányban fekszik.
14. Télen (a vonat fűtve volt) nincs cseresznye.
15. Másnap délig nem utazhatott.
16. A Dunán nem megy keresztül a vonatja.
17. Tél volt.
18. Karácsondon nincs strand.
19. Nem szabadságot akart, hanem nősülési engedélyt.
20. Csendőr nősülését nem a minisztérium engedélyezi.
21. Az engedély csak egy évre szól.
22. A történetnek ez nem tanulsága.

*

Beérkezett 117 megfejtés. Leghelyesebben jejtették meg: Tóth Lajos őrm. Komádi, B. Balogh János őrm. Szolnok, Barta József törm. Szin, Lisku Vilmos őrm. Balatonföldvár, Szabó József X. csendőr Bicske, Hordós Gyula őrm. Csurgó, Farkas István csendőr Tarpa, Deák Kálmán csendőr Veszprém.

*

A sorsolásnál az önborotváló készletet B. Balogh János szolnoki őrsbeli őrmester nyerte, amit címére postára adtunk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

HELIOS-nyomda Budapest, VII., Sip-utca 3. sz.

Telefon: József 413-27.

Felelős vezető: Weitz Károly